د
رحمان بابا
دیوان

مصحح مدون او مقابله کونکی
عبدالرؤف بینوا

۱۳۲۶هـ ش/۱۹۴۷ ع

Download from: aghalibrary.com

مقدمه

رحمان بابا

۱۰۴۲ ـ ۱۱۱۸هـ

پیژندنه:

د رحمان بابا د پیژندني دپاره همدومره بس دي چه ټول پښتانه ورته بابا وايي. په پښتوکښي د بابا لقب يا هغو شاهنشو ته ورکړي شوي دي چه د توري او توپک په زور ئې پښتنو ته ملکونه نيولي دي او يا هغو فقيرانو ته ورکړی شوي دي چه نه ئې توره نه ئې توپک او نه ئې زور و، خو د خبرو په سحر ئې د پښتنو د زړونو عالم تسخيرکړي او د هر پښتانه د زړه په تخت ناست پاچهی ئې کړې ده لکه چه رحمان بابا وايي:

د پالنگ او د پيړيۍ حاجت ئې نشته
د يارانو نشستن د زړه په تخت دي

احمد شاه بابا ته ځکه بابا وايو چه د ډهلی تخت ئې پښتنو ته گټلی و، خو رحمان بابا د خاوروکنډولې په لاس د پښتنو بابا ؤ:

پاچهان که د ډهلي په تخت نازيږي
خوار فقير لره د خاورو کنډولی دي

رحمان بابا په ۱۰۴۲ هجري کال د پښتونخوا د پيښور په علاقه په بهادرکلی کښي زيږيدلي دي او د پلار نوم ئی عبدالستار ؤُ، قوم ئې که څه هم مومند دي مگر د رحمان بابا مقام له دينه ډير اوچت دي چه دي کومي خاصی قبيلی يا کوم خاص ټبر ته منسوب شي، ځکه چه لوي او حقيقي شاعران بين الانساني شخصيتونه لري. رحمان بابا هم د ټولو انسانانو دي خو بيا په خاص طور د ټولو پښتنو بابا دي. دی پخپله هم ځان کومي قبيلې ته نه منسوبوی وايي:

زه عاشق يم سر وکار می دي له عشقه
نه خليل، نه داودزی يم، نه مومند

رحمان بابا فقه او تصوف له ملا محمد يوسف يوسفزی څخه ولوستل او نور علوم ئې د هغه وخت په

Download from: aghalibrary.com

هندوستان کښي زده کړل. لوی عالم او بزرګ زاهد شو، د پښتنو د لويو او وړو عقيده پرې راغله او ورته بابا وويل؛ خو د ده زاهدي د ريا زاهدي او خود نمائي زاهدي نه وه چه تر خرقې لاندي د خدای مخلوق ته دام وغوړوی، په زړه يو څه په خوله بل څه وي. رحمان بابا له داسي زاهدۍ څخه توبه باسي:

د ريا له زاهدۍ ځما توبه ده
چه ئې کاندي څوک په رسم او په عادات
په ورځ پيدا و نصيحت وايي و بل ته
په شپه ناست وي د مغان په خرابات
دين ئې دام وي د دنيا په لار کښي
ايښي پرې را اړوي وحشيان د مخلوقات
د هغو په لور ئې سترګي وي ختلي
چه په لاس ئې سرمايه وي يا زکات
زه رحمان له هسي خلقه پناه غواړم
هر چه لافه کړي خلاف د مقامات

دي زاهد وو مګر نه تش د خرقې زاهد:

د ريا خرقه ئې خداي مکړه په غاړه
رحمان کوږ دستار تړلي قلندر دي

رحمان بابا په غريبه کورنۍ کښي پيدا شوي و، او پخپله هم غريب و، خو دې غريبۍ هيڅکله د ده لوړ همت ټيټ کړي نه دي او نه ئې د ده غاړه چا ته کږه کړې او نه ئې لاس د چا خوا ته اوږد کړي دي، وايي:

څوک دي را کاندي قسم په کرد ګار
که درم لرم په کور کښي يا دينار
زه درم او دينار نه لرم په کور کښي
ولې نور عالم مي بولي دنيا دار
هم په دا چه نه له ځايه چيرته خوزم
نه د هيڅ يوه مخلوق يم منت بار
آب و خور لکه آسيا په ځاي را رسي
پخپل کور کښي مي سکون دي هم رفتار
لکه ونه مستقيم په خپل مکان يم
که خزان را باندي راشي که بهار

Download from: aghalibrary.com

د رحمان بابا د لوړ شخصیت پیژندنه د ده له دې یوې غزلې څخه هم ګرانو لوستونکو ته څرګندیدلای شي:

په ښه خوي له بد خواهانو بې پروا یم
په نرمۍ لکه اوبه د اور سزا یم
و هر چا ته پخپل شکل څرګندیږم
آئینه غوندې بې رویه بې ریا یم
قناعت مې تر خرقې لاندې اطلس دی
پټ د درست جهان پادشاه ظاهر ګدا یم
د غنچې په څیر په شل ژبو خاموش یم
لکه بوي هسې په پټه خوله ګویا یم
هم په دا سپینو جامو معلومیږم
لکه ابر هم ګوهر یم هم دریا یم
دراز عمر مې حاصل شوله راستیه
لکه سر و مدام سبز و تازه پایم
که چا لار د عاشقۍ ده ورکه کړې
زه رحمان د ګمرهانو رهنما یم

د رحمان بابا شعر

رحمان بابا پخپله د خپل شعر په باب کښې فیصله کړې ده چه وایي:

چه منکر پرې اعتراض کولې نشي
دا دئ شعر دې رحمانه که اعجاز

ځکه چه اعتراض خو به د یو پښتون له خوا کیده مګر پښتون خو ده ته بابا ویلي دي نو بیا چرته دا اعتراض او انکار ځاي پاتیدې شي! بې له دې چه بیرته د ده له خولې ووایو:

هم نغمې کاندي هم رقص کا هم خاندي
د رحمان په شعر ترکي د باګرام

هو، دا یوه خبره شته چه د رحمان بابا شعر یوازې د باګرام د ترکو نه دې بلکه د ده د اشعارو لوی او مهم خصوصیت دا دی چه د هر چا او هرې ډلې په زړه جوړ او په خوله جاري دي: یو پلو ته که د باګرام ترکي پرې نڅا کوي بل پلو ته د زاهدانو له صومعې نه هم د ده د اشعارو ږغ راځي چه وایي:

خرقه پوشه په خرقه کښې دې موندلې
هغه خط چه په دنیا کښې دنیا دار کا

Download from: aghalibrary.com

له یوې خوا که ئې مستان په میخانه کښې په ویلو مست زنګیږي او د هر مست له خولې دا چیغه خیژي:

چه د څنګه مي دلبر په لاس کښې جام دي
نن اورنګ د زمانې څما غلام دي

له بلې خوا ئې واعظان په منبر لولي:

په دنیا کښې که څه کار دي خو د دین دي
د دې کار په کننده وُ آفرین دي

د دنیا تارکان او پریښودونکي ئې په دې بیت خوشحالي کوي:

دا دنیا په احمقانو ده ودانه
دانا نه کا په دنیا باندي غرض

خو دنیا دار ئې بیا دا شعرونه وائي:

ښــــــه ده ښــــــه ده دا دنـــــــیـــــــا
چـــــه تـــــوښـــــه ده د عـــــقـــــبـــــا
د دنـــــیـــــا پـــــه بـــــازارکـــــیـــــږي
د هـــــغـــــه جـــــهـــــان ســـــودا
پـــه دنـــیـــا کـــښـــي بـــدي نـــشـــتـــه
کـــــه بـــــدي نـــــه وي لـــــه تـــــا
پـــه دنـــیـــا کـــښـــي لـــوي حـــکـــمـــت دي
پـــــرې پـــــوهـــــیـــــږي حـــــکـــــمـــــا

غرض دا چه د رحمان بابا د اشعارو یو لوي مزیت دا دي چه د هر چا د ذوق سره برابر مطالب لري او د هر چا د تنهائۍ ملګري دي. په پښتو کښې به ډېر داسي کم کور پیدا شي چه د رحمان بابا دیوان هلته نه وي. حتي پښتنې میرمني د رحمان بابا له روح څخه استمداد کوي او په اشعارو ئې فالګوري، دا ځکه چه د ده اشعار له هره لوثه پاک او سپیڅلي دي، نه د چا بې ځایه هجو او نه د چا د مبالغې نه ډکه مدح او ستاینه پکښې لیدله کیږي داسي نه چه ګوندي رحمان بابا په دې خبرو نه پوهیده، پوهیده خو پرې خوښ نه وُ. لکه چه وایي:

په اشعار کښې قوتناک لکه زمري یم
ولي نه یم د زمري په څیر ګزند
هم په مدح هم په هجو ښه پوهیږم
ولي نه یم په دا چارو ډېر خرسند

Download from: aghalibrary.com

بې له عشقه که مي عيب که مي هنر دي
ما غوخ کړي دي له ځانه بل پيوند

ښاغلي راورټي او پادری هيوز انگريزی مستشرقين او اډورن روسی پښتو پيژندونکي رحمان بابا د پښتو د ادب پيشوا بولي. که څه هم پښتانه د پرديو مستشرقينو قضاوت ته څه اړه لري، ځکه چه پردي هيڅکله د رحمان بابا د اشعارو په خصوصيتونو د يو پښتون په شان پوهيداي نشي خو به هم له دې څخه د رحمان ادبي منزلت د پرديو په نظرکښې څرگنديږي چه رحمان بابا نه يوازې پښتنو په بابائې منلي بلکه د دنيا نور پوهان هم د پښتو په ادب کښې د ده لوړ مقام ته قائل دي.
مړينه: رحمان بابا په ۱۱۱۸ هجري کال له دې فاني دنيا څخه سترگي پټي کړې او د پښتونخوا پيښور په علاقه د هزار خانې په هديره کښې ښخ شو چه اوس ئې عام خلق زيارت ته ورځي.
ديوان: د رحمان بابا ديوان څو څو ځلي چاپ شوي دي چه ډيره زړه او چاپي نسخه ئې هغه نسخه ده چه په ۱۲۹۳ هجري کال د مولوي احمد په تصحيح او اهتمام په لاهورکښې چاپ شوې ده، ځما په عقيده دا نسخه تر ټولو چاپي نسخو صحيح او مکمله ده ځکه نو موږ په دې کتاب کښې هغه نسخه اساس ونيوله او له نورو نسخو سره مو مقابله او تصحيح کړه؛ دوهمه چاپي نسخه هغه ده چه پروفيسر عبدالمجيد افغاني يو مختصر تمهيد پرې ليکلي دي، د پروفيسر صاحب تمهيد ډير خوږ او ادبي دي، خو افسوس چه پخپله د ديوان متن د کاغذ د نازکوالي له کبله مغشوش دي؛ کومه دريمه چاپي نسخه هغه نسخه ده چه پروسږ کال يعني په ۱۹۴۸ عيسوی کال په لاهورکښې چاپ شوي او مولانا عبدالقادر صاحب د پښتو پياوړي ليکونکي پرې يو خورا عالمانه تمهيد ليکلي دي په دې تمهيدکښې که څه هم يو دوه ځايه د رحمان بابا ژوند او کلام د سياسي اغراضو دپاره استخدام شوي دي مگر د تمهيد هغه برخي چه هغه يوازې د رحمان بابا د ژوند او شاعرۍ په باب کښې ليکلي شوي خورا عميقي او مفيدي دي، بر سيره په تمهيد د دې کتاب کاغذ او ليکل هم ښه دي خو د محشي صاحب بې ځايه حاشيو ئې د صحافت رنگ گډ وډ کړي او ډير ځايونه ئې بې لزومه حاشيې پرې ليکلي دي مثلا داسي لغتونه ئې ترجمه کړي چه ترجمې ته اړ نه دي او يا ئې ډير عربي مشهور لغات چه پښتانه ورسره ډير ښه آشنا دي بيرته په عربي ترجمه کړي دي.
دا درې سره نسخې او يا نوري چاپي نسخې ټولي په دو وو دفترونوکي چاپ شوي دي چه هر دفتر ځانته ځانته رديف لري خو دا راته څرگنده نشوه چه د رحمان بابا ديوان په دو دفترونو ويشل له کومه وخته شروع شوي دي؟ آيا دا تقسيم پخپله رحمان بابا کړي که بل چا؟ د رحمان بابا له ژونده چه ښکاريږي خو وايي چه هغه خپل اشعار لا پخپله را غونډ کړي نه دي. دا د دفترونو مردف کول خو لا ځانته خبره ده.

دا ديوان:

له ډيري مودې ځما دا خواهش ؤ، چه د رحمان بابا ديوان پښتو ټولنه په يوه ښکلي صورت چاپ کړي چه هم ئې ليکل ښه وي او هم ئې املا سره سمه وي او هم په يوه داسي قطع او حجم چاپ شي چه هر لوستونکي ئې په ډيره آسانۍ له ځان سره وگرځولاي شي؛ د مطبوعاتو د مستقل رياست مسلکي مجلس د

Download from: aghalibrary.com

پښتو ټولني دا خواهش ومانه، او ما د رحمان بابا د ديوان په تصحيح او مقابله او تدوين شروع وکړه. لمړی مي د دوو دفترو تقسيم له منځه ليري کړ او دواړه دفترونه مي د يوه ديوان په شکل مرتب او مردف کړل وروسته مي دا ديوان د اوسني رسم الخط او املا په اساس تصحيح کړ، په پاي کي مي پورتنۍ درې نسخې په کوم ځاي کښي چه ضرورت وُ سره مقابله کړې، مگر څنگه چه په دې ترتيب دا لمړی ځل دي چه د رحمان بابا ديوان مدون، مرتب او چاپيږي نو دا احتمال لري چه هغه شانته به چه د پښتو اديبانو انتهائي خواهش وي دا ديوان تصحيح او مقابله شوي نه وي، خو بيا هم يو نوي قدم دي هيله لرم چه د پښتو پوهانو ملگرو په مرسته به د دوهم چاپ کي دا نسخه ښه بشپړه او تکميله شي.

عبدالرؤف بينوا
د پښتو ټولني مشر
۱۹٤۷/۱۳۲٦

Download from: aghalibrary.com

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمُ

۱

گوره هسي کردگار دي رب ځما
چه صاحب د کل اختيار دي رب ځما
همگي بزرگواران چه څوک ئي وايي
تر همه ؤ بزرگوار دي رب ځما
نه ئې هيڅ حاجت په چا باندي موقوف دي
نه د هيچا منت بار دي رب ځما
له نيستۍ ئې د هستۍ صورت پيدا کړ
هسي رنگ پروردگار دي رب ځما
هم صانع دي د جمله ؤ مصنوعاتو
هم سامع د هر گفتار دي رب ځما
چه ئې هيچري نه مثل نه مثال شته
د هغو عطر و عطار دي رب ځما
هر تعمير چه د دنيا او د عقبیٰ دي
د همه واړو معمار دي رب ځما
خوانندہ د نانويسو صحيفو دی
دانندہ د هر اسرار دي رب ځما
که ظاهر دي که باطن دي که مابين دي
له همه ؤ خبردار دي رب ځما
که پيدا که پوشيده دي که اوسط دی
په همه ؤ وقوف دار دي رب ځما
شريك نه لري په خپلي پادشاهی کښي
بې شريکه شهريار دي رب ځما
هسي نه چه واحدي ده له عجزه
په واحد وجود بسيار دي رب ځما
حاجت نه لري د هيچا و ياري ته
له هغو سره چه يار دي رب ځما
څه حاجت دي چه و بل خوا ته ئې وغواړم
په خپل کور کښي همکنار دي رب ځما
هيڅ تغيير و تبديل نه لري رحمانه
تل تر تله بر قرار دي رب ځما

که صورت د محمد نه وي پيدا
پيدا کړې به خداي نه وه دا دنيا
کل جهان د محمد په روی پيدا شه
محمد دي د تمام جهان آبا
نبوت په محمد باندي تمام شه
نشته پس له محمده انبياء
نور هاله د محمد ؤُ په جهان کښي
چه بوی نه ؤُ د آدم او د حوا
په صورت که آخرين دي پيدا شوي
په معني کښي اولين دي له هر چا
خداي يې مه گڼه بې شکه چه بنده دي
نور ئې کل واړه صفات دي په رښتيا
که نبي دي که ولي دي که عاصي دي
محمد دي د همه واړو پيشوا

Download from: aghalibrary.com

چه ئې دين د محمد دي قبول کړي   جنتي دي که فاسق دي که پارسا
محمد د گمرهانو رهنما دي   محمد دي د ړندو د لاس عصا
که رڼا ده پيروي د محمد ده   گڼه نشته په جهان بله رڼا
محمد د بيچاره ؤ چاره گر دي   محمد دی هر دردمند لره دوا
زه رحمان د محمد د در خاکروب يم   که مي خداي نه کا له دي در مجدا

دوباره دي راتله نشته په دنيا   نن دي وار دي که دروغ کړې که رښتيا
هره چار چه تر وقت تيره شي عنقا شي   عنقا نه دي په دام نښتي د هيچا
تر ورخ تيرې اوبه بيرته نه جار وزي   نه جار وزي تير ساعت نه بيرته بيا
تير ساعت په مثال مړي د لحد دي   هر چا نه دي ژوندی کړي په ژړا
که مقصود لرې تلوار کړه وقت کوتاه دي   غره مه شه د دې عمر په بقا
هره نبسه چه صحيح گڼې په زړه کښې   په غرور به هغه نښه کړې خطا
په اميد اميد ئې خلق نا اميد کړه   د ايام له مکره مه شه بې پروا
چه د مرگ په تماچه دي شي خوله ماته   ترو په ماته خوله به څه کوی ثنا
وير ژړلي ارتيدني چه وينا وايي   تا ته وايي که پوهيږې په وينا
هلك بې ته چه په زور دي څوك تعليم کا   هم عاقل يې هم بالغ يې هم دانا
په عمل د نيکو بدو فهم وکړه   چه په دا کښې دي بهبود دي که په دا
سر دننه په گريوان کړه سترگي روڼې   ډير په پورته پورته مه څه سرهوا
سرهوا سرهوا مه څه و آسمان ته   ته په اصل کښې له زمکي يې پيدا
د عمل په ځاي به دا پوښتنه نه وي   چه ته زوي يې يا نمسي د فلانا
په خپل ځان ښيگړه وکړه غره مه شه   په ښيگړه دا دي او د بابا
هغه ناوې چه په ځان ښايسته وي   څوك يې څه کوي ښايست د مور ونيا
دا خبره زه و ځان ته کړم اې ياره   دلگير مه شه که مي نوم واخيست ستا
نوم د ستا او د بل اخلم ځان ته وايم   نه مي کار نه مي غرض شته په بل چا
که مي ځاي د دې غمونو وي په زړه کښې   ما به څه لره کوله دا انشاء
چه د مرگ سختۍ خوارۍ دا ستا په خوا دي   اې رحمان ولې نه مرې لا پخوا

Download from: aghalibrary.com

هوښيار مه ګڼه هوښيار د دې دنيا   بی وقوف دي وقوف دار د دې دنيا
روښنائی په هغو زړونو ده حرامه   چه پرې کښيني ګرد غبار د دې دنيا
پوچ ګوئی ده چه ئې اهل د دنيا کا   هر کلام و هر ګفتار د دې دنيا
د طفلانو په څير واړه خاکبازي کړي   هر چه کاندي کار و بار د دې دنيا
واړه ډکي خولې د پيو هلکان دی   کار ديده و پخته کار د دې دنيا
هميشه به بې وقوف او بې شعور وي   چه مخمور وي په خمار د دې دنيا
د شرابو هم لا همره مستي نه وي   لکه مست وي خمر خوار د دې دنيا
هر بيمار لره د لرو په جهان شته دي   دارو نه لري بيمار د دې دنيا
د هر سوی علاج وشي په جهان کښي   مګر سوی په شرار د دې دنيا
هر چه واچوي و اور ته وار سوځي   موړ به نشي طلبګار د دې دنيا
ګرفتار ئې هميشه په غم کښي ډوب وي   هيڅوک مه شه ګرفتار د دې دنيا
تل به پروت وي په ظلمت و په تور تم کښي   چه اسير وي په ګفتار د دې دنيا
په مسلمو کښي خاصه مسلم هغه دي   چه ئې وشلاوه زنار د دې دنيا
تن ئې پاتي شي بې سره سر ئې لاړ شي   سردار کله دي سردار د دې دنيا
زوی و لوڼه يتيمان کا ځني درومي   بې وفا دي مور و پلار د دې دنيا
هميشه به ئې يو پنډ د غم په سر وي   چه په سر ئې وي دستار د دې دنيا
واړه غم دي که ئې پيری که ئې پلوري   نور څه نشته په بازار د دې دنيا
همګي واړه ټګان دي ټګي کاندي   فروشنده و خريدار د دې دنيا
په دنيا به مينه نه کاندي هيچري   چه خبر وي په اصرار د دې دنيا
چه نظر د چا په دين و په ايمان وي   هغه نه کا انتظار د دې دنيا
لوی هلک ئې همه واړه مکاران دي   څه ويسا ده په مکار د دې دنيا
آشنايان ئې همه واړه اغياران دي   يار دي چری په ديار د دې دنيا
چه پيدا شي همګی واړه فنا شي   راشه وګوره ناتار د دې دنيا
چه ويريږي له کوهی او له کړنګه   هغه نه درومي په لار د دې دنيا
هر سړی لره چي ورشي ځني درومي   ما ليدلی دي رفتار د دې دنيا
که هزار هزار پشتۍ ورته ته کيږدې   بې بنياده دي ديوار د دې دنيا
که د اوسپنو حصار تر ځان چاپير کړې   ښيښه وګڼه حصار د دې دنيا
لکه سوری د آفتاب په مخ کښي ګرزي   نشته هيچري قرار د دې دنيا
هيڅ ګمان د بهترۍ ورباندي مه کړه   کهتري ده وار په وار د دې دنيا

بې مقراضه غوڅوي د سړی عمر هم دا لیل و هم نهار د دې دنیا
پس له مرگه به حساب له سړی غوښت شي په انداز و په مقدار د دې دنیا
عاقبت خو به یو موټی شي د خاورو گلعذار و گل رخسار د دې دنیا
برابر به له گدایه سره پاڅي شهزاده و شهریار د دې دنیا
پاس به داغ وي د لئم په ټټر باندي هر درم و هر دینار د دې دنیا
د قانع تر قناعته صدقه شه هم دنیا و هم دینار د دې دنیا
پس له مرگه به همه واړه مظلوم وي ظالمان و ستمگار د دې دنیا
تر قیامته دغه لس او دغه شل دی پوره نه کړ هیڅا شمار د دې دنیا
چه ایام پرې د کفن د غسل ورشي بې پردې شي پرده دار د دې دنیا
په تخته باندي بیرون شي له حجابه شرمناک او شرمسار د دې دنیا
له هر چا به پیغمبر څخه وه ډېره که څه قرب وي یا وقار د دی دنیا
یو فساد به ئې بیان په رحمان نشي فسادونه دي بسیار د دې دنیا

هیڅ ثابته نه کړه چا د دې دنیا وفا واړه مینی کاندي بې وفا په دا دنیا
هر څوک چه دعوې په دا دنیا د څپلوۍ واړه باطل وایي دنیا نه ده د هیچا
دا فلک کلال دي سازول او ماتول کا ډېر ئې ما و تا غوندی پیدا کړه هم فنا
هر سنگ و کلخ چه څرگندیږي د دې دهر واړه ککرۍ دي څوک د شاه څوک د گدا
دام دي هیڅوک نه ږدي د دنیا و رهگذر ته ښکار به وکړی نه شي د سیمرغ او د عنقا
هر څوک چه له دې فانی نفس وابستگي کا نه به شي ترلی په زنځیر سره هوا
ماه دي که آفتاب دي عاقبت واړه خراب دي گل که همیشه وي هسی نه تر ابدا
مه درومه رحمانه په خلاف د دانایانو مینه د دنیا پسندلې نه ده هیڅ دانا

ښه ده ښه ده دا دنیا — چه توښه ده د عقبا
مذمت د دنیا مه کړه — واوره پند کړه دا وینا
د دنیا په بازار کیږي — د هغه جهان سودا
په دنیا کښي ډیر حکمت دي — پرې پوهیږي حکما
که تر سر ئې صدقه کړي — رفع دفع کړي بلا
که غلیم لره ئې ورکړی — غلیم دوست کا په هوا
که په اور باندي ئې کیږدی — بوي د عودو وکړي پیدا
که ئې توی کړې په صحل کښي — ښایسته کاندي صحرا
که ئې نذر کړې و پیر ته — خوشحال درومي په خندا
څو ژوندي وي په دنیا کښي — یادوی دي په دعا
د حاتم په څیر دي ستائی — خطاب در کړي د سخا
سخی هر دود و دوست د خدای دي — ولوکانَ فاَسقاً
هر بخیل د خدای دښمن دي — ولوکانَ زاهداً
دنیا کښت د آخرت دي — دا خبره ده رښتیا
د دنیا طالبان ډیر دي — که ئې مومي څوک له چا
ولی مرد په کښي هغه دي — چه سخي وي هم پارسا
په دنیا کښي بدي نسته — که بدي نه وي له تا
دنیا بحر دی بهیږي — آئینه غوندي صفا
خپل خپل مخ په کښي لیده شي — که څوک زشت وي که زیبا
هم خطر په کښي د شر سته — هم گوهر دي د بې بها
وفا دار لره وفا شوه — جفا کار لره جفا
له یوه مخه ئې درد وي — له بل مخه ئې دوا
چرته خوندکاندي د زهرو — چرته خوند کا د حلوا
کار همه واړه موقوف دي — د سړی په مدعا
مالکان دی ننداره چي شي — د خپل ځان په تماشا
هر چه کا هغه به مومي — دنیا ځای دي د جزا
لکه دئ هسی به پاخي — که ناداان وي که دانا
که دانا ئې وپوهیږه — په روا په ناروا
فتویٰ ونیسه په مخ کښي — پسې مټ کړه په تقوا
دنیا نه ده واړه دین دي — چه له نهی وي سوا

وطاعت وته ولاړ وي   همیشه تړلي ملا
له حرامو ئې پرهیز وي   مشغول وي په پنج بنا
کلمه ئې وي قبوله   هم په جهر په اخفا
د دنیا دکار دپاره   فرض لمونځ نه کاندي قضا
هم صائم د رمضان وي   هم زکوة کاندي ادا
که ئې توان د حج رسیږي   حج هم وکړي پسې بیا
دا پنځه بنا د دین دی   چه بیان ئې وکړ ما
چه ئې یون په دا طریق وي   هغه کس دي اولیأ
که ئې مال د دنیا ډیر وي   هیڅ دي نه کاندی پروا
دنیا بده د هغو ده   چه ئې کسب وي ریا
یا ئې ټوله کا په ظلم   یا د خمرو په سودا
یا ئې ورکا په شرابو   یا ئې ورکا په زنا
یا ناحق خونونه کاندي   یا مالونه خوري د چا
عبادت کا په ځان فرض   د پادشاه د امرا
حق باطل کا باطل حق کا   په سبب در وي ریا
نه ئې ویره وي له خدایه   نه ئې شرم نه حیا
د یوې گیډې دپاره   هزار خوني کا بیدیا
همیشه ئې له ستمه   واړه خلق وي په غوغا
گوش و هوش ئې هرگز نه وي   د مظلومو په ژړا
د فرعون په خیر به ناست وي   بې پروا وکبریا
بتخانې وته ئې مخ وي   و مسجد وته ئې شا
اختلاط کا له بدانو   له نیکانو وي سوا
هیڅ نه وي په خاطر کښې   تولاً و تبرًا
و رحمان ته پیښه مه کړې   خدایه هسې رنگ بلا

هغو بیا موند سعادت په دا دنیا ‌ ‌ چه ئې وکړ قناعت په دا دنیا
نه ملکونه د سلیمان په هزار کاله ‌ ‌ نه یوه کړئ طاعت په دا دنیا
یو نفس د خدای په یاد واولیٰ تر دي ‌ ‌ نه د درست جهان دولت په دا دنیا
په دنیا کښې لوټ هغو عالمو وکړ ‌ ‌ چه ئی وکړ عبادت په دا دنیا
که نعمت دي خو طاعت او عبادت دي ‌ ‌ ګټه نشته بل نعمت په دا دنیا
که محنت که مشقت دي خو د دین دي ‌ ‌ پکار نه دي بل محنت په دا دنیا
بې له خدایه هر چه دي واړه فاني دي ‌ ‌ که لذت دي که زینت په دا دنیا
که بادشاه وي آخر خاورو له به درومي ‌ ‌ څه عزت دي څه حرمت په دا دنیا
له هغه به زیات نادان په جهان نه وي ‌ ‌ هر چه غواړي فراغت په دا دنیا
ته چه څو وقته فرصت په دنیا غواړې ‌ ‌ چا موندلي دي فرصت په دا دنیا
عمارت په سر د ریګ روان کاندي ‌ ‌ هر چه کاندي عمارت په دا دنیا
د مستانو تر لغزشه څه کم نه وي ‌ ‌ د سړي استقامت په دا دنیا
هر ژوندی چه د مرده په قبر ورشي ‌ ‌ بس دي همره نصیحت په دا دنیا
په روانو اوبو ورشه عمر ګوره ‌ ‌ ډیر دي همره اشارت په دا دنیا
دا پاخه پاخه سرایونه محلونه ‌ ‌ خو به وران شي عاقبت په دا دنیا
وړی سترګي د آسمان څه هسي نه دي ‌ ‌ چه څوک پریږدي سلامت په دا دنیا
هر چه راشي همه واړه ځنی درومي ‌ ‌ مسافر دي هر صورت په دا دنیا
ریاضت په قیامت نه شي مرد هغه دیي ‌ ‌ چه ئې وکړ ریاضت په دا دنیا
هم په دا خوي و خصلت به سبا پاڅي ‌ ‌ خدای څوک مه کړه بد خصلت په دا دنیا
هم هغه به ئې خرمن وي پس له مرګه ‌ ‌ هر چه کاندی زراعت په دا دنیا
که هغه جهان په دا کښې لیدي نه شي ‌ ‌ زه ئې وینم علامت په دا دنیا
په قیامت به ښه توښه ځېله نه شي ‌ ‌ ما لیدلی دی قیامت په دا دنیا
امانت به د لحد په میان کښې پروت وي ‌ ‌ هر چه اوسي امانت په دا دنیا
نیک عمل حضور جنت دي طاعت بویه ‌ ‌ چه حاصل کا څوک جنت په دا دنیا
نیک کردار هم نیک عمل هم نیک خویونه ‌ ‌ هم جنّت دي هم راحت په دا دنیا
ضدیّت د سړی عمر په عذاب کا ‌ ‌ پکار ندي ضدیت په دا دنیا

لاس په سر په سینه ایښي و هر چا ته هم دغه دي شرافت په دا دنیا
که بلنده مرتبه د چا پکار وی لوی مقام دي عدالت په دا دنیا
بل ارمان به له جهانه یووړ نه شي مگر مهر، محبت په دا دنیا
د هغه جهان سودا واړه دلې ده که څوک کاندی تجارت په دا دنیا
که طالع د سړی نه وي جار وتلي هیڅ پټ نه دي حقیقت په دا دنیا
نیک له نیکو سره بویه بد له بدو که څوک غواړي ولایت په دا دنیا
ولایت دی خدای هغو لره ورکړي چه ئې ورک کړ سکونت په دا دنیا
که تمام دنیا واړه سره یو شي نور به نه کا خپل قسمت په دا دنیا
که څوک مرد دي خو هغه دي په دنیا کښي هر چه نه لری حاجت په دا دنیا
په رحمان باندي دا عمر هسي تیر شه لکه تیر شي یو ساعت په دا دنیا

راشه مه کوه له چا سره جفا لږ ژوندون دي ضایع کیږي بی وفا
په دنیا کښي هیڅوک نه دي پاتي شوني واړه تلونی دي که نن دي که سبا
دا یاران چه نن و تا ته جلو کا په دوه ورځي پس په واړه شي فنا
که دیدن د دوی دي خوښ وي ورته گوره چه فنا شي بیا به کله شي پیدا
د خزان پای چه بیل شي له ښاخه په حکمت به ئې پیوند نه کا حکما
چه په زمکه څاڅکي پریوزی له آسمانه بیا له زمکی ختی نه شي په سما
گمان مه کړه چه بیا سترگو لره در شي هغه اوښی چه له سترگو شي جدا
دا په هره ورځ چه خیژی بیل بیل نمر دي هر چه پریوزي هغه نه شي ختي بیا
که جنت په زهد نه دي بې له فضله هر سړی دي خپله غاړه کړي ادا
که د نس دپاره سل محنته وکړې یو محنت به دي پکار نه شي فردا
که تمام جهان په خپله گیډه وخورې یاد به نه شي په درود او په دعا
که یوه دانه دوړی په لاس ورکړې هم دغه به دي توښه شي د عقبا
که یو څاڅکي اوبه تږي لره ورکړې د دوږخ او ستا تر مینځ به شی دریا
که یوه ځله سر د خدای دپاره ټیټ کړې په قیامت به سر بلند شې له هر چا
بازار دا دي که څوک سود و سودا کاندي په هغه جهان نه سود شته نه سودا
آشنایان که څوک پوهیږی نن ئې وقت دي چه ځاریږي یو آشنا تر بل آشنا
که ژوندون دي خو هم دا دي په جهان کښي چه له چا سره تیریږي په خندا

سود و زیان د دنیا واړه سهل کار دي — خداي دي نه کا څوک په سهل کار رسوا
چه د ورور او عزیز زړه پرې آزار شي — حاصل مه شه هغه خپله مدعا
کله د نورو رضا بویه گاهي خپله — په کار نه ده همیشه خپله رضا
ښه خواړه چه یو ئې خوري بل ورته گوري — خواړه نه دي هغه زهر دي گویا
چه ښادی ئې یو زمان وي غم تر تله — دغه هسي چاري نه کاندی دانا
لکه ځان هسي و بل وته نظر کړه — لکه ستا دي هسي ځان دي د هر چا
منصفانو لره بویه چه انصاف کړي — نه چه نغوته کا د حرص و د هوا
د سړی په خاطر هر څه هر څه گرزي — هسي نه چه واړه وگڼي روا
دینداران دي و خپل دین وته نظر کا — څوک فکرونه د صواب څوک د خطا
خدای دي نه کاندي خطا د چا له لاسه — څه نسبت دي د خطا او د عطا
هسی نه چه سړی واړه سره سم دي — څوک اعلیٰ دي څوک اوسط دي څوک ادنا
د هر چا حرمت په خپله اندازه دی — نه چه مومي نفر ځاي د امرا
زه رحمان له چا شکوه شکایت نه کړم — نشته بل دوست و دښمن ځما بې تا

که څوک یار په جهان غواړی یار دي دا — یار دي دا که د جهان سنگار دي دا
خیال د زلفو ئې ځما تر زړه چاپیر شه — یار تر گنجه چاپیر شوي مار دي دا
دا جهان دی خداي له عشقه پیدا کړي — د جمله ؤ مخلوقاتو پلار دي دا
تر عشق غوره بل څه کار په جهان نشته — تر همه کارونو غوره کار دي دا
بل بلبل به د گل نوم اخیستي نه و — که خبر وي چه گل نه دي خار دي دا
بیا راتله دي دې جهان ته بل وار نشته — بل وار نشته بل وار نشته وار دي دا
د حباب عمر دي وگوري چه څه دي — که څوک شمار کاندی د عمر شمار دي دا
د مجنون صورة په زړه کړه رحمان گوره — ستا په عشق کښي هسي خوار و زار دي دا

چه له تا سره په سر کاندی سودا
بل به نه وی هسي ما غوندی شیدا

نه به ما غوندي شیدا وي په جهان کښي
نه به تا غوندي دلبر شي بل پیدا

ما دا ستا جور و جفا دي قبول کړې
ولي نشي د ژړا په ځاي خندا

بې د ستا له مخه کون دي که مکان دي
ښه توبه مي نه په دا شي نه په دا

جدائې به دي هیڅ رنګ قبول نه کړم
څو مي نه دی روح کالبوت سره جدا

لکه ورستو مقتدیان وړاندی امام وی
ما په تا پسې ده کړې اقتدا

زه یو نه یم درست جهان په تا مین دي
که بادشاه دي د دې دهر که ګدا

کاشکی خط د امانۍ و ما له را کړې
چه له ما سره وعده کړې د فردا

زه پخپله په تا نه یم مین شوي
ستا له لوری په ما شوې ده ندا

زه په تا باندي مین یم له ازله
نه چه کړې می نن ورځ ده ابتدا

چه د ستا د عاشقۍ په تیغ شهید شي
د رحمان غاړه به هله شي ادا

د رحمان و زیړي رنګ وته نظر کړه
چه مدام په تا پسې کاندي ژړا

که مین یې په خپل یار باندي رښتیا
آواره کړه اول دین پسې دنیا

په وفا د دلبرانو غلط مه شه
دغه قوم دي بې وفا و کبریا

د خوبانو طایفه ده هسي شوخه
چه غوږ نه باسي د چا په واویلا

د ډیر ناز او د ډیر کبر له سببه
عمل نه کا په ګفتار د اولیا

دل و دین په یو نګاه د سړي یوسي
نه یې ویر له چا کیږي نه حیا

بل به هسی سرګردان په جهان نه وي
یا عاشق دي یا آسمان دي یا آسیا

ته چه ژغورې سر و مال په عاشقۍ کښي
عاشقي دا هسي چري ده ویړیا

د جنت له حورو تیر شه که یار غواړې
خدای دي نقد د چا و نه کاندی نستیا

د ساقی له لاسه هسي پیاله نوش کړه
چه دي غوځ کا له زړه خیري د ریا

چه ئې کسب عاشقي شوه د دلبرو
نظر نه کاندی په کسب د کیمیا

یو ګفتار ورلره بس کانده رحمانه
څه به هر ساعت پوښتنه کړې بیا بیا

عاشقي مي ئې په زړه وکړ گذر بیا　　بیلتانه مي لنبې بلې کړې په سر بیا
که دفتر د خپل قسمت می په خپل لاس وی　　ما به ستا له غمه وران کړ دا دفتر بیا
ما لا نوم د عاشقۍ آخستي نه و　　جدایۍ دي راته جمع کړ لښکر بیا
پس له مرگه به ئې بیا له تا قربان کړم　　که صورت مي خدای پیدا کړ په محشر بیا
د هجران محنت مي واړه له زړه هیر شه　　چه مي ولیده په سترگو ستا بشر بیا
چه آسمان ئې مخ پټ کړي په سحاب و　　خدای و ما وته ښکاره کړ هغه نمر بیا
چه رقیب راته تړلي په زنځیر و　　خپل حبیب را باندي پرانیت هغه در بیا
په یوه نظر ئې زړه را څخه یووړ　　خدای دي خیر کا چه لا وکړي بل نظر بیا
په وصال ئې منت بار اوسه رحمانه　　په صدف کښې دخل نشته د گوهر بیا

ته چه ما ته وایې چه په څه کوې ژړا　　نه در معلومیږي دغه خپل جور و جفا
ته جور و جفا کړې زه ژړا کوم دلبره　　ستا که دغه نه وي دا به هم نه وه ځما
څه ښادی به کاندي طائفه د عاشقانو　　رسم د بتانو که هم دا وي لکه ستا
دا خصلت چه ستا دي که هم تل دغه شان وي　　نه را معلومیږي د دردمند د زړه دوا
یو د ستا مانۍ شه بل غرور د رقیبانو　　وار په وار مي وژني کله هغه کله دا
هر چه عاشقي کا که په قطع افلاتون وي　　زه خو ئی مجنون گنم که نن وي که سبا
سپی هم په عذاب د جدایۍ د وژلو نه دي　　زه خو گوندي ستا د کوڅې سپی شوم په وینا
هیڅ ئې په کار نه دي رحمان تا غواړي دلبره　　دا ځما رضا ده باقي هر چه ستا رضا

چه ئې نقش په زړه خیال شي د آشنا　　صدقه ئې سر و مال شي د آشنا
پس له مرگه به ئې تیغ هسي مخ روڼ وي　　چه آشنا په تیغ حلال شي د آشنا
په آسمان د آشنائي به ئې مکان وي　　چه زمین غوندي پایمال شي د آشنا
خوشحالي ځما د زړه په هغه دم وي　　په هر دم چه زړه خوشحال شي د آشنا
روح هغه ساعت داخل گنم په تن کښې　　چه ئې دخل په وصال شي د آشنا
نور د هیچا قیل و قال می پکار نه دي　　چه تر غوږ مې قیل و قال شی د آشنا
هم هغه یوه گړۍ را باندي کال وي　　چه یوه گړۍ محال شي د آشنا
زرغونه کاندي دانه زما د عیش　　چه په زړه مي زرغون خیال د آشنا
نه بل څوک ځما طبیب بې آشنا شته دي　　نه به بل څوک په مثال شي د اشنا
د رحمان نظر په هیچا باندي نه وي　　چه نظر ئې په جمال شي د آشنا

دل و دین می په هغه ترک کړه فدا — لا ئې نه حسابوي د ځان بها
د ښایست صفت ئې څو کوم حیران یم — په هیڅ شان ئې موندی نه شي انتها
د صورت له عیبه هسي پاکیزه دي — لکه ذات د ویښته نشته دي په ها
که ئې مخ په زلفو پټ وي باک ئې نشته — تل به گنج باندي پراته وي اژدها
لکه نمر هسي جلو کا په شفق کښې — چه په سر کاندي اودنړی د سوها
نه پوهیږم چه په کومه لاره درومم — چپ و راست مي رقیبان دي هزارها
خدای دي هسی تنها نه کا څوک په غم کښې — لکه زه د یار په غم کښې یم تنها
همیشه د بیلتانه له غمه لولم — زه رحمان نعوذ بالله منها

ډیره شوه د یار پسې ژړا ځما — نه گروهیږي په ژړا آشنا ځما
که مي هره وینا در شي یا گوهر شي — ستا د غوږ نه ده لائق وینا ځما
په نارو به ما بیدار کړ که اوده وي — راته ویښ اوده شه دلربا ځما
زه مکتوب غوندي په پټه خوله گویا یم — لاندي کړله خاموشي غوغا ځما
کښت د عشق په توده زمکه آسان نه دي — سمندر بویه په دې صحرا ځما
دا یار نه دي چه هجران له ما نه بیل کړ — دغه روح له تنه شه جدا ځما
زه رحمان بې خپله یاره هیڅ نه غواړم — که قبوله خدای ته وي دعا ځما

عالمان دي روښنائي د دې دنیا — عالمان دي د تمام جهان پیشوا
که څوک لار غواړي و خدای هم و رسول ته — عالمان دي د دې لاري رهنما
کیمیا گر که د کیمیا په طلب گرزی — همدمي د عالمانو ده کیمیا
په مجلس د عالمانو به سره زر شي — که څوک کاڼي وي یا لوټه د صحرا
جاهلان دي په مثال د مردگانو — عالمان دي په مثال د مسیحا
چه مرده ئې له نفسه ژوندي کیږي — عالمان دي واړه هسي اولیا
هر سړی چه رتبه نه لري د علم — سړی نه دي خالی نقش دي گویا
زه رحمان حلقه بگوش د هر عالم یم — که اعلیٰ دي که اوسط دي که ادنا

چه واده ئې کا په ډول او په سرنا   بیا پرې وایي زمانه د ویر وینا
که مي هر څو دلبري او دلجوئي کا   زه پوهیږم د خپل یار په استغنا
په یوه ګړۍ مې یار هم مي آشنا شي   بیا مي بله ګړۍ نه ګڼي آشنا
دا زه خپله تسلي کړم یار ئې بولم   څه یاري ده د ناتوان او د توانا
یو زمان و یو دم بې خپله صنمه   زه بهتره تر بقا ګڼم فنا
هر سړی په یوې چاري خدای مشغول کړ   زه مشغول کړم رب د ترکو په ثنا
ما بې عشقه بل هنر نه زده ناصحه   بخښنده شه که نادان یم که دانا
چه مي غوږ په نارو نه باسي حیران یم   پروا نه لري واړه دي که برنا
بې د یار له ښه دیدنه دي خداي نه کا   د رحمان په زړه کښي بله تمنا

دا دنیا د بې وفا   بې وفا ده بې بقا
نه ئې مخ شته نه ئې څټ شته   لکه لوټه د صحرا
په یوه ګړۍ ئې مخ وي   په یوه ګړۍ ئې شا
په یوه ګړۍ د ستا وي   په یوه ګړۍ ځما
په یوه ګړۍ ئې درد وي   په یوه ګړۍ دوا
په یوه ګړۍ ئې خوف وي   په یوه ګړۍ رجا
په ساعت کښي ئې بقا وي   په ساعت کښي ئې فنا
په ساعت کښي ئې سکوت وي   په ساعت کښي ئې غوغا
په ساعت کښي ئې خندا وي   په ساعت کښي ئې ژړا
په ساعت کښي ئې وفا وي   په ساعت کښي ئې جفا
په ساعت کښي ئې افلاس وي   په ساعت کښي ئې غنا
چه نه شان لري نه شکل   کله دا شي کله دا
خداي څوک پیښ مه کړه رحمانه   په دا هسي رنګ بلا

په ښادۍ ښاد شوي نه يم د هيچا
تور تپ سوي يم په غم د هر آشنا

که زه طمع توقع له بله نه کړم
د بل طمع توقع کيږي له ما

که مي ورور که مي عزيز که مي فرزند دي
واړه غواړي خپله خپله مدعا

په هر کور کښې رنځوران راته پراته دي
لاس مي نه رسي د هيچا په دوا

د دنيا خبري واړه په دنيا شي
ما به څه کا څوک چه نه لرم دنيا

که په کلي کښې مي کور دي زه گمان کړم
چه کور نه دي دا مي گور دي په صحرا

چه څه کار پرې نه پوره وي نه نيمگړي
څوک به څه کا له هغو سره خندا

چه ئې ښه توښه و بله سره نشی
تر هغه آشنا بهتر دي نا آشنا

په توده زمکه استوگنه ده مشکله
څه به زيست شي له رحمان سره د چا

که خپل زړه غواړې له چا
ځان صياد کړه د عنقا

د حباب کلاه په سر کړه
سپور په آس شه د هوا

لکه حضر هسې پاڅه
اوبه وڅښه د بقا

له زمينه قدم کېږده
په آسمان لکه عيسٰا

د هغه استاد شاگرد شه
چه در وښيي کيميا

دا چه ما درته بيان کړه
که حاصل کړې واړه دا

هاله طمع کړه رحمانه
له خوبانو د وفا

که نماښام تر ستوني ښکته کړې حلوا
سبا خواست کوې له خدايه د ښوروا

په هيڅ حال کښې دي قرار و صبر نه شي
ليونی کړې ډېر حرص ډيري هوا

تمام عمر تر آشنا تر عزيز پوري
يوې گيډې مختورن کړې هم رسوا

چه په خپلي رسوايۍ دي پروا نشته
نور به څه کړې په جهان د چا پروا

چه د نفس دپاره لاس و چا ته نيسې
دا زحمت له خدايه غواړې که دوا

نفس بې شماره عالم پرې يست و کوهي ته
خدای دي نه کا نابينا د چا پيشوا

په روا په ناروا کله پوهيږي
و چارپای ته څه روا څه ناروا

چارپايان که غوړ و سترگي لري څه شو
په معنیٰ کښې نابينا دي ناشنوا

زه رحمان له هغه علمه پناه غواړم
چه له دينه له مذهبه وي سوا

سل ځله که وخوري ناصحان ځگر ځما بیل به وبله نه کا درد ستا و سر ځما
صبر ستا په عشق کښې دا خبره څه اوره څوک نشته د دې چاري توان یو موي قدر ځما
ستا له محبته جاروانه ځما دروغ دي ولې خاوري نه شي په دا لار بشر ځما
واړه معشوقې د عاشقانو خبر اخلی بې له تا چه نه اخلې یو دم خبر ځما
هیڅ اندوه مي نشته بې د ستا له جدائیه نور اندوه به څه وي تر دغه بتر ځما
خوب د کور و کلي په نارو ځما برهم شه څه چل دي چه نه شي ستا په زړه اثر ځما
کل واړه جهان که ما رحمان لره دلبر شي چري دي دلبره بې تا بل دلبر ځما

هسي یاد یې همیشه مدام ځما چه اوراد یې په هر صبح و شام ځما
هر کلام چه بې د ستا له یاده وکړم سل توبې دي په هغه کلام ځما
بې له تا که زه آرام کړم په سل رنگه نه شي نه شي په هیڅ رنگ آرام ځما
ننگ و نام که ستا په مینه له ما درومي زار شه ستا تر میني ننگ و نام ځما
چه قایم شوم په مقام د عاشقۍ هیر شه دلته واړه بل مقام ځما
څو د عشق په خمخانه ئې داخل نه کړم پخته نه دي دغه عقل خام ځما
نن دي وقت دي که مي آه و فریاد اورې څو چه خاوري نه دي هر اندام ځما
هزار جام و صراحی دې فلک مات کړه څو به گرزي په دا دور جام ځما
زه رحمان به دا ناکام کوم تر کومه وایه کله به حاصل شي کام ځما

چه هر چا لیدلي نه وي یار ځما خیر دي دا که وایی بد په کار ځما
هر هغه چه وي دلبر ځما لیدلي نه به کا انشاءاللّٰه انکار ځما
سر ځما درگاه د هغه یار عزیز وي بې له دې نه شته بله لار ځما
ما بې له عشقه بل څه څیز نه دي زده کړي چه څه دي هم دا دي واړه کار ځما
خدای دي یو له بله هیڅوک آزار نه کا اې دلبره ماخله ته آزار ځما
یاره ستا په جدایۍ او په ډیر غم کښې سیند د اوښو درومي په رخسار ځما
لوي هلک کړي همه واړه ستا خبریي گفت و گو نشته بل څه په دیار ځما
زه رحمان به لاف په عشق څه وهمه خود به ځان څرگند کا انتظار ځما

سر ځما سامان ځما ځار شه تر جانان ځما   ځار شه تر جانان ځما سر ځما سامان ځما
ریان ځما نقصان ځما واړه د یار هجر دي   واړه د یار هجر دي زیارن ځما نقصان ځما
مښک ځما زعفران ځما ستا د کوڅې خاوری دي   ستا د کوڅی خاوري دي مښک ځما زعفران ځما
گل ځما ریحان ځما ستا رخسار و زلفي دي   ستا رخسار و زلفی دی گل ځما ریحان ځما
فکر ځما توان ځما ستا په غم کښي نه رسي   ستا په غم کښي نه رسي فکر ځما توان ځما
آه ځما افغان ځما هیڅ په تا اثر نه کا   هیڅ په تا اثر نه کا آه ځما افغان ځما
زړه ځما چشمان ځما بې له تا هیڅ حال نه لري   بې له تا هیڅ حال نه لري زړه ځما چشمان ځما
دا پیران شیخان ځما ستا په غم کښي نه رسي   ستا په غم کښي نه رسي دا پیران شیخان ځما
باغ ځما بستان ځما بې تا میوه نه نیسي   بې تا میوه نه نسي باغ ځما بستان ځما
وصل هم هجران ځما اې رحمانه خیر دي   اې رحمانه خیر دي وصل هم هجران ځما

بادشاهی لري هر یو غلام د ستا   د خاصانو په ځای ناست وي عام د ستا
پخته کله دی چه لاف د پختگۍ کا   پختگان دي په دې خم کښي خام د ستا
خو هم همره ئې نظر په ننگ و نام وي   چا چه نه وي اوریدلي نام د ستا
همیشه به له مقامه بې مقام وي   هغه څوک چه لټوي مقام د ستا
چه په خپلو وینو گل غوندي غرق نه وي   و به نه ویني رخسار گلفام د ستا
صبح و شام په هغو خلقو باندي یو وي   چه آرزو لري هر صبح و شام د ستا
بل کلام ئې په زړه کله اثر کاندي   چه تر غوږ ئې شي شیرین کلام د ستا
فراموش کاندی همه نوري مستۍ   هر چه نوش کاندي باده په جام د ستا
دام د ستا د تورو زلفو عالم گیر دي   تنها نه یم نښتی زه په دام د ستا
زه رحمان دعا سلام په هغو وایم   هر چه ما لره راوړي سلام ستا

هر چه وويني په سترگو روي د ستا
مخ ئې كوږ وي هميشه په سوي د ستا

بې دماغه په تر سر و تر مال تير شي
چه يې تير شي تر دماغه بوي د ستا

كه لوئي كړې څه بې ځايه خو ئې نه كړې
چه په دا رنگه قامت دي لوي د ستا

نو بهار دي عالم سير د بوستان كاندي
خداى و ما و نه بوستان كړ كوي د ستا

د عيسىٰ له دمه دم وهلي نشم
چه خوله بيرته شي په گفت و گوي د ستا

هم په دا مي له چشمانو رود بهيږى
چه يادېږي مي قامت دل جوي د ستا

هميشه ئې زړه په اور باندى سپند وي
و هغو ته چه څرگند شي خوي د ستا

د لړم لاشه ئې ما ته وي په زړه كښې
چه ئې نقش وي په زړه آبرو وي د ستا

و زنځير وته ئى څه لره را كاږې
ليونيو لره بس دي موي د ستا

و گړنگ وته پخپله ځان پرې باسي
چه و زړه وته پرې باسي روي د ستا

كه ته سل ځله ځما ئې زه د ستا يم
تلوني نه دي له ما جست و جوي د ستا

گل لنبه شه د بلبل په آه رحمانه!
نه گروهيږي يار په هاي و هوي د ستا

خوى كه په دا شان وي دل آزار ستا
څه ښادي به كاندي طلب گار ستا

حيف چه اوريدي شي ليدى نه شي
حسن و لطافت پرې وار ستا

بيا دوباره نه گوري و بل ته
هر چا چه ليدلي دي رخسار ستا

خداى زده چه ته يار د كوم يوه ئې
هر طرف ياران دي صد هزار ستا

ځاي د پښو ايښودو مونده نه شي
همره عاشقان دي په دربار ستا

بل به هسي نه وي كه خداى كاندي
ما غوندي خاكسار و هوادار ستا

بل گمان په ما باندي و مه كړه
عمر واړه زه و انتظار ستا

عشق له حُسنه حسن دي له عشق
ته نگار ځما يې زه نگار ستا

ته ځما مطلوب يې زه طالب يم
ته ځما طبيب يې زه بيمار ستا

ته كه تازه گل د نو بهار يې
زه يم عندليب په لاله زار ستا

جور دي كه جفا ده كه ستم دي
واړه مي منلي دي يک بار ستا

جور و جفا څوک په بها پلوري
زه يم د جورونو خريدار ستا

يو تار كه ضايع شي ستا د زلفو
ځان به صدقه كړه په هر تار ستا

سل ازميښتونه دي را وكړه
حيف دي چه لا نه شي اعتبار ستا

تير يم زه رحمان له هره كاره
اوس مي ملا تړلې ده په كار ستا

ستا په خير نه دي خوبان ليدلي ما — نه په غورو چري اوريدلي ما
هيڅ وفا له عاشقانو سره نه کا — دلبران دي واړه ازمايلي ما
چه مي ستا و ښکلي مخ ته دي کتلي — بل يو مخ ته نه دي بيا کتلي ما
د زړه غولي مي نيولي ستا غمونو — نور غمونه نه دي له زړه ويستلي ما
چه مي کار د عاشقی په لاس کښې واخيست — دي له بله کاره لاس وکښلي ما
نور غمونه مي له زړه نه دي وتلي — ستا غمونه په کښې دي کرلي ما
زه رحمان بې ياره خوب و خندان نه کړم — بې ده نه ده خوب خندا پسندلي ما

چه اميد په عمارت د دې دنيا کا — د کاغذ په کشتي سير د دريا کا
د آسمان توسن هيچا نه دي تېرلي — څوک به څه زنگ سورلي د باد په شا کا
نه ليوه په آدميت آموخته کيږي — نه اميد د مروت شي له افلا کا
له فلکه د وفا اميد باطل دي — کله ديو له آدم زاد سره وفا کا
زمانه په اسلام کفر سمه گرزی — فرق د تور و د سپين کله نابينا کا
فما د دهر علامت په سترگو وليد — په هر دم هزار پيدا هزار فنا کا
هيڅ اميد مي د ايام په گردش نه شي — چه فرصت به په خپل دور و مارا کا
په خپل عمر به هيچا ليدلي نه وي — هغه چاري چه دي هر ساعت په ما کا
که د گلو غنچه کيږدم په دستار کښې — شوم طالع مي هلته خار ځني پيدا کا
که وزورو وته لاس کړم خاوري کيږي — که د خاورو په آرزو شم استغنا کا
جدائي د خدای بلا شوه نه نتوانيږم — خوشي زړه مي په ديدن پسی ژړا کا
همره صبر دي عاشق څخه له کومه — چه د نن وعده موقوفه په فردا کا
که د اور جامه را واغوندې دلبره — په نظر ځما جلوه لکه ديبا کا
په خپل عشق کښې که څوک بد را باندي وايي — زه گمان کړم چه همه ځما ثنا کا
ملامت په عاشق ښائي دا دستور دي — چه روغ خلق په رنځور پوري خندا کا
عاشقي ننگ و ناموس دي وبله لري — په روښانه ورځ به څه رنگ څوک غلام کا
که زه طمع کړم د گلو له طالع نه — ما عاجز لره د گل په ځاي خار را کا
که زه ځان ژغورم په عشق کښې له عالمه — زمانه مي په جهان باندي رسوا کا
هميشه به په عالم کښې وي سرخ رويه — چه ثنا لکه بلبل د خپل آشنا کا
دا ځواب رحمان هغه کا چه دولت وي — که دلبر د ديدن مي پياپي را کا

هر چه ستا کوخه ماوا کا ځای ئې بر شي تر افلا کا
ځان هاله ورته بادشاه شي چه ئې ستا د درگدا کا
چه د ستا د درگدا شي بادشاهئ وته نور شا کا
نظر بې د ستا له رویه نه په ارض نه په سما کا
مینه بې د ستا له مخه نه په دین نه په دنیا کا
ستا په مهر و محبت کښي ځان جهان واړه فنا کا
د دنیا کورو وگړي ستا په مینه کښي تالا کا
رضا ستا په رضا کیږدي ترکه خپله مدعا کا
و هر خوا ته چه ستا مخ شي دي هم مخ په هغه خوا کا
چه له چا سره جفا کړې له هغه سره جفا کا
که له چا سره وفا کړې له هغه سره وفا کا
که په عمر چري خاندي خوله تا سره خندا کا
که په عمر چري ژاړي خو په تا پسې ژړا کا
که مطلب ئې د دیدار وي ستا په ذکر مشغولا کا
د رښتینو مقام دا دي که څوک مینه په رښتیا کا
عاشقان په عاشقي کښي چه رحمان وایي هم دا کا

هسی نه چه ځما یار واړه جفا کا صد چندان لکه جفا همره وفا کا
لکه زه چه په خپل یار باندي مین یم یو په سله همره مینه یار په ما کا
زړه ئې وړي په احسان دي نه په جور مجنون ځکه په لیلي پسي ژړا کا
درست جهان د خوبرویانو ناز بردار دي نه یوازي دغه ناز په ما و تا کا
نه به گوري رحمان څشکل هغه مخ ته فرښتې چه ئې د حسن تماشا کا

هغه ژوي چه مین وي څه به خوب کا چه فرهاد غوندي کوهکن وي څه به خوب کا
هر نفس د سړي تله دي له جهانه چه ئې هر نفس رفتن وي څه به خوب کا
چه سبا له خپله یاره جدا کیږي که د سلو شپو کړمن وي څه به خوب کا
عاشقي ده خدای له اوره پیدا کړې چه په اور کښي ئې وطن وي څه به خوب کا
د رقیب له جوره خوب د عاشق نه شي د هغو چه یار دښمن وي څه به خوب کا
خوب خندا په بې غمی کیږي رحمانه هر چه تا غوندي غمجن وي څه به خوب کا

چه په سترګو کښې ئي خار وي ځه به خوب کا | چه په زړه ئې غم د يار وي څه به خوب کا
خوب له ياره سره هم د عاشق نه شي | چه ئې يار په بل ديار وي څه به خوب کا
په دنيا کښې خوب هغه کا چه نادان وي | هغه ژوي چه هوښيار وي څه به خوب کا
کوم طالب مطلوب موندلي دي په خوب کښې | هغه څوک چه طلبګار وي څه به خوب کا
ديدار نه دي چا په پټو سترګي کړي | چه مطلب د چا ديدار وي څه به خوب کا
بله لار د مرګ له لاري ګرانه نشته | چه په خوا ئې هسي لار وي څه به خوب کا
هر نګاه د دلبرانو ذوالفقار دي | هر چه غوځ په ذوالفقار وي څه به خوب کا
زه رحمان د يار بنده و خدمتګار يم | چه بنده و خدمتګار وي څه به خوب کا

هغه ژوی چه بې خدايه محبت کا | همګي واړه بې ځايه محبت کا
محبت بې خدايه واړه د زړه رنځ دي | که مدام له چنګ و نايه محبت کا
خر خاري ده چه ئې يو له بله کاندي | هر خود راي چه له خود رايه محبت کا
نتيجه ئې ريش کنده جامه پاره وي | آدم زاد چه له چارپايه محبت کا
هغه سراي لره به تله ور باندي ګران وي | هر سړی چه له دې سرايه محبت کا
بلهوس به نه پتنګ و پروانه شی | د مګس په څير له ورايه محبت کا
چه د تورو زلفو سوزيدي چا وشي | هغه کله له همايه محبت کا
رحمان ځکه د ريبار متابعت کا | چه رهروله رهنمايه محبت کا

اورنګ زيب چه آرايش د تخت و تاج کا | تخت و تاج به ئې مرګي تاخت و تاج کا
به جهان کښې به ئې پاتي ښه بد نوم شي | که دي چاري د کسریٰ او د حجاج کا
اوبه سترګو لره لاړې اور د زړه شه | څوک به څشکله ژوندون په دا مزاج کا
جدائي ځما په زړه کا هسي چاري | لکه باز چه په تارو او په دراج کا
ځما اوښي چه پيدا د زړه له ريم شوې | لکه اور چه له کبابه نم اخراج کا
زه غمجن د عيد په جشن خبر نه شوم | که نور خلق هاي و هوي ته احتياج کا
هر ناوک چه د قضا له شسته خيژي | زمانه د رحمان زړه ورته اماج کا

ورځ چه بده شي عاقل او دانا څه کا — چه قضا شي ورد و څار حکما څه کا
مور و پلار خو نيک فرزند له خدايه غواړي — چه بد بخت شی ادې څه که بابا څه کا
يار له ياره په لوی لاس کله بېلېږيږيه ښير و په دعا — چه لاس نه رسي يار څه که آشنا څه کا
څه شي کړوني خداي دي — چه خدای نه کا ښېږې څه که دعا څه کا
بخت په زور و په زر نه دي چا خپل کړي — په دا کار کښې ناتوان څه که توانا څه کا
ای رحمانه پتنګ عذر شه چه وسه — نور د شمع خندا څه که ژړا څه کا

د بې دردو همدمي به دي بې درد کا — د نامردو همدمي به دي نامرد کا
صحبت بې تاثيره نه دي دا حديث دي — ګنګو نمري هم په څير د ګنګو زرد کا
هر کالي چه څوک په زمکه باندي کېږدي — هغه زمکه ئې له جنسه د خپل ګرد کا
په مجلس د وير ژړليو څوک ور مه شه — که صحيح که سلامت وي آه سرد کا
چه دوئی له ميانه لري شي رحمانه — معشوقه عاشق پخپله ناز پرورد کا

که په ګنج د شاهئ فخر شهريار کا — عاشقان ئې د دلبرو په رخسار کا
خرقه پوشه په خرقه کښې دي موندلي — هغه خط چه په دنيا کښې دنيا دار کا
پتنګانو لره خدای ورکړه په اور کښې — هغه عيش چه ئې بلبلی په ګلزار کا
نيک ساعت په بد بدل د هيچا مه شه — په وصال کښې غم د هجر ورد و څار کا
نس د ګور و د مور يو دي په معنیٰ کښې — خو په چا ئې تور لحد په چا بازار کا
د بېړئ په ډوبيدو چه رب راضي شي — بيا ملاح د زړونو کله هلته کار کا
هغه مخ چه مادر زاد ښايسته نه وي — مشقت د مشاطې واړه مردار کا
يار د ناز له خوبه پاڅې پسي ګرزي — چه فلک د عاشقانو بخت بيدار کا
نيمي شپې ئې يار تر سره پوري کښيني — لکه شمع چه څوک بله په مزار کا
د مستئ د هوښيارئ يون څرګند وي — په هر چا کښې چه څه وي هسي رفتار کا
د بلبلو نغمه زاغ کولي نشي — هر سرود آواز په طور د خپل کار کا
رحمان هسي بې وقوف سوداګر نه دي — چه د دين متاع بدله په دينا کا

که سړی د خپلي پوهي تقصیر نه کا   د خدای کړه به څوک په پوهه تغیر نه کا
خواه مخواه به د تقدیر شوی ور پیښ شي   که څوک هیچري نظر په تقدیر نه کا
د هغو چه بخت بیدار وي غم ئې نشته   که هیچري بیداري و شبگیر نه کا
دا له خپلي کم پوهۍ مونږه څه وایو   چه فلاني سړی تالاش و تدبیر نه کا
دلگیري او خوشحالي که په خپل لاس وي   په خپل لاس به خپسر هیڅوک دلگیر نه کا
معرفت د خدای څرگند دي په هر څه کښي   سترگي وخوره چه څوک همره نظیر نه کا
دا نفس په مثال برق صورت فانوس دي   برق به هیڅوک په فانوس کښي اسیر نه کا
د دنیا سړی همه واړه درماند دي   کوم بادشاه دي چه منت د وزیر نه کا
کوم واده کومه کوژدن ده په جهان کښي   چه فلک ئې و آخر وته ویر نه کا
په خوله هر یو سړی اسم د پیر اخلي   یاري څه پکار چه نغوته د پیر نه کا
دغه نښي د قیامت نه دي نور څه دي   چه د پلار ویل په زوي څه تاثیر نه کا
هسي چاري له ناصحه واقع کیږي   چه له شرمه ئې هیڅ غل وکا سیر نه کا
په مرده پسې تکبیر و کاروان شي   څوک گمان په ځان د هسي تکبیر نه کا
په دنیا پسې درست عمر زهیریږي   ځان یو دم د خدای دپاره زهیر نه کا
د عیال دپاره تیر تر سر و مال شي   دل جوئي په یوه ټوک د فقیر نه کا
رحمان گرم دي چه نارې د هجران اوري   و آشنا وته کاته په خیر خیر نه کا

چه امید په عمارت د دې جهان کا   لکه کرښه په اوبو هسي نشان کا
د اوبو په مخ د کرځي بقا نشته   په نابود باندی ناحق د بود گمان کا
نادانانو هسي دین په دنیا بایلو   لکه وړکي دُر بدل په پاره نان کا
د دنیا و دین نسبت و بله نه شي   اور اوبه سره استوگنه په څه شان کا
عشق د نفس له خاصیته میره دي   کالا سترگو به څوک څنگه په دهان کا
لکه کار د گوش و چشم سره بیل دي   هسي دین و دنیا حکم په ځان ځان کا
په پیرۍ کښي د ځوانۍ خیال دي هسي   لکه څوک چه د باغ سیر په خزان کا
بې درگاهه ئې بل ځاي د رحمان نشته   په سفر استوگنه څو مسافران کا

عاشقان د ناصحانو وینا نه کا / مست هاتي د ماوتانو پروا نه کا
واړه جور د دې دهر مي قبول دي / که خدای ما له خپله یاره جدا نه کا
چه د گلو پریشاني شوه ور ځرگنده / غنچې سر په زانو کښېښود خندا نه کا
و سیلاب ته د ډنډوکي څه حاجت دي / زړه چه ژاړي سترگي څه رنگ ژړا نه کا
دنیا کل په احمقانو ده ودانه / دانا ځکه وابستگي د دنیا نه کا
چه ئې زړه وي په هوا پوري تړلي / د حباب عمارت ځکه بقا نه کا
بې هنر دي چه څوک دین په دنیا پلوریي / هنرمند سړی دا هسي سودا نه کا
که څوک وائي هوښیار کوم دي وایه دا دي / چه بې خدایه نوره مینه په چا نه کا
گدائي که ورپیښېږي ځاي ئې دا دي / هر بادشاه چه دلجوئي د گدا نه کا
چه بیدل ئې په یوه نگاه رغیږی / څه انصاف دي چه دلبر ئې دوا نه کا
هر چه زړه ئې وي په یار باندي بایلوي / نوره مینه په چا بې له آشنا نه کا
چه تر غوږ ئې وي وینا د آشنا شوې / هغه غوږ هر گز په نوره وینا نه کا
و به نه رسي د یار تر بلند بامه / چه د زړه غولي روش په ژړا نه کا
زه رحمان د هغه یار په ژړا خوښ یم / که اغیار مي خدای له میانه پیدا نه کا

زړه مي بې خپله نگاره آرام نه کا / کامراني را څخه غواړي ناکام نه کا
بې ناکامه زیست محال دي په دنیا کښې / د کوم آس په خوله کښې دخل لگام نه کا
د آسمان مانۍ به هم قرار نه وي / مالک ځکه قصد د قصر و د بام نه کا
گاه ئې کښېنوي په تخت کله په خاورو / زمانه رضا د هیچا مدام نه کا
بې له سروي چه آزاده خدای پیدا کړه / ترکې ځکه و هیچا ته سلام نه کا
کوه و دشت هم د خزان له غمه ریږدي / ځکه زرکه و چمن ته خرام نه کا
چا چه سر دي په سجده و یار ته ایښي / دوباره له دې سجوده قیام نه کا
چه ئې کېږه د یار په لوري لوښتې / لکه بحر هسي دورمي مقام نه کا
نشستن د عاشق نشته لکه شمعه / څو صورت د عشق په اور کښې تمام نه کا
چه محظوظ وي په تش بوي د مهرویانو / هغه فکر د بوسې د پیغام نه کا
چه لذت ئی د سرو شنډو وي موندلي / نوره مینه د شرابو په جام نه کا
په هغو د لعلو لبو مي حرام دي / څو دا نور لذت په خپل سر حرام نه کا
رحمان هسی و خپل یار ته بې حجت دي / لکه عذر چه صاحب ته غلام نه کا

ځما اوښی چه دا هسي شست و شو کا   دا محنت واړه ځما د مخ آبرو کا
د عاشق د سینې چاک به ور څرګند شي   که څوک سر و خپل ګریوان وته فرو کا
تل ئې مخ وي تر خوبانو پوري وللي   عاشقي چه د چا اوښي په شیبو کا
د عشق اور چه شمع خود په سر قبول کړ   پروانه به څه حجت د ځان په سود کا
ګل څه نه وایي چه غرق په وینو ناست وي   بلبل څه لره بې ځایه ګفتګو کا
زه که مرګ غواړم بې یاره خو ګرم نه یم   جدائي سړی په ځان پوري به کوه کا
معشوقې په محنت نه دي چا موندلي   مګر خدای ئې په رحمان باندي پېرزو کا

څو یو ځله ئې تاراج په جفا نه کا   یار له یاره سره مهر و وفا نه کا
که ئې سر په بوسه ورکړم زه پوهیږم   چه قبول به دغه عجز ځما نه کا
چه په خپله رضا تللي مادر زاد وي   هغه هیچري د نورو رضا نه کا
څو ئې خپله مدعا حاصله نه وي   مهرویان په خوله د خضر سودا نه کا
که ئې سل ځله دعا کوم په عمر   ګوش و هوش د دعاګو په دعا نه کا
که آهو نه آتشین پسې وکاږم   لکه سروه له خزانه پروا نه کا
که رحمان په عاشقۍ کښې آرام غواړي   دا خو واړه ناروا که ناروا نه کا

ب

هسي مست يم ستا د شونډو په شراب
چه به نه وي بل دا هسي مست خراب
لاس د ستا په مينه اچوم و ګل ته
لکه بوټي ته لاس اچوي غرقاب
دا سرخي و سفيدي ده ستا په مخ کښي
که ځما په مخ باران دي د سحاب
څه اثر به ځما اوښي په تا کاندي
لا تازه شي اور په اوښو د کباب
عاشقان دي سترګي روڼي کا په عشق کښي
دا خواب نه دي منزل ګاه دي د سيلاب
ما چه خال د ستا د ورځو په ميان وليد
نه بل هسي رنګ امام شته نه محراب
ښاپيرۍ چه ليدئ نه شي سبب دا دي
مخ د ستا له غمه نغاړي په حجاب
چه صباح شي ستا تر مخ پوري شرميږي
ځکه زيست په توره شپه کاندي ماهتاب
حجاب واخله مخ کړه تور د هغو خلقو
چه تحسين کا ستا په دور د آفتاب
هسي نه چه زه دلبر و تا ته وايم
خداي دي تا لره درکړي دا خطاب
سستا د مخ په ورق باندي خط و خال دي
د مصحف په صحيفو باندي اعزاب
ستا د حسن حساب هيڅ را څخه نه شي
هم په دا چه بې حساب دي بې حساب
يو کتاب په سره بن کښي چا و نه کړ
بې رحمانه چه ئې وکړ دا کتاب

لاس مي وتړي د زلفو په طناب
بيا مي وسپاري د سترګو په قصاب
هسي آب ئې دي د دوو سترګو په تيغ کښي
چه بې سره په سر نه لري حباب
چه توسن د فلك زين کاندي له نازه
دا هلال ئې په ځاي راشي د رکاب
په درګاه ئې درويزه کاندي د حسن
کنډولی په لاس سپوږمۍ هم آفتاب
چه په ياد کښي مي سرې شونډې سپين رخسار دي
له چشمانو مي بهيږي سره شهاب
چه د مخ و آب و تاب ته ئې نظر کړم
راته هيڅ شي د ګلونو آب و تاب
چي نسيم ئې د زلفينو را پيدا شي
درست مي ډوب کاندي په مښك و په ګلاب
چه د سپي آواز ئې واورم هسي خوښ يم
لکه څوك په نغمه خوښ وي د رباب
ما وي مخ ئې ګوندي ووينم په خوب کښي
باري چري شي بې ياره خورد و خواب
په غزل کښي خو دوه بيته انتخاب وي
د رحمان تمام غزل دي انتخاب

هر مطرب چه غوړي تاو کا د رباب   په دا تاو کښي ځما زړه کاندي کباب
چه سامع ئې په نغمه په ترانه شم   ديوانه شم گريوان څيري مست خراب
هم ئې تار هم ئې گفتار هسي اثر کا   چه هيڅوک ئې نه طاقت لري نه تاب
يو ئې ساز بل ئې آواز وي د لښتيو   دريم شعر پرې آغاز کړي انتخاب
څلورم ئې يو ساقي د څنگه کښيني   چه مخزي ئې نه آفتاب وي نه مهتاب
دا څلور واړه فتنې په څلور کنجه   او پنځم ئې صراحي د مي ناب
شپږم وقت د نو بهار اووم ځواني وي   اتم شغل د کباب نهم رياب
چه دا همره آفتونه سره ټول شي   ترو څوک څه رنگ ځني کاندي اجتناب
چه دا هسي دلبران پرې اثر نه کا   يا به ديو يا به ديوار وي يا دواب
را څرگند به شي پرهيز د پرهيز کارو   که قادر شي په شاهد و په شراب
زه رحمان له ريا زهده پناه غواړم   د ريا زهد عذاب دي هم عتاب

ورقونه لټوم د هر مکتوب   په کښي غواړم خال و خط د خپل محبوب
يا تنور دي يا دکان د آهنگرو   چه په عشق کښي تصور کړم خپل قلوب
په خندا خندا ځان اچوي واورته   خداي څوك مه کړه په حذبه د عشق مجذوب
زه چه غم د مهرويانو را په زړه کړم   له دې غمه لاړ شي زړه را څخه ذوب
گوره عشق څه رنگ آسان کړه و عاشق ته   دا مشکل مشقتونه د ايوب
په ژړا ژړا تر هسي حده راغئ   چه ځان ړوند کړ په يوسف پسې يعقوب
عشق دي دا چه معشوقه شه و عاشق ته   ښه رخسار د مهرويانو په اسلوب
هغه څه پوښتي له هجره له وصاله   چه پخپله هم محب شي هم محبوب
چه نظر ئې له صورته په معنیٰ کړ   و رحمان وته يکسان شو زشت و خوب

چه نظر کړم په قسمت او په نصیب راته هیڅ شي خپل تالاش و خپل ترتیب
مگر خود پخپله خداي د چا طبیب شي گڼه نشته په جهان کښي بل طبیب
را څرگند دي سود و زیان د رقیبانو که خداي دي نه کاندي خپل یار د چا رقیب
چه خپل یار د چا طبیب شي مثال دا دي لکه څوك چه په وطن کښي شي غریب
چه غریب شي په وطن کښي فرق ئې نه وي که فرسنگ ئې وي تر میانه که جریب
ما په عشق کښي هیڅ حاصل نه کړه بي غمه هر چه وایي واړه ښه وایي ادیب
دښمن هم د سړي کله کله دوست شي دوستي نه کا د رحمان سره حبیب

زه پـــه ســـــل رنـــــگـــــه راغـــــب تـــه پـــه ســـل رنـــگـــه غـــایـــب
دا بـــه څـــه رنـــگ شـــي دلـــبـــره چـــه زه مـــســـت یـــم تـــه تـــایـــب
کـــه لـــه جـــوره دي فـــریـــادکـــړم دا هـــم نـــه دي مـــنـــاســـب
کـــه څـــه وایـــم نـــه مـــي رســـي زه مـــغـــلـــوب یـــم تـــه غـــالـــب
څـــه ســـیـــالـــي بـــرابـــري ده د مـــطـــلـــوب او د طـــالـــب
دا ســـتـــا مـــهـــر مـــحـــبـــت کـــړ خـــداي پـــه مـــا بـــانـــدي واجـــب
درد و غـــم دي هـــمـــره نـــه دي چـــه ئـــې وکـــښـــم پـــه کـــاتـــب
جـــدائـــي ده ډیـــره ســـخـــتـــه د ارواح او د قـــالـــب
چـــه مـــجـــنـــون پـــه ځـــانـــکـــنـــدن شـــه زه ئـــې پـــریـــښـــودم نـــایـــب
وصـــیـــت ئـــې راتـــه وکـــړ پـــه څـــو رنـــگـــه عـــجـــایـــب
چـــه روزي دي شـــه رحـــمـــانـــه ځـــمـــا واړه مـــراتـــب

ت

که مي وشي له دلبره ملاقات   بیا به نه ځم له دې دره په حیات
پس له دې مي دي استوګنه خداي نصیب کا   په دا در کښي که حیات وي که ممات
ښائي دا که زه خپل یار وته سجده کړم   هغه یار ځما قبله دي د حاجات
د خپل یار تر لعلو لبو به ئې ځار کړم   که شکري وي که قند وي که نبات
دا ځما د یار جلوه ده چه لیده شي   لکه نمر په صومعه و سومنات
تر ما لا په دلبرانو ډیر مین دي   چه خبري کړي د کشف و کرامات
د ریا له زاهدي ځما توبه ده   چه ئې کاندي حوك په رسم و په عادات
په ورځ پند و نصیحت وایي و بل ته   په شپه ناست وي د مغان په خرابات
دین ئې دام وي د دنیا په لار کښي ایښي   پرې را اړوي وحشیان د مخلوقات
د هغو په لور ئې سترګي وي ختلي   چه په لاس ئې سر سایه وي یا زکوات
زه رحمان له هسي اهله پناه غواړم   هر چه لاف کا په خلاف د مقامات

آفرین د عاشقانو په همت   چه په عشق کښي یك انداز وي یك جهت
نه ئې هیچري تغییر و نه تبدیل وي   که تمام جهان پرې وایي ملامت
که ځوك سل نصیحتونه ورته کاندي   غوږ ئې نه وي د هیچا په نصیحت
چه په یار پسې تر ځان و جهان تیر شي   ځوك کولي شي دا هسي مشقت
که تمام عمر ئې یار په سترګو ناست وي   تمام عمر ورته ښکاري یو ساعت
که یو دم شي هغه یار ور څخه لري   هغه دم شي ورته عمر د قیامت
که دوزخ لره د یار په مینه درومي   دوزخ هم ورته جلوه کا د جنت
د عشق لار د توکل په پښو غوځیږي   نه په پښو د ریاضت و دیانت
په تالاش او په تدبیر کله مونده شي   چه موقوف وي هغه کار په عنایت
د عاشق خاطر له غیره پاکیزه دي   د دریاب په مخ کښي نه وي نجاست
خداي چه زړه د طالب کاڼي کړ رحمانه   کاڼي پریوت د طالب په عمارت

ث

چه ویلي مي له تا دي دا حدیث | سر نامه د هر انشا دي دا حدیث
چه آغاز مي کړ په مدحه د خوبانو | ځکه ګنج بې بهار دي دا حدیث
په ثنا د دل پسندو دلرباوُ | دل پسند و دل ربا دي دا حدیث
لکه باد د صبحدم چه غنچه وا کا | هسي رنګه دلکشا دي دا حدیث
چه اوصاف مي د سرو شنډو په کښي راوړه | خوږ تر قند و تر حلوا دي دا حدیث
نه پوهیږم چه اوبه دي د حیاتو | که نفس د مسیحا دي دا حدیث
د غونډ ژبو شاعرانو د خولې نه دي | ځکه هسي رنګ صفا دي دا حدیث
ستا و مخ ته که څوك شمس و قمر وایي | دروغ نه دي په رښتیا دي دا حدیث
که ځوك وایي چه چا کړي دا حدیث دي | رحمان وایي چه ځما دي دا حدیث

د وصال شپه مي بدله په بیلتون شوه الغیاث | د قیامت خواري را پیښه په ژوندون شوه الغیاث
ما لا طمع د وصال د نعمتونو ترې کوله | نا ګهان پیاله نسکوره د ګرودن شوه الغیاث
هغه چار چه مي په لاس وه زه پرې نه ومه پوهیدلي | اوس چه پوه شوم له اختیار مي بیرون شوه الغیاث
د وصال په طمع طوق د جدائۍ شه را په غاړه | هغه طمع چه ځما وه اوس طاعون شوه الغیاث
په حکمت په عقل پیتي د عشق څوك اخستي نه شي | په دا کار کښي ما ته ملا د افلاطون شوه الغیاث
ما رحمان د یار وصال په آسای موندلي نه دي | زرد روئي مي سر خروئي په جګر خون سوه الغیاث

یار یاري را سره نه که الغیاث | نه ئې ترس شي نه ئې کرکه الغیاث
سرو و مال واړه ځما و دل آرام ته | نه ارزیږي په کنجکه الغیاث
په حملو حملو مي زړه وړي نه پوهیږم | آفریدۍ ده که ختکه الغیاث
خو چه را کاږي چوګان په مخ د زلفو | کوي ځما دا خراب زړه که الغیاث
بیلتانه ئې پیښاور راته تنور کړ | له خیبره تر اټکه الغیاث
هیڅ سبب ئې موندی نه شي جفا کارندي | نه پوهیږم چه په څه که الغیاث
په اخلاص و په راستۍ ورته ولاړ یم | یار جفا همره په څه که الغیاث
سل خبري که له صدقه ورته وکړم | یار یوه را سره نه که الغیاث
چه مي ویني له رقیبه سره خاندي | په ژړا مي لیمه سره که الغیاث
زه رحمان مدام د یار په زما درومم | یار په خپله رضا تله که الغیاث

ج

چه برهم کا عاشقي د چا مزاج حکيمان ئې درمانده شي په علاج
په آشنا پسې تل ژاړي په دوه سترګو د اوښو په ځاي خوناب کاندي اخراج
دواړه لاس ئې وي له دواړو کونو وللي ډوب وي تل د عاشقۍ په امواج
په هغو کښې چه څه بوي د عاشقۍ وي په کښې نه وي بوي د رسم و د رواج
ابراهيم ادهم څه هسي نادان نه وُ چه نظر ئې يا په تخت و يا په تاج
مجنون هسي رنګ مين په ليلي نه وُ چه په نورو ئې موقوف و احتياج
ليونتوب له ليونو ته تلوني نه دي که ئې راج په خونه ورشي که تاراج
که ئې سر لکه منصور غوندي په دار شي دغه دار دي و رحمان وته معراج

ح

په طلب د ماهرويانو سرگردان دي ځما روح
لکه باد د گل په بوي پسې پريشان دي ځما روح

ستا د حسن و آفتاب ته چه سپارلي ځان شبنم دي
لکه صبح د ژړا په ځاي خندان دي ځما روح

چه مي ستا د جمال عکس دي ليدلي په خپل ځان کښي
هم په دا د آينې په څير حيران دي ځما روح

ستا د مخ د آئينې له برکته ځما جانه
هميشه لکه طوطي هسي گويان دي ځما روح

لکه رنگ د ميو نابو چه ليده شي په ښيښه کښي
هسي رنگ په ضعيف تن کښي نمايان دي ځما روح

منتظر يم د وصال و گلستان ته تل تر تله
سر تر پايه د شبنم په څير چشمان دي ځما روح

چه حاصل مي له حسنه روښنائي شوه په طلب کښي
شپه و ورځ لکه آفتاب په لار روان دي ځما روح

ستاه په زلفو په رخسار پسې رحمان شه بې وطنه
مسافر د هندوستان و خراسان دي ځما روح

ستا وصال دي را بخښلي ځما روح
ستا هجران دي را پرودلي ځما روح

ستا په مخ پسې مي درست وجود راهي شه
له صورته دي وتلي ځما روح

چه هر گز مَلَكُ الَموُت پرې نه پوهيري
هسي شان دي تا وکښلي ځما روح

ځان ئې هسي ستا په مينه پسې ورك کړ
چه هيچا نه دي موندلي ځما روح

که وي هم به تا څخه وي که خداي کاندي
نه دي بله خوا ته تللي ځما روح

بلبل نه دي دا چه الوزي په گلو
ستا په لور دي الوتلي ځما روح

چه ئې خاوري کړ صورت د ستا په در کښي
سر تر عرشه دي وکښلي ځما روح

ته ئې پيژنې چه څه دي يا څه نه دي
نور چا نه دي پيژاندلي ځما روح

زه رحمان له خپله ياره خبر نه يم
چه ئې خ څه شان دي کوتلي ځما روح

خ

چه پيدا شو ستا چشمان دا هسي شوخ
نور به نه وي مردمان دا هسي شوخ
کج زلفان کج ابروان لکه چه ستا دي
نه لړم شته نه ماران دا هسي شوخ
ډير غمونه شوخ شوخ سته په جهان کښي
ولي نه لکه هجران دا هسي شوخ
مگر د يو وي چه بې غمه وي په هجران کښي
گڼه نه به وي انسان دا هسي شوخ
دا فتنې او فسادونه به وو چري
که پيدا نه وي آسمان دا هسي شوخ
د آشنا له غمه زړه د آشنا نه چوي
آفريده کړ خداي جهان دا هسي شوخ
چه يوسف ئې د دنيا په متاع ورکړ
پيدا مه شه بل کاروان دا هسي شوخ
چه بوسه له ياره غواړي بې ادبه
خداي دي نه کاندي رحمان دا هسي شوخ

کله شو لا کله خريدار يم ستا د مخ
تير تير سر ما له په بازار يم ستا د مخ
بې د ستا له مخه نور مي هيڅ په مخ کښي نشته
هسي رنگ نتلي په ناتار يم ستا د مخ
هيڅ په سترگو نه وينم دا خپل صورت چه کوم دي
ډوب تر هسي حده په انوار يم ستا د مخ
درد و آه کاږم بهانه د تماکو کړم
سوي لوغړن مدام په نار يم ستا د مخ
نورو کړي واړه همگي د دنيا کار کا
زه هميشه غرق په انتظار يم ستا د مخ
شکر چه ئې خلاص کړم د نور خلقو له مينه
سر په سجده اينښي منت بار يم ستا د مخ
هره خوا چه درومم زه رحمان د زړه په سيل
بل مطلب مي نشته طلبگار يم ستا د مخ

ما سحر سبا ليدلي وُ د چا مخ
چه مي درسته ورځ و نه ليده دا ستا مخ
دا خو مخ ځما و تا وته خداي هيڅ کړ
گڼه هر يو آشنا گوري د آشنا مخ
ډير مخونه د جفا دي را څرگند کړه
لا به کله را څرگند کړې د وفا مخ
څو د مرگ په تماچه اوښتي نه دي
اوښتوني له تا مه گڼه ځما مخ
زه په تا پسې راغلي په دا مخ يم
که ته نه وي ما به څه کول په دا مخ
ما به څه لره په تا پسې ژړا کړه
که موندي شوي بل د ستا په څير زيبا مخ
د رقيب طمع مي نه وه ستا په در کښي
په جنت کښي دي راښود د بلا مخ
زه به څه رنگ د رقيب و مخ ته گورم
کله اهل سنت گوري د ترسا مخ
د چکنا چکنۍ بيلتون په نيمه شپه وي
ستا ځما په حال غماز شه د صباح مخ
رحمان ستا په مخ دا ورانه دنيا گوري
خداي بې تا ور څرگند مه کړه د دنيا مخ

د

پادشاهانو که قصرونه کړل آباد   ما د عشق عمارتونه کړل بنیاد
نوم د کوم یوه بادشاه هسي یادیږي   لکه نوم دي د مجنون او د فرهاد
عشق عاشق لره یو هسي پیر استاد دي   چه به نه وي بل دا هسي پیر استاد
دغه واړه کرامت د عاشقۍ دي   چه څوك غوث کاندي څوك قطب څوك اوتاد
د دنیا چاري همه واړه فاني دي   څوك به څه کا په دا چارو اعتماد
لکه سوري چه د نمر په مخ کښي گرزي   نه استوگنه چرته کاندي نه استاد
هیڅ وفا ئې له هیچا سره و نه کړه   که جمشید وُ که بهمن وُ که قباد
که جمشید وُ که بهمن که کی قباد وُ   که نمرود وُ که فرعون وُ که شداد
رسولي ئې تر مراده هیڅوك نه دي   همه واړه هسي پاتي شول نامراد
نه چا ختم نه دعا وریپسي وکړل   که ئې آل که ئې عیال و که اولاد
زه رحمان د زمانې له جوره درومم   خپل صاحب لره په داد و په فریاد

زه که لافي د وفا کړمه هر چند   هغه یار مي باور نه کړي په سوگند
زه بې یاره هسي زیست کړم په جهان کښي   لکه زیست وي په مجمر کښي د سپند
آبرو ئې د طالبانو خپل مطلب وي   آبرو ئې د غلامانو خپل خاوند
لکه یار مي سر بلند دي په جهان کښي   په تاثیر ئې هسي زه یم سر بلند
لکه یار چه مي څرگند دي په جهان کښي   زه هم هسي په داد ور یم څرگند
چه مي مدحه د خوبانو کړه آغازه   هر کلام مي د لپذیر شه دل پسند
لکه خوند لري ځما خوږې خبري   په شکرو کښي هم نشته هسي خوند
هغه قند چه خداي ځما په خوله کښي کښېښود   حلوایانو څخه نشته هسي قند
لکه زه چه سخندان و هنرمند یم   بل به نه وي سخندان و هنرمند
په اشعار کښي قوتناك لکه زمري یم   ولي نه یم د زمري په څیر گزند
هم په مدح و هم په هجو ښه پوهیږم   ولي نه یم په دا چارو ډېر خورسند
بې له عشقه که مي عیب که مي هنر دي   ما غوڅ کړي دي له ځانه بل پیوند
زه عاشق یم سروکار مي دي له عشقه   نه خلیل نه دوادزي یم نه مهمند
چه و ما ته نصیحت کا څوك په عشق کښي   گویا پلار ته نصیحت کاندي فرزند
هر سړی چه آئینه په لاس کښي خاندي   گویا کاندي په خپل ځان پوري ریشخند
رنگ ریزان دي اول خپله بریره رنگ کا   بیا هاله دي و رحمان ته وایي پند

که قاصد يې د مقصود — آواره کړه زيان و سود
هر چه درشي ستا په وړاندي — واړه وګڼه بهبود
هر چه دي سوي له خدايه — واړه وګڼه نابود
رضا پاسله و قضا ته — مدام خوښ اوسه خشنود
و هستۍ وته جلوه کا — لکه ابر هسي دود
ته و ځان وته نظر کړه — چه قبول يې که مردود
نندارچي د خپل صورت شه — چه مسلم يې که جهود
امتي د ابراهيم شه — تابع مه شه د نمرود
د غفلت له خوبه پاڅه — څو به اوسې خواب آلود
مقيد و مشغول اوسه — په دعاو په درود
آسمان طوره په رکوع شه — زمين طوره په سجود
ټول اشيا د خداي ثنا کا — په نغمه لکه داوود
که بيدار شې خود به واورې — په هر لوري دا سرود
که اياز غوندي بنده شې — نور به نازکړې په محمود
ټول اسباب د ښو د بدو — مهيا دي هم موجود
که دانا يې و بله بيل کړه — فرموده و نافرمود
څو سپند نه شې په اورکښې — نه وي خوند د بوي دعود
ځان له خبثه پاکيزه کړه — لکه بحر نامعدود
هلاك ځکه شي رحمانه — چه پاك نه شي دا وجود
رحمان بې د يار له ذکره — نه زده بل ګفت و شنود

ډ

چه مي یار ولید په سیمه د اعیار ګډ له غیرته مي لیمه شو په خونبار ګډ
دغه حق د بلبالنو په جانب دي خداي دي نه کا مښګیرك په لاله زار ګډ
زه په وصل کښي هجران هسي پیځمه لکه څوك چه خالي لاس وي په بازار ګډ
په امیدو د زلفو ونښتم په دام کښي روهیلي وم ساده دل په هندو بار ګډ
د دیدن په ګدائي کښي مي ننګ نه شي درویزګر یم د بدانو په بازار ګډ
د وفا د ګلو پاڼي په کښي نشته کاشکي مه وي د دې دهر په ګلزار ګډ
زړه مي بې له خپل نګاره آرام نه کا که هر څو ئې کړم په نفس و په نګار ګډ
که پخوا تر آشنائي بیلتون لیده شوي هیڅ بنده به د خداي نه وُ په دا کار ګډ
زه رحمان ئې د فردوس له غمه خلاص کړم که په کلي په کوڅه شوم د خپل یار ګډ

ر

همره اوښي مي بهيږي په رخسار　　چه غرقاب مي هم گريوان دي هم کنار
هغه يار مي هسي ناست د زړه په سر دي　　لکه ايښي د چا گل وي په دستار
که څوك وايي چه مار کله په کټ خيژي　　زه خوړلي يم په کټ د زلفو مار
خود يار بيماري سترگي خداي خوني کړي　　گڼه خون کله کولي شي بيمار
که په دار شم زه د يار له لاسه خوښ يم　　سروقد دي ځما يار ځما دلدار
بس کړه دا چه زه پهار پسي غوڅ غوڅ يم　　خداي دي نه کړي لکه زه يم هسي يار
همره جور لکه يار چه ما سره کا　　ياد مي نه دي همره جور د اغيار
دلبران کوډي جادو وکړي زړونه اخلي　　هغه وايه چه بې کوډو وي دلدار
چه د زړونو له نمانځلو بې پروا دي　　تروکه زړه د سړي يو سي څه پکار
په گريوان ئې تل د اوښو باران ووري　　نه ورکيږي د رحمان د زړه غبار

چه دي زړه پوري تړلي استوار　　دا جهان دي د نيکه دي که د پلار
ته خپل پلار و نيکه وگوره چه څه شول　　هسي ستا دي هم په دوي پسې رفتار
تل وړنبي د ورستي پل دي پرې تيريږي　　کړي نه دي چا په پله باندي قرار
هسي نه چه زه يوازي تا ته وايم　　راغله لاړه ستا په طور صد هزار
دعوي مه کړه په ناحق به ئې خپل نه کړي　　پردی ښهر پردی ملك پردی ديار
چه استوگڼه په پردي وطن کښي کاندي　　هغه نه لري د هيڅ واك و اختيار
که هزار قسمه وخوري په يو کار کښي　　نه کا څوك په مسافرو اعتبار
چه سبا شگفته کيږي ماښام رژي　　څه اميد دي په گلونو د گلزار
که دي ورور که دي عزيز وي که دي يار وي　　مه ئې ورور مه ئې عزيز گڼه مه يار
چه پيدا شي همگي واړه فنا شي　　اې رحمانه دا جهان دي دا ئې کار

ځو جفا قبوله نه کړې د اغيار　　و به نه ويني په سترګو مخ د يار
چه اول ئې خار زرغون شي په پهلو کښي　　عنچه هله شګفته شي په ګلزار
جنت چا په رضايت موندلي نه دي　　ولي بويه هر بنده لره خپل کار
که مونده شوي خوشخولي په خوشبوئي کښي　　پروت به نه وُ په چندن باندي ښامار
آب تر لعلو د لاله ګلونو ډير دي　　بخت دي دا چه ځوك عزيز کاندي ځوك خوار
هسي زيب کا په بياض د رحمان شعر　　لکه زلفي د خوبانو په رخسار

ځوك دي را کاندي قسم په کردګار　　که درم لرم په کور کښي يا دينار
زه دينار و درم نه لرم په کون کښي　　ولي نور عالم مي بولي دنيا دار
هم په دا چه نه له ځايه چرته خوځم　　نه د هيڅ يوه مخلوق يم منت بار
نه مي ښکته ملك ليدلي دي نه پورته　　خبر نه يم په يمين و په يسار
آب و خور لکه آسيا په ځاي را رسي　　په خپل کور کښي مي سکون دي هم رفتار
لکه ونه مستقيم په خپل مکان يم　　که خزان را باندي راشي که بهار
توکل مي لاس پسې سره کړه په نکريزو　　چه په ځاي ئې کښينولي يم قرار
چه ځما په باب کښي کښلي دي را رسي　　که رحمت دي که زحمت دي وار په وار
چه هژده هزار قومونه ئې پلار کړل　　مربّي مي دي هغه پروردګار
کار همه په اراده د خداي موقوف دي　　هيڅ موقوف نه دي د چا په انتظار
غم به هيچري و نه کا په دنيا کښي　　که څه کيږي د رحمان په اختيار

که د عشق لاره اغزنه وي هر ګور　　د عاشق په پښو ځپلۍ دي داور
که ديدن د يار مونده په انتظار شي　　ځما سترګي دي شبنم غوندي ځاور
تيغ د اسپنو محتاج د نرم آب دي　　قرب و حلم يو په سل دي زيات په زور
له لوئي سر کشۍ ځما توبه ده　　خداي ځوك مه کړه د آسمان په څير نسکور
خداي زده څه سودا به پيښه په بازار شي　　د بازار خبري نه شي په خپل کور
دا همه واړه عاشق لره پيدا دي　　که تهمت که ملامت دي که پيغور
جفا ناز وجور و کبر د خوبانو　　ما په ځان دي قبول کړي لکه پور
راحت بې زحمته نه دي چا موندلي　　غم ښادي د دې دهر خور و ورور
رحمان هسي په خپل يار پسې غوځ غوځ يم　　لکه غوځ په خپل اولاد وي پلار و مور

دا څه مخ دي منور — چه هم شمس دي هم قمر
دا څه زلفي دي مښکيني — چه هم مښك دي هم عنبر
دا څه پيوسته ابرو دي — چه هم نيش دي هم نشتر
دا څه سترګي دي قاتلي — چه هم سيف دي هم خنجر
دا څه شونډي دي مي ګوني — چه هم مي دي هم شکر
دا څه سپين سپيڅلي غابښ دي — چه هم در دي هم ګوهر
دا څه سيب زنخدان دي — چه هم سيم دي هم ثمر
دا څه قد و څه قامت دي — چه هم ګل دي هم عرعر
دا څه ملا ده باريك وضعه — چه هم موم دي هم کمر
دا څه زړه دي د خوبانو — چه هم موم دي هم حجر
دا څه يار دي نه پوهيږم — چه هم دل دي هم دلبر
دا څه بت دي ځما ربه — چه هم بت دي هم بشر
دا څه شعر دي رحمانه — چه هم ګنج دي هم هنر

دغه يار دي دا اغيار — دغه ګل دي دغه خار
دغه ګل دي دغه خار — دا منصور دي دغه دار
دا رقيب دي دا حبيب — دغه ګنج دي دغه مار
دغه عشق دي دغه عقل — دغه غم دي دا غمخوار
دا هجران دي دا وصال — دا خزان دي دا بهار
دا طاعت دا معصيت دي — دغه نور دي دغه نار
دا عالم دي دا جاهل — دا خفته دي دا بيدار
دا رحمان دي دا جانان — دا طبيب دي دا بيمار

هر چه نه وي خوار و زار — په طلب د خپل دلدار
تر پړوني صدقه شه — د هغه عاشق دستار
هزار حيف دي هزار حيف دي — هزار څه لا صد هزار
چه عاشق په عاشقۍ کښي — نه حلال وي نه مردار
نه پتنګ د خپل څراغ وي — نه بلبل د خپل ګلزار
نه مجنون غوندي رسوا وي — نه منصور غوندي په دار
دواړه نه کيږي رحمانه — يا به يار شي يا بيزار

هسي تله کاندي و گور ته ياران زر زر لکه تله کاندي خپل کور ته کاروان زر زر
هسي زر زر مرگ په مونږ شتابي کا لکه لو د پاخه کښت کا دهقان زر زر
هسي زر زر دا دنيا و بله اوړي لکه اوړي و بله ريگ روان زر زر
هسي زر زر صورتونه دي نړيږي لکه رژي لاله زار په خزان زر زر
هسي زر زر دا شيرين عمر تيريږي لکه بحر چه بهيږي روان زر زر
هسي زر زر ځنبول د ښو نه وي لکه درومي له جهانه رحمان زر زر

چه په زور ور سره نه ئې برابر د هغو تر څنگه مه کښينه زړه ور
زورآور اور و اوبه دي فهم وکړه چه ډوب نه شې يا و نه سيځې بشر
زندگي که بې اوبو بې اوره نه شي تل هم نه دي هيچا اينښي په ټټر
خداي ور مه وله سيلاب د چا په خونه که په قطع هم اوبه وي د کوثر
و دي نه لگيږي اور په کور د هيچا که روڼا ئې وي د شمس و د قمر
چه ئې درست صورت غلبيل شي په اغزيو وخوړ مه شه د هغې ونې ثمر
د هغه ديوال په سوري څوك کښې مه نه چه ولاړ وي لکه زوړند چاو د کمر
چه په گيډه دي څوخيږي مخ ئې ورك شه که د سرو زرو چاړه وي يا خنجر
ناکرده سودونه ډير دي په جهان کښې سود هغه دي چه د خير وي نه د شر
و اوبو ته اچاوه نه شي ځان خوړ دي گنه ډير دي په درياب کښې در گوهر
چة له آب و له حرمته سره نه وي خداي ور مه کړه و چا هسي سيم و زر
زور آور که رسوي و چا ته فيض له دې فيضه سره وگڼه ضرر
په ياریٔ د زور آور و غلط مه شه مگر دا چه تر ده ته ئې زورآور
په هر وقت چه ته غالب و دي مغلوب وي ترو هاله ئې قدمونه ږده په سر
يا خو دا چه ته قدم ئې په در نه ږدې دغه پسه ئې ځان وگڼه پدر
چه هنر کښې ياري د زور آوارو زه رحمان کومه بول په دا هنر

پورته بدر را ښکاره شه ښکته نمر ښکته پورته واړه مخ دي د دلبر
نمر سپوږمي مي په پالنگ د پاسه زغړي چه مي يار په بالښت ولگوي سر
په سرو سپينو درو لعلو ئي غوړ ډك شي چه مي غوړ كاندي د اوښو په در در
چه دي ووينم په مخ مي اوښي درومي لكه موم چه په آفتاب شي برابر
بل مذكور د سخنگويو سترگو نه زده بې له دې ذكره چه اللّٰهُ اكبر
په شرابو كښي خوند نشته د شكرو د يار شونډې هم شراب دي هم شكر
كه سل ځله پټ تر شونډو لاندي خاندي نه پټيږي آب د لعل و د گوهر
دا خو ما لره خداي را كړ گڼه نشته هسي بت په بتخانه كښي د آذر
پس له دې به ئي په نام د ملَكَ بولم هم په دا چه نشته دا رنگه بشر
كه رحمان صاحب نظر باله شي ښائې چه مدام د يار په مخ لري نظر

تل به نه وي شگفته گلزار د عمر نه به جوړ وي هميشه بازار د عمر
لكه سيند د اباسيند په غورزي درومي هسي يون دي په تلوار تلوار د عمر
لكه برق چه مخ ځرگند كاندي بيا نه وي هسي تيز دي بې سكون رفتار د عمر
سر كشي لري تر هسي حده پوري چه نيوى نه شي هيڅوك مهار د عمر
چه سمند ئې نه جلب لري نه واگي خود به پريوزي عاقبت شهوار د عمر
په ساعت د سلو كالو ياري پرې كا بې وفا په هسي رنگ دي يار د عمر
خپل صورت به د حباب په كمتر گوري كه څوك وكاندي په زړه كښي شمار د عمر
نه له كوره چرته ځمه نه سفر كړم بې سفر مي غوځيږي لار د عمر
عاقبت به د اجل په مقراض غوخ شي پيوسته به مدام نه وي تار د عمر
بيا ئې وار په دا دنيا نشته رحمانه په هر چا باندي چه تير شي وار د عمر

زه تير شوي يم تر سر — په طلب د خپل دلبر
ځو ژوندي يم په دنيا كښي — پرې به نه ږدم دغه در
د آشنا په طلب گرزم — وچي شوندېي ليمه تر
يو قدم مي دي په بحر — بل قدم مي دي پر بر
دواړه لاس مي دي نيولي — هم په شام هم په سحر
مناجات مي دي و خداي ته — كه ئې ووينم بشر
هميشه له خپله بخته — گله مند يم مرور
چه په ما ئې پيرزو نه كړ — د خوبانو يو نظر
هم ئې و نه ښوده ما ته — بې له عشقه بل هنر
عاشقي مي رب رسوا كړه — په جهان كښي لكه نمر
نصيحت را باندي نه كا — لكه موي همره اثر
واوره غوږ باسه ناصحه — كوتاه وايم مختصر
په مولیٰ مي دي سوگند وي — هم په روح د پيغمبر
چاوا ته مي بيرته نشته — چه عالم شه را خبر
تر نيـنه به ئې ځار كړم — كه مي سيم دي كه مي زر
كه مي سيم دي كه مي زر دي — كه مي در كه مي گوهر
زه رحمان تر هر څه تير يم — تير به نه شم تر دلبر

په بزرگۍ د هغه پاك پرودگار — موقوف مه شه په سړي د سړي كار
په سړي چه د سړي غرض موقوف شي — نور بې آب و بې حرمته شي روزگار
احتياج هسي بلا ده په جهان كښي — چه پلار زوي كا د زوي زوي پلار
په ساعت كښي گدا شاه شاه گدا كا — دا فلك ځكه باله شي كج رفتار
چه همه عمر ئې تاج وي په سر ايښي — ور په سر كاندي گيډي د خس و خار
چه قادر نه په درم و په دينار وي — په هغو باندي گنجونه كا انبار
زماني د رحمان زړه دي كباب كړي — له احواله ئې څوك نه دي خبردار

پس له مرګه که څوک ارت غواړي خپل کور — که حق وايم همره ارت دي بويه کور
تر ځان زياته کمه چار څه پکار نه ده — ځان په لويشت کړه چه دي څو دي اوږده سور
چه جامه د چا کوتاه شي يا اوږده شي — ورکاوه شي هنرمند لره پيغور
هر سړي چه په حساب کښي تير و بير شي — ملامت پرې وايه کيږي لور په لور
چه لائق د ملامت او د تهمت شي — ځاي لري که بې عزت شي هم سر تور
چه عزت حرمت ئې نه وي په جهان کښي — هغه هسي ژوندون وسوزه په اور
بې عزت سړي به خوښ د هيچا نه وي — مګر هسي بې عزت وي ځني نور
خپل مجلس ئې تر جمله مجلسو خوښ وي — په هر ځاي چه سره جمع شي خمسور
هر هم جنس د خپل هم جنس سره جوړ وي — زيب کا هره کشيده په خپل انځور
نا بينا په خپله سيمه کښي بينا وي — بينايان په پردي ملك شي كر و كور
درست صورت د يوه نوك په درد درد مند سي — وران شي ښهر د يوه سړي په تور
چه يو غاښ په خوله کښي زوړند شي يا ووزي — درسته خوله پرې بد نمايه شي هر کور
يو سړي چه په کوړمه کښي د چا بد شي — واړه بد شي که پنځه وي که څلور
بد کرداره زوي پيدا مه شه له موره — حبطه کاندي ناموس د پلار و مور
هر څوک خپله خوشنو دي له خدايه غواړي — باري نه شي دغه کار په زر و زور
خداي په خپل قدرت څوک لوي و څوک هلك کړه — نه چه هر يو ښهر ډهلي شه يا لاهور
د چا تاج زرين په سر تر ملا خنجر وي — د چا پنډ په سر په ملا ټونبلي لور
څوک په آس د پاسه سور وي توغ دوړاندي — څوک ږير کلي ګرزاوه شي په خره سور
د تنګو پورونه هر څوک و بله کاندي — بخت هيچا ور کړي نه دي چا له پور
اې رحمانه د خداي نوم به چا وا نه خست — که د خداي چاري په پلار شوي يا په مور

په نظر د بې بصر — لکه شام هسي سحر
لکه شام هسي سحر — لکه سنګ هسي ګوهر
لکه سنګ هسي ګوهر — لکه خاوري هسي زر
لکه خاوري هسي زر — لکه خير هسي شر
په نظر ئې معلوميږي — همه واړه برابر
که څوک ښه ورسره کاندي — تر بدئ وي لا بتر
که څوک بد ورسره کاندي — تر نيکئ وي لا بهتر
نه په بدو زهيريږي — نه پرې ښه وي د چا زبر

په صواب و په خطاب ئې   نه دليل وي به نظر
نه آگاه په خپل بهبود وي   نه آگاه په خپل ضرر
نه په عيب باندي پوهيږي   نه پوهيږي په هنر
لکه ړوند وگوڼ چه گوري   هسي هيڅ نه وي خبر
له طاعته له گناهه   څه خبر وي ځناور
ځناورو نور څه نه زده   يا ئې خوب وي يا ئې خر
دا خو ته يې ځما نفسه   چه دي زه کړم کور وکر
تمام ووتې له عقله   په دنيا پسي اوتر
نه دي فرض د خداي ادا کړه   نه سنت د پيغمبر
نه دي مرگ په زړه ياديږي   نه خوارئ د محشر
اوده پروت ئې دا دي نه زده   چه په خوا لرم سفر
په هر دم در څخه درومي   که پوهيږي دا بشر
هغه تور ويښته دي څه شول   چه هم مښك وو هم عنبر
هغه قدر دي مجنون بيد شه   چه چنار و پا نښتر
تن دي درست زير و زبر شه   زړه دي نه شه له روبر
تر پنځوس تر پنځه تير شوې   ته لا ځان بولې پسر
نه دي ترس شي نه دي ويره   نه په زړه باندي اثر
بل بل نه وي لکه ته يې   هسي شوخ و ځگر ور
په غفلت دي عمر تير کړ   نه رهرو شوې نه رهبر
عبادت دي په ريا شه   لکه ډك په لاکو زر
لکه قلب ناسره مهر   پټ په زرو کښي حجر
لکه پټ وي په دانه کښي   سل اغزيه د شجر
لکه سحر چه بر پاي کا   سحرگر و جادوگر
لکه تش صورت بې روحه   چه تصوير کا مصور
لکه تش کدو بې مغزه   ميان خالي و تن پرور
لکه زړي په ميو کښي   درون سنگ بيرون ثمر
لکه بې لاسه لستوني   سر تر پاي پاي تر سر
لکه ټگ و دغا باز وي   په مرغانو کښي ډکر
لکه بې نمکه ناوې   چه په سرکاندي ميزر
تر ميزر لاندي چا څه زده   چه دختر وي که مادر

نه ئې حسن نه جمال وي　　غولوي خلق په زيور
هي له هسي فريبيانو　　لکه زوړند چاو د کمر
نيم په زمکه کښي دننه　　نيم بر سيره لکه غر
په دستارکښي ئې مسواك وي　　تر بغل لاندي خنجر
په ايروکښي پټ بخري　　په وښوکښي پټ ژور
په شپه ويني د مظلوم خوري　　صباح کښيني په منبر
په زړه تور لکه تبيئ وي　　په مخ سپين لکه قمر
د دنيا په طلب گرزي　　خپل ځان بولي قلندر
کلمه په ژبه وايي　　په زړه نه لري باور
په مثال د منافقو　　نه مسلم وي نه کافر
نه مسلم وي ن کافر وي　　نه په خلا ن مرور
پريشان گرزي سر وهلي　　کوي په کوي و در په در
هميشه رفت و آمد کا　　د زر دارو په گذر
په کوخه د دنيا دارو　　گوخوري کا لکه خر
اورنگ زيب هم يو فقير وه　　چه تهوپۍ ئې وه په سر
و تهوپۍ وته ئې شا کړه　　چه قادر شه په افسر
خو ئې همره فقيري وه　　چه څه نه وو ميسر
چه فلك ئې ياري وکړه　　نور ئې ملك کړ مسخر
گوره څه چاري ئې وکړې　　په عيال د خپل پدر
وار په وار تر تيغ ئې تيرکړ　　د خورم تمام ټبر
يو ټبر د خورم څه وه　　ډير عالم ئې کړ ډبر
تمامي جهان ئې ونغړد　　چه ئې لاس شه باندي بر
په فريب فريب ئې خپل کړه　　بيجاپور او بهانگر
بيجاپور بهانگر څه ووُ　　لا جينچا و چينجاور
هم ئې هند په ډکه واخست　　هم کابل و پښاور
بيا ئې ذکر شوه په زړه کښي　　بادشاهي د هفت کشور
له حوص ورته هيڅ شو　　هم دارا هم سکندر
خيال ئې دا وه په خاطرکښي　　چه به خپل کړم بحر و بر
باري ورځ ور ځني لاړه　　وقت پر راغي مازيگر

نه ئې مراد د زړه حاصل شه ـ نه ئې يخ کړه خپل ټټر

همگي شو ځني پاتي ـ که ئې ملک وه که لښکر

خالي لاس له دنيا ووت ـ لکه عيني درويزگر

له دنيا ئې هيڅ يو نه وړه ـ مگر شوئې يو څادر

خوار حيران په زمکه پروت ـ بې بالينه و بې بستر

نه پوزي شه تري د لاندي ـ نه تري لاندي شه ټغر

د بڼي په حير خفيف شه ـ چه ثقيل وه لکه غر

د سيلاب په مخ کښي لاړ شه ـ لکه خس وي يا وزر

حق ئې پاتي په گردن شه ـ د سپاهي و د چاکر

اوس ئې زه په روح دعا کړم ـ که ئې خداي کا بهره ور

حق تعالي که ئې نصيب کا ـ هغه شيرين حوض کوثر

د جنت په خوشبوئي ئې ـ خداي دماغ کړه معطر

په درست هند باندي ئې حق وه ـ هند يو شپه وه دي و نمر

د دې نمر په روښنائۍ ـ تمام هند و منور

په روڼا ئې خلقو زيست کړ ـ نه څه خوف و نه خطر

خو چه مخ ئې په غروب کړ ـ نور پيدا شه شور و شر

چه په نوم د اورنگ زيب وُ ـ و خوړگاو هغه دفتر

اوس نوبت د شاه عالم دي ـ دور طور شه دگر

خداي زده څه بازي شي پيښه ـ عاشورا شي که اختر

رنگارنگ بازۍ کاندي ـ د آسمان دي پازيگر

گهي تلخ شي لکه زهر ـ که شيرين لکه شکر

چه څه وشو هغه وشو ـ لا به کيږي مقدر

ما خو نوم د اورنگ واخيست ـ دا احوال دي د هر

هر سړي د خپلي خوني ـ هم بادشاه دي هم سرور

هر چه اهل د دنيا دي ـ واړه هسي دي اکثر

دا بيان دور و دراز دي ـ رحمان وکړ مختصر

ړ

خراب زړه مي د دلبرو هوا يووړ
د هوا له وړ يو چا زده چه چا يووړ
گوښي گوښي ښايسته مي زړه وکاږي
زه و کوم يوه ته وايم چه تا يووړ
چه مي زړه لره د تورو زلفوو ځاي غوښت
هغه زړه را څخه توري بلا يووړ
د سيلاب په مخ کښي کله د چا خوب شي
شيرين خوب را څخه ډيري ژړا يووړ
هغه عقل چه ئې لاف د خود رايي کړ
په يوه پياله ئې واړه ما يووړ
هغه رخت چه مي د صبر سکون وُ
هيڅ را نه کړه مهرشانو ويړيا يووړ
که يې يووړ خسته زړه مي ترې قربان شه
نا آشناؤ وړي نه دي آشنا يووړ
هيڅ نا حق پرې شوي نه دي که حق وايم
معشوقې د رحمان زړه په رضا يووړ

ستا دې خواب آلودو سترگو خواب را څخه يووړ
شونډو دي لذت د مي ناب را څخه يووړ
نه مي اوښي پاتي شوې نه صبر په صورت کښي
ډيري بې صبرۍ د مخ آب را څخه يووړ
زړه مي په نغمو نغمو سوري کړ مطربانو
عقل ساقيانو په شراب را څخه يووړ
يو ساقي بل يار دريم مطرب سره يو ځاي شو
زړه ئې له گوگله به شتاب را څخه يووړ
څه شوکه ئې يووړ خسته دل مي ترې قربان شه
نور چا وړي نه دي خپل احباب را څخه يووړ
خط دي تور حرفونه مخ دي پاڼې د کتاب دي
شغل دي کتاب دي بل کتاب را څخه يووړ
هر اسباب چه ما څخه د زهد د پرهيزو
واړه تا د حسن په اسباب را څخه يووړ
کړي ما رحمان په زړه کښي نقش د محراب و
ستا ابرو يو نقش د محراب را څخه يووړ

ز

لکه کاندي په کوترو نظر باز / هسي زه يم د دلبرو نظر باز
زه نور چا وته د راز خبري نه کړم / بې هغو چه موي مژگان لري دراز
بل بادشاه لره محال دي ملك د زړونو / مگر مخ د چا محمود شي خال اياز
ستا د زني تر سيب پوري را ښکاريږي / نوري زني د خوبانو لکه پياز
د تصورير له گلو طمع د بوي مه کړه / له منقوشو مرغو نه خيژي آواز
هغه يار که په خپل ناز خوښ و خور وي / زه هم خوښ يم هميشه د يار په ناز
که څوك آه و فرياد ښه گڼي په عشق کښي / زه په عشق کښي دغه کار گڼم غماز
ښادي هر چري ده غم په اندازه وي / هسي غم د دې دنيا وي په انداز
نيستي واړه د هستۍ په دنبال گرزي / نه ډوبيږي په اوبو کښي تش جهاز
دا قاعده ده لکه لوړ همره ژور وي / بو صورت دي هم نشيب شي هم فراز
هميشه مي لاس نيولي دي دا خواست کړم / چه مدام دي د يار ناز وي څما نياز
چه يکسان گوري هم شاه و هم گدا ته / هسي يار دي د رحمان غريب نواز

که بې ځايه زرکي نه وکښي آواز / نه صياد ځني خبر وي نه شهباز
لکه له دې خبري هسي معلوميږي / چه خپل صوت دي هر سړي لره غماز
د منصور و حال ته گوره حال ئې څه دي / خداي دي فاش د هيچا نه کاندي پټ راز
دريغه دريغه که ورستي عقل وړنبي وي / د انجام خبري نه شي په آغاز
نيك عمل د عالمانو نيك فرزند دي / خداي څوك مه کړه شراب خور و قمار باز
چه فرزند ئې شراب خور و قمار باز شي / نور ئې کاڼي شي د پلار په خونساز
خداي له هسي زاهو زاده امان وکړ / چه بې دين بې ديانت شي بې نماز
هچه منکر پرې اعتراض کولي نه شي / دا دي شعر دي رحمانه که اعجاز

بد اختر به نیك اختر نه شي هر گز　　مرغچیچ به دُر گوهر نه شي هر گز
که مکان ئې په آسمان وي غزا وشوه　　ستاره به شمس و قمر نه شي هر گز
که ئې اصل له یوې زمکي وي څه شو　　بید به سرو و صنوبر نه شي هر گز
که همه عمر باران ور باندي اوري　　خس به گل د پیغمبر نه شي هر گز
له نا اهلو د وفا طمع و مه کړه　　گنده نل به و نیشکر نه شي هر گز
که تور غر له ځایه خوزي و به خوزي　　ولي نور به مقدر نه شي هر گز
د رحمان په باب چه وشو هغه وشو　　مکرر به دا دفتر نه شي هر گز

س

که څوک فخر کا په ننگ و په ناموس — دا په عشق کښي نه ارزيږي يو فلوس
که اغوستي ئې زري جامې دي څه شو — گڼه يا مرغ زرين دي يا طاوس
که ئې تاج وي په سر ايښي غزا وشوه — په نظر ځما هدهد دي يا خروس
نه ئې فهم فراست وي نه ئې عقل — خالي نقش لکه عکس د معکوس
نه ئې مغز نه دانه وي په خرمن کښي — عبث هسي خالي لوني په سر بوس
د مجاز له ياره طمع د خير مه کړه — تمامي شر و شدت دي د الوس
وداني ئې همه واړه ويراني ده — راشه وگوره مانۍ د دي قيانوس
که ځما په گفتگو کښي زيات و کم وي — څوک دي گډ کا په دا ښهر کښي جاسوس
ساقي جام د باده راوړه چه بيخود شم — خداي څوک مه کړه په خودئ کښي محبوس
که څوک وغواړي تمامه دنيا واړه — ځما يار غوندي به نه وي بل عروس
رحمان حسن د يار وينم په پرده کښي — نه پټيږي نور د شمع په قانوس

وينښته سپين، سترگي تاريکي، غاښ کنډاس — نه وگاړې د دنيا له چارو لاس
په هر لوري چه ئې مومې پسي درومې — نه په چپ لوري صرفه کړې نه په راس
يو وينښته د عقيدې دي په تن نشته — سر تر پايه هسي ډوب يې په وسواس
خداي رازق گڼې او رذق گڼې له کسبه — په دا شناخت و ځان ته وايه حق شناس
هسي رنگ په مذبذب صفت موصوف شوې — نه پوهيږمه چه ناس يې که خناس
په دويي کښي به ور نه شې تر توحيده — که پيشوا کړې مهتر خضر مهتر الياس
واړه زهر قاتل نغرې که پوهيږې — چه ته بې له خدايه نغرې هر انفاس
امر دا دي چه له نهي لاس کوتاه کړې — او که نه وي خپسر وگڼه مواس
خير دا دي چه له سره وجار ووزې — په دا چاره کښي هيڅ نشته کوز و پاس
که ځما ويل دروغ او کوز و پاس وي — ته پخپله په خپل زړه وکړه قياس
له سړيه غرض واړه سړيتوب دي — نه چه پټ وي د سرو زرو په لباس
څه په دا به عراقي او ترکي نه شي — که په خره باندي څوک سور شي که په آس

د تشنه خوله اوبو سره مطلب وي　　نه تش ايښي بې اوبو د زرو طاس
هر زاهد چه په ريا زهد نازيږي　　د خربښت گمان ئې کيږي په آماس
اي رحمانه که څه کار دي خو د دين دي　　نور کارونه بې وفا دي بې اساس

تير شه درست عمر ځما په دا هوس　　که مي پوښتې چه څوک يې يا څه کس
يو پرسش د هغه يار را لره بس دي　　که څه کس وي خو يو ويې ور لره بس
هزار حيف دي چه په هر نفس ترې تښتم　　هغه لور ته چه مي تله دي هر نفس
چه ئې زه په هر نفس له خدايه غواړم　　هغه کله کله وينم په ډير پس
که يو خس وي په محتاجو لکه غر شي　　څوک دي نه کا خداي محتاج د يوه خس
هر مرغه په خپله جاله کښې هماي دي　　که قارغه که مښگيرک دي که ققنس
که شهباز لره سينه ده د تنزري　　عنکبوت لره سينه ده د مگس
خو چه خاورو لره ورشي برابر شي　　که چا غوندي وي اغوستي چا اطلس
هم هغه مي خندوي چه ژړي مي　　تل څوک نشته د رحمان فرياد رس

ښ

هسي بې له ياره زه يم په جهان کښ
چه مي نه شي ځاي په مځکه په آسمان کښ

سره گلونه د چمن راته سور اور شي
چه قدم بې ياره کيږدم په بوستان کښ

چه ئې مړ نه يم له ډيري بې نيازيه
حيرانيږم د ناتوان صورت په توان کښ

که هر څو فکر له ځانه سره وکړم
هيڅ د صبر طاقت نه وينم په ځان کښ

هيڅ ساتنه د سر کښ خاطر را نه شي
څوک ساتلي شي بڅري په گريوان کښ

تر هغه به بل نادان په جهان نه وي
چه څوک مهر وفا غواړي په نادان کښ

که ئې سل ځله په ځار و قربان بولم
غوړ رانه باسي په ځار و په قربان کښ

هسي رنگ ځما په ډيره ژړا خاندي
لکه گل د پسرلي خاندي په باران کښ

جوهري شي در و لعل کاندي پرځيره
چه مي کښيني د دوو سترگو په دکان کښ

چه مي هيچري په خوا په خاطر نه وو
زمانې راته څرگند کړه په زمان کښ

چه په وصل کښ ئې اوښي نه وچيږي
ترو به حال د رحمان څه وي په هجران کښ

زړه مي بايلو ستا په مينه محبت کښ
عاشقي دي زهر راکړه په شربت کښ

لار ځما و يار ته مه تړه ناصحه
ما موندلي دي دا يار په ډير محنت کښ

که صورت د هغې مستي څرگند شي
عقل هوش به دي هيڅ نه وي په صورت کښ

که د عشق تر کمره پريوزې سر به بايلې
ته چه ما ته غاښ چيچې په نصيحت کښ

زه توبه په هغه تير عمر وکاږم
چه صرف شوي دي بې ياره په غفلت کښ

د آشنا د ميني پت به مي مات نه شي
که مي سر له تنه درومي په دا پت کښ

له ادبه ئې و مخ ته کتی نه شم
خداي را پيښه جدائي کړه په وصلت کښ

په قيامت که څوک له نيته پوشيده شي
زه د يار د کوڅې خاوري يم په نيت کښ

د درگاه په خاك نشينو سختي نه وي
د غمونو دخل نشته په جنت کښ

لکه زه چه ستا د در په خاورو خوښ يم
خوښ به نه وي سلطانان په سلطنت کښ

د دنيا له دولتونو بې پروا يم
زه رحمان د عاشقۍ په ښه دولت کښ

مدام ناست یم وچ گوگل سترگي په نم کښ		عشق را وښود بحر و بر په خپل حرم کښ
ما چه رحم ستا د توري په خوله کښل کړ		نور مي دا لذت بیا نه موند په مرهم کښ
خود مجنون چه سر په پښو د لیلي کیښود		سر فراز شه په عرب و په عجم کښ
زورآور مدام غالب وي په کم زوري		زه له نوره غمه خلاص یم ستا په غم کښ
لکه زه چه مستغرق یم ستا په غم کښ		بل به نه وي په جمله بني آدم کښ
لکه مړي د ژوندو تر میانه پروت وي		هسي بیل یم له عالمه په عالم کښ
هیڅ صحت مي د دم گرو په دم نه شي		هم په دا چه څما دم دي ستا په دم کښ
نه مي بې تا تگ و پونه جست و جو شته		مراد مي ته یې په هر دم په هر قدم کښ
که نصیب مي شي کوغالي ستا د سپیو		و به نه کړم نور نظر په جام د جم کښ
زړه مي هسي ستا په زلفو پسې ورك شه		لکه غوټه د چا پریوزي په تور تم کښ
سره په وینو د سرو گلو په څیر زانگي		هزار زړونه ستا د زلفو په هر خم کښ
زه رحمان کناره خوښ یم له عالمه		باري ستا سترگو رسوا کړم په عالم کښ

مغرور مه اوسه د عشق په کار و بار کښ		هر خسنړي تیره تیغ دي په دا لار کښ
دا سور گل به دي دستار په وینو سور کا		چه دي ایښي زمانې دي په دستار کښ
مخ د ترکو چه تر آب حیات صاف دي		زه دې آب حیات سوي یم په نار کښ
چه د اوسپنو دانه پرې اوبه کیږي		ترو څما د هستۍ څه دي په دیدار کښ
چه په هر وار ئې زه سترگو ته نظر کړم		لاس مي وللي دي له ځانه په هر وار کښ
یاره ته چه له ما صبر و قرار غواړې		عاشق کله وي په صبر و په قرار کښ
که مي سر و مال د ستا په مینه درومي		زه تر سر و مال تیر یم په دا کار کښ
ستا له دره له دیاره به وا نه وړم		څو و نه مرم ستا په در و په دیار کښ
کمبختان د یار په وصل کښ مهجور دي		د وچ ډگي بهره نه وي په بهار کښ
مفلسانو لره عین کوهستان دي		که همه عمر ئې کور وي په بازار کښ
و عیب جوي ته واړه عیب څرگندیږي		ښایسته که ځان یوسف کا په سنگار کښ
چه هنر عاشقۍ ئې خداي نصیب کړ		بې هنره نور څه نه ویني په یار کښ
دا داغونه د خپل زړه ور لره بس دي		څه حاجت دي د رحمان په لاله زار کښ

هسي خوښ يم ستا د در په خاکستارۍ کښې
لکه خوښ وي سرداران په سردارۍ کښې
عاشقي که نورو خلقو ته خواري ده
ما موندلي دا دولت دي په خوارۍ کښې
و بيمار ته که ناخوښ وايي وګړي
خوښ يم زه د ستا د عشق په بيمارۍ کښې
د خپل بام و دروازې وته نظر کړه
هسي سترګي دي ځما په بيدارۍ کښې
يار د يار له سترګو اوښي پاکيزه کا
تا جاري کړې ځما اوښي په يارۍ کښې
ما له ډيري ناچارۍ و يار ته شا کړه
مړي عذر دي په ډيره ناچارۍ کښې
غم به هيڅ يوه هوښيار خوښ کړي نه وي
ما خوښ کړي دي ستا غم په هوښيارۍ کښې
د رحمان اوښي به څه رنګ په قرار وي
چا ليدلي دي درياب په قرارۍ کښې

زړه مي ډوب ډوب کيږي ستا د غم په غلبلو کښې
هسي لکه څوک چه مستغرق شي په اوبو کښې
ستا د عشق له موجه هيڅ لوري وتی نشم
دواړه لاس مي پريواته د عشق په لانبو کښې
سل توبې مي ماتي کړې وا نه وښتم له شقه
څه ويسا مي نوره پاتي نه شوه په توبو کښې
ته چه له ما درومې دا د اوښو باران ګوره
رخ د سفر هيڅ نه دي په دا ګڼو شيبو کښې
له يوه سپوږمۍ نه په آسمان کښې هزار ستوري
بې تا څوک څه کاندي د خلقو په جنبو کښې
عشق و عقل دواړه سره ضد دي که پوهيږې
کله کړي آرام د اور بڅري په پنبو کښې
هر څوک چه د عشق په آتش ځان سيزي رحمانه
خداي دي ابراهيم غوندي څوک نه کا په لنبو کښې

د بلبل له حاله زده کړه په خزان کښې
بيا د ګلو تماشا کړه په بوستان کښې
څو دي تير تلخائي تر ستوني نه شي
شيريني به خوند در نه کا په دهان کښې
ما په هجر کښې لذت د وصال بيا موند
له يوسفه ملاقي شوم په زندان کښې
لکه متن له معني معني له متنه
يار هم هسي دي ځما په دل و جان کښې
عاشقي آسانه مه ګڼه خبر شه
سر بازي ده هر نفس په دا ميدان کښې
د ناتوان له ناتوانيه وويريږه
که هزار ځله توانا يې په خپل ځان کښې
هم هغه به پس له مرګه آزاريږي
هر چه بل آزار وي په دا جهان کښې
په رحمان باندي بې ياره هسي حال دي
لکه حال د زندانيانو په زندان کښې

ستا د میني گوهر نشته په هر آب کښې
مګر بیا موند شي د اوښو په دریاب کښې

که ته وینې ځما پټې څښې دلبره
رنګ د لبو دي ګواهي لي په دا باب کښې

په هر ځاي چه ستا د لبو نوم آغاز شي
د لاله و باران اوري په احباب کښې

له خسته زړونه به څه دلستاني کا
د خراج ګنجایش نشته په خراب کښې

زه حیران د ستا د وروځو په تور خال یم
کافر څشکل سجده کا په محراب کښې

ګل له ډیري باریکۍ په شبنم خور شي
نازکان زړه بد وي په صاف ځواب کښې

د بهار په ګلو اوري بارانونه
د څڅویکي طاقت نشته په حباب کښې

د رحمان غلطي وبخښه اې خدایه
د اوترو چاري نه وي په حساب کښې

ښایسته مخ وي تور کودي شي په پیرۍ کښې
سم قامت وي کوږ لرګي شي په پیرۍ کښې

لکه شمع د سحر آفتاب د ژمي
هم بې تاب و هم زیړي شي په پیرۍ کښې

یو طرف ته ئې سر ریږدي بل خوا درومي
خپل صورت تمام پردي شي په پیرۍ کښې

د مرده ؤ په حساب وي غزا وشوه
که څرګند لیده ژوندي شي په پیرۍ کښې

مړ لا ښه دي پس له مرګه بیا ژوندي شي
نشته دا چه څوك زلمي شي په پیرۍ کښې

که څه وخوري لکه زهر نه هضمیږي
نه څه څښي نه څه خوړي شي په پیرۍ کښې

دا ځواني ده چه څه اوري یا څه ویني
نه لیدې نه اوریدې شي په پیرۍ کښې

اې رحمانه پیري هسي عاجزي ده
که رستم وي زړه پرې سوي شي په پیرۍ کښې

ص

گوره څه بلند مقام دي د اخلاص چه جهان واړه غلام دي د اخلاص
که له زمکي و آسمان ته خاته گران دي دا سفر په یوه گام دي د اخلاص
چه خبر کا مخلصان له علم غیبه دا همه واړه الهام دي د اخلاص
د رواج و رسم عمر مدام نه وي لکه عمر چه مدام دي د اخلاص
بې اخلاصه حلاوة د اسلام نشته که اسلام دي خو اسلام دي د اخلاص
څه عجب دي که مستان وي ترې چاپیره هر ساقي څخه چه جام دي د اخلاص
څه عجب دي له هما ئې په دام نښلي هر صیاد څخه چه دام دي د اخلاص
پس له مرگه به دا مهر و اخلاص نه وي که اخلاص کړې نن هنگام دي د اخلاص
د رحمان کلام په دا سبب شیرین دي چه ئې هر کلام کلام دي د اخلاص

هر ساعت چه څه گذران دي بې مخلصَ هزار بار ارمان ارمان دي بې مخلصَ
که څوك وایي چه له ځان شیرین څه نشته ولي ما ته ځان تاوان دي بې مخلصَ
لکه شمع په ورځ مرم و د شپې سوزم تمام عمر نقصان دي بې مخلصَ
په بلبل کله بهار کله خزان وي په ما کل واړه خزان دي بې مخلصَ
که شبنم د نور را باندي اوري په ما کاڼي د آسمان دي بې مخلصَ
ډیر غمونه د هجران را باندي تیر دي اوس یو دم را باندي گران دي بې مخلصَ
د آشنا د میني اور و ما ته گل دي کل د اور په دود سوزان دي بې مخلصَ
په وصال کښي مي نه مرگ لیده نه تبه اوس مي مرگ په هر زمان دي بې مخلصَ
زه حیران د هغو خلقو په روزگار یم چه ژوندون ورته آسان دي بې مخلصَ
د رحمان د زړه دمه په هیچا نه شي مسافر غوندي حیران دي بې مخلصَ

ض

که ته نه کړې په بل چا باندي غرض　　بل به نه کاندي په تا باندي غرض
که ګدا د بل په غولي غرض نه کړي　　سپی به نه کړ په ګدا باندي غرض
په ساحل کشتي د هيچا نه ډوبيږي　　که څوك نه کا په دريا باندي غرض
خلوتيان په خپل خلوت کښي فراغت دي　　د رسوا دي په رسوا باندي غرض
دا دنيا په احمقانو ده ودانه　　دانا نه کا په دنيا باندي غرض
زه رحمان د عشق په درد کښي هسي خوښ يم　　چه مي نشته په دوا باندي غرض

ط

طمع مه کړه په دنيا کښي د نشاط　　بيا به نه مومې نشاط په دا بساط
لکه راغلې بيا به هسي ځني درومې　　دا جهان د رهروانو دي رباط
تر هر ګام لاندي کوهي دي د دې دهر　　ايښي بويه هر قدم په احتياط
و دانا وته په دا جهان ښکاريږي　　هم جنت و هم دوزخ و هم صراط
په عاشق به هيڅ دهشت د رقيب نه وُ　　که ئې نه کړي له خوبانو اختلاط
له کم ذات بې ديانته بې نمازه　　طمع مکړه د نيکۍ د يو قيراط
غم د ترکو تر رحمان هسي چاپير شه　　لکه وسکني جامه په چا خياط

ظ

اومه کله دي پاخه وايي واعظ هر چه وايي واړه ښه وايي واعظ
دی چه ما له خپله ياره لري باسي نور به څه راته اومه وايي واعظ
جار واته ځما له ياره ډير مشکل دي زياتي څه له دوباره وايي واعظ
په خوږو پستو خبرو ئې غلط شوې دا خواږه ترخه وايي واعظ
څوك به څه باور د ده په نصيحت کا چه له ياره جار واته وايي واعظ
زه بې عشقه بل يو کار کولي نه شم ډير له عشقه تښتيده وايي واعظ
اعتبار ئې په نرمۍ په گرمۍ مه کړه دا توده توده ساړه وايي واعظ
اوريدونگي ئې رحمان د ويل نه يم بهتر دا دي چه نور نه وايي واعظ

ع

په تندي چه آتش بل کړم مدام شمع ځکه بيا موده له خلقو آرام شمع
په انور ئې منور اهل ابصار شو لا به کله شي ښکاره د انعام شمع
پتنگان ئې لور په لور تر مخ څرخيږي ځکه نه کوي په سول کښې آرام شمع
وسيزه ته ځان ځما په شعله باندي کړ پتنگ ته په رموز کښې کلام شمع
ستا مجلس د خاص الخاصو سر فرازو د رحمان په څير نه مومي هر عام شمع

غ

هر يو گل د ستا د باغ روشن تر دي تر چراغ روشن تر دي تر چراغ هر يو گل د ستا باغ
ستا د باغ و د بڼ زاغ په نظر ځما هماي دي په نظر ځما هماي دي ستا د باغ و د بڼ زاغ
د دردمندو په دماغ ستا د در خاوري عنبر دي ستا د در خاوري عنبر دي د دردمندو په دماغ
د عاشق د ټټ داغ په آسمان د عشق آفتاب دي په آسمان د عشق آفتاب دي د عاشق و ټټر داغ
د رحمان د زړه فراغ نه شي نه شي بې خوبانو نه شي نه شي بې خوبانو د رحمان د زړه فراغ

ف

اورنګ زیب و شاه جهان غوندي اشراف
صدقه شه تر منصور غوندي نداف

که د تن په لویي لوي دي ته ئې څه کړې
مه کړه خداي چه کوه طور شي کوه قاف

بلهوس دي عاشقۍ ته هوس نه کا
دا دروغ دي چه زر دوز شي بوریا باف

د مکې په بزرګي کښې هیڅ شك نشته
ولي خر به حاجي نه شي په طواف

که په سل دریا به غسل د ځان وکا
ګمان مه کړه چه به سپی شي پاك و صاف

کشتي هم چه ډیره ډکه شي ډوبیږي
د مسرف په ځان بلا شه خپل اسراف

صابرانو صبر پریښود حریصان شول
نه څه عدل شته په چا کښې نه انصاف

دا څلور واړه مذهبه سره یو دي
ما و تا په کښې پیدا کړ اختلاف

د همه واړه ملکونو څښتن خداي دي
که دروغ دي که حنّت دي که اعراف

شهیدان نه دي هغه خون فروشان دي
چه خوني ته خون بهانه کا معاف

د کاذب ژبه په خوله کښې وچه ښه ده
لکه توره د لرګي وي په غلاف

د دیوال په سر به څو زغلي تر کومه
دروغژن چه په دروغو وهي لاف

آب و تاب د ناکره مهر وي همره
څو نظر پرې شوي نه وي د صراف

د دنیا په دولت ناز مه کړه رحمانه
دا یو موي دي په نظر د مو شګاف

مدح و هجو د حبیب و د رقیب کړم
رحمان نه زده بله هجو نور اوصاف

ق

چه پاي بند شه د ليلي په اشتياق مجنون واچاوه و نورو ته طلاق
چه د مى و د طرب په خوند خبر شه فراموش كړه صوفي نفل د اشراق
جام د ميوو دي يا رقص د خوبانو په هر ځاي چه بله جمع شي عشاق
پهٔ نسيه و نظر نه كاندي بې نقده كه څوك حوري ورته ستايي يا براق
چه حاصله د دلبر يگانگي شي د دويۍ خبري نه كاندي مشتاق
حركت له ځايه نه كا لكه شمع كه ئې اور په سر بليږي په تاراق
خوښ وي هسي د خپل يار په درد و غم كښي ته به وايې چه بادشاه دي د آفاق
هسي محو وي د عشق په مي ناب كښي چه خبر نه وي په وصل په فراق
كه ظاهر په صورت وي په معني نه وي لكه كښلي د لا لفظ وي په اوراق
څو ئې تن په كار و زار كښي فنا نه شي نه جار باسي مخ آسونه د عراق
د عراق آسونه كار په اشارت كا په وهل په كوتل كار وي د ايلاق
چه خداي پوه كړل د ښو په څښل پوه شو چه پوه نه شو نه پوهيږي په شلاق
كه ئې سر ځي كه ئې مال ځي خداي دي نه كا د طالب و مطلوب تر مينځ نفاق
د قسمت پارځي په لاس نيولي ناست يم نه پوهيږم چه به جفت شي كه به طاق
ته چه پند وايې ناصحه و رحمان ته كاشكي نور كړې هغه كښلي د ميثاق

خدايه څه شه هغه ښكلي ښكلي خلق په ظاهر په باطن سپين سپيڅلي خلق
هيڅ خندا مي له دې خلقو سره نه شي ژړوي مي هغه تللي تللي خلق
خبر نه يم چه و كومه خوا ته لاړ شه ليدل نه شي هغه ما ليدلي خلق
لكه ځگ چه د اوبو په مخ كښي درومي هسي درومي په دنيا راغلي خلق
دريغه يو ځله خو بيا په دنيا راغلي له جهانه په ارمان وتلي خلق
هزار حيف دي چه په خاورو كښي لاړه شي په چووا و په چندڼ لړلي خلق
رحمان هسي گوښه خوند له خلقو بيا موند چه هر گز نه دي دا خوند موندلي خلق

ك

زړه مي تراشي د بڼو په تيره نوك
ماتوي مي دو ديرش غاښ واړه په سوك

په غمزو د تورو سترگو يم وژلي
ژوبل ژوبل پړوكي پړوكي يم ټوك ټوك

كه نارې وهم كه خاوري په سر لونم
ناروا شه كه پروا لري يو څوك

لكه گل چه څوك د طفل په لاس وركا
هسي رنگ دي ځما زړه كړ شوك په شوك

د آسمان په نيلي سور لكه آفتاب شي
د زربفتو دستار كيږدي په سر هوك

كه له ډيره درد و غمه مي زړه وچوي
ورته هيڅ دي ځما درد و ځما دوك

درست جهان ئې په غم ډوب كړ سر تر پايه
كه گدا دي د دې دهر كه ملوك

كه انصاف لري په زړه كښي منصفانو
راشي گورئ د دلبرو دا سلوك

زه به ولي د خپل يار ثنا نه وايم
چه سحر سحر نارې وهي تل غوك

چه مين د دلبرانو په جمال شوې
اي رحمانه ځان وژاړه كوك په كوك

په ښايست ځما ديار نه دي خبر څوك
كه خبر شي پرې به نه يږدي دغه در څوك

د دنيا چاري همه واړه فاني دي
بر ناحقه خاوري لوني په خپل سر څوك

چه قبول شي په درگاه د مهرويانو
د هغه په څير به نه وي بختور څوك

كه ځما د يار په مخ د چا نظر شي
و به نه كاندي بل خوا وته نظر څوك

د ديدن طاقت ئې هيچا څخه نشته
و آفتاب ته كتي نه شي برابر څوك

كه هر څو دلبران ډير دي په جهان كښي
بل به نه وي ځما يار غوندي دلبر څوك

عاشقي يوه پايه ده عجائبه
دغه كار كولي نه شي هم هر هر څوك

له هجرانه بله سخته بلا نشته
خداي دي نه كاندي زخمي په دا نشتر څوك

مخ به بل خوا ته هرگز و نه جار باسي
چه شي ستا په خمارو سترگو ابتر څوك

و به نه رسيږي تا ته په آسانه
ستا په غم چه خاوري نه كاندي په سر څوك

ارمانونه به كوي زار زار به ژاړي
چه حاصله گونټه نه كا په شش در څوك

همره نوم د عاشقۍ ور باندي مه يږده
چه د يار په غم كښي نه شي قلندر څوك

هغه نه كاندي نظر و سيم و زر ته
چه په لور د خپل آشنا كاندي نظر څوك

په گلونو د گلزار به ميل نه كاندي
چه خوبونه كا د يار په خاكستر څوك

بې رهبره يون د عشق په لاري گران دي — دلته بويه چه پيدا کاندي رهبر څوك
چه بيلتون په سترگو ويني آشنائي کا — د رحمان په څير به نه وي بې هنر څوك

چه مشغول نه وي د ترکو په جمال څوك — نور به څه کا په دنيا کښي اشتغال څوك
چه ئې قيل و قال له ياره سره نه وي — له نور چا سره به څه کا قيل و قال څوك
د بل خط په عبارت به نظر نه کا — چه نظر وکاندي ستا په خط و خال څوك
چه په اصل کښي خداي نه دي پيدا کړي — ترو به څه غواړي د ستا د مخ مثال څوك
نور خوبان دي ست تر مخه پوري هسي — لکه بل کا د آفتاب په مخ مثال څوك
چه عنقا شو اهل دل په دا دنيا کښي — ترو به څه وايي و چا وته احوال څوك
که عاشق په عشق کښي ژاړي هيڅ گرم نه دي — په دا هسي درد کښي نه لري مجال څوك
سر خروئی د هر سړي په جگر خون ده — نه هغه چه په سر واچوي سور شال څوك
مخ روښي دي د عاشق په خپلو اوښو — په دانه شي چه ئې مړي په رويمال څوك
سړی بويه چه په نيك عمل نازيږي — نه چه ناز کا د دنيا په ملك و مال څوك
د دنيا چاري فاني دي مرد هغه دي — چه نظر کا په حرام و په حلال څوك
هر چه کر کا دا وربوشو غنم غواړي — له خاطره دي بيرون کا دغه خيال څوك
که ئې شعر د رحمان مهمند تر غوړ شي — غوړ به نه باسي په شعر د خوشحال څوك

چه علاج کولي نه شي د قسمت څوك — ترو به څه وايي و چا ته نصيحت څوك
غم د چا په ځان پيرزو دي باري څه کا — چه د خداي په کړه کښي نه لري قدرت څوك
هغه چاري چه موقوفي په تقدير دي — کړي ئې نه شي په محنت په مشقت څوك
که نظر کا و قضا و هم رضا ته — په هيچا باندي دي نه کا ملامت څوك
د مطلوب جفا واړه هنر دي — څه پوهيږي د حکماو په حکمت څوك
د ابليس و رياضت ته دي نظر کا — چه غرور کا په طاعت په رياضت څوك
علت لاړ شي عادت نه ځي له سړی نه — خداي ديي نه کاندي په بده چار عادت څوك
زه رحمان د بيلتانه سيلاب يم وړي — که لاس را کاندي د خداي په محبت څوك

ماتوي مي خوله په سوك   خراشي مي زړه په نوك
که ناري وهم که ژاړم   پروا نه لري يو چوك
راشي گوري منصفانو   د دلبرو دا سلوك
لکه گل په لاس د طفل   ځما زړه کړي شوك په شوك
د چشمانو په غمزه ئې   ژوبل ژوبل يم ټوك ټوك
د فلك په توسن سور شي   دستار کيږدي په سر هوك
هيڅ اثر ور باندي نه کا   د دردمندو درد و دوك
اې رحمانه چه عاشق شي   ځان دي ژاړي کوك په کوك

چه په زړه مي تور لحد شي د خپل خاك   بې مزه مي شي هم خوب هم مي خوراك
چه د خوب او د خوراك مزه شي ورکه   نور له مرگه برابر شي هغه ژواك
غلط وايي چه څوك عمر ورته وايي   هغه عمر چه تيريږي په پخساك
نن سپيره په خاورو ډکه خوله بهتر يم   چه آخر مي دا خوراك دي دا پوشاك
ځاي لري که ځان ژوندون په زمکه خښ کړم   چه مي پس له مرگه ځاي دي يو مغاك
گويا شوي دي هغه چه شدني دي   زه پخوا تر هلاکته يم هلاك
زړه چه روغ وي گريوان کله څيراوه شي   له گريوانه معلوميږي د زړه چاك
تن و ځاي و جامه هله پاك پکار دي   چه وړنبي شي د چا زړه له غيره پاك
سړي بويه چه درون بيرون ئې يو وي   نه هغه چه بيرون زر وي درون لاك
له سړيه غرض واړه سړي هوښ دي   نه چه سر کښبي ئې طره وي يا مسواك
د دنيا چاري همه واړه فاني دي   څوك يو دوه ورځي خوشحال وي څوك غمناك
په ساعت کښبي څوك خوشحال کا څوك غمناك کا   دا خويونه هميشه دي د افلاك
چه څه کاندي واړه خداي دي نور څه نشته   رحمان څه دي څه ئې واك څه ئې ادراك

گ

زغره واغونده ملا وتړه په جنګ دغه پسه معرکه کوه د ننګ
و بې ننګ وته د ننګ خبري مه کړه یا ځان وګڼه په خپلو وینو رنګ
ننګیالي چه یو ځل مخ کا په یو لوري نور هیڅ نه ویني کوهي وي که ګرنګ
هیڅ له ځایه له جهانه خبر نه وي چه څراغ په نظر کیوزي د پتنګ
د بلبلو و چمن وته پرواز وي سمندر کا مدام اور وته آهنګ
که جهان و بې هنرو ته فراخ وي یو لحد دي هنرمند و لره تنګ
هغه ښهر جوهري لره زندان وي چه یکسان وي په کښي لعل و مردار سنګ
آسمان زمکه دواړه ژامي د نهنګ دي څه به زیست کا څوك په خوله کښي د نهنګ
په ښادي ئې هیڅ ښاد مه شه که دانا ئې غم ښادي دي د دې دهر څنګ په څنګ
که رحمان د هغو تللیو وصال مومي تیر به نه کا په دا دور کښي یو درنګ

ل

ایښي مي پر سر دي ستا د مخ د میني گل   بیا میتور لیمه دي ستا د زلفو تور سنبل
ته چه آئینه په لاس کښي واخلې حیرانیږي   زه له کومه راوړم صبوري او تحمل
گرزې په چمن کښي منگل ډکه وړې د گلو   خداي زده چه گلونه وړې که زړونه په منگل
هم مي مښك لیدلي هم عنبر دي په جهان کښي   شاباش شاباش شاباش ستا په زلفو په کاکل
نه به ستا د مخ په څیر گلشن وي چا لیدلي   نه به وي ځما په څیر آهونه د بلبل
هسي تغافل کا ستا په جور و په جفا کښي   خلق حیرانیږي د رحمان په تغافل

هیڅ مي نه کړه په دا عمر کښي حاصل   هسي پاتي شوم مردود و ناقابل
ما لا بوي هم د وصال موندلي نه دي   تش په توره مي خداي نوم کړ واصل
هسي ډوب یم د گناه په دریابونو   چه په سترگو مي و نه لیده ساحل
له وطنه مي په هر زمان وباسي   رقیبان ئې را پسې کړه محاصل
که بلا ده که جفا ده که وفا ده   دا همه واړه په ما کړه خداي نازل
د دنیا په پلیتۍ مي ځان پلیت کړ   حیف دي دا چه نه عالم شوم نه جاهل
توره ږیره مي شوه سپینه زه حیران یم   چه رحمان لا نه بالغ شوم نه عاقل

مه غوږ باسه د نا اهلو قیل و قال   پکار نه دي قیل و قال د بد سگال
یا به فخر په خپل اهل په نسب کا   یا به فکر کا د مال و د منال
یا به هسي پوچ گویي کاندي آغازه   چه مضمون ئې نه مردار وي نه حلال
د دانا او د نادان صحبت دي هسي   لکه گڼ شي و بله لعل و کوتي لال
لکه لعل و کوتي لال چه و بله گڼ شي   یا صحبت شي د عیسي و د جلال
هغه عمر چه تیریږي بې هم جنسه   ترو به څه وي د هغه عمر احوال
د دنیا چاري فاني دي مرد هغه دي   چه خبر شي په ثواب و په وبال
آب د سیند لا څه محال لري په تله کښي   د دنیا د چارو هیڅ نه وي مجال
د دنیا چاري په مثل خواب و خیال دي   څوك به څه کا اعتماد په خواب و خیال
لکه مال و ملك په خوب کښي ور څرگند شي   خو چه ویښ شي نه ئې ملك وي نه ئې مال
لکه ځگ چه د اوبو په سر لیده شي   که ئې واخلې هیڅ ور نه شي په چنگال
لکه دود چه غرونه غرونه څرگندیږي   تار په تار شي په یوه نري شمال

لکه یخ چه د سړو په زور شي جمع هیڅ ئې نه وي د آفتاب په مخ مجال
په یوه ساعت ئې ساز بیا ئې ویران کا خاوري ختې دي په لاس کښې د کلال
د مجاز په معشوقو کښې وفا نشته ما هزار ځله وکښلي دي دا فال
اعتماد ئې په ښادۍ و په غم مه کړه نه ئې هجر په قرار دي نه وصال
گاه تور کودي په مخ باندي را کیښ شي گاه ئې را کیښ شي په مخ باندي رویمال
لکه مالگه چه څوك کیږدي په اوبو کښې زه هم هسي سر زده یم په مثال
چه د مرگ و تاخت و باخت وته نظر کړم صورت وینم د میږي په څیر یا مال
که وصال مي د یار بیا موند هاله سیال یم گنه نه یم زه رحمان د هیچا سیال

بیلتانه دي هسي خوار کړ ځما دل چه له ځانه ئې ویزار کړ ځما دل
عاشقۍ همره داغونه دي پرې ایښې چه تمام ئې لاله زار کړ ځما دل
چه د زلفو په کمند سره دي را کیښ په بلا دي گرفتار کړ ځما دل
ستا چشمانو په کښې هسي مقام وینو چه له غیره ئې ویزار کړ ځما دل
لاس و پښې د خلقو نسي دعا غواړي میني هسي منت بار کړ ځما دل
بې سببه چا آزار موندلي نه دي تا په څه سبب آزار کړ ځما دل
زه رحمان خو منت بار د عاشقۍ یم چه مین ئې په دلدار کړ ځما دل

چه له نازه پوشیده لري چشمان خپل څه به ویني مقتولان و مظلومان خپل
چه ښکنځل راته به قهر قهر کاندي دا لا وگڼي په ما باندي احسان خپل
گفتگو په اشارت کاندي له نازه کله اسم د چا اخلي په زبان خپل
په گریبان باندي چه ټک وهي غوټۍ عاشق کښیباسي لاسونه په گریوان خپل
خریدار ئې له حیرته بې شعور شي چه د حسن رخت څرگند کا په دکان خپل
چه خپل مخ په آئینه کښې ور څرگند شي خود پخپله سرفرو کاندي په ځان خپل
چه هر څوك ئې عاشقۍ وته هوس کا گویا لوبې کا په دین و په ایمان خپل
هیڅ صرفه د چا په سر و په مال نه کا ما لیدلي دي پخپله مطلوبان خپل
مجنون ملك د عاشقۍ خو هاله خپل کړ چه په اور باندي ئې وسو خان و مان خپل
هیڅ د سترگو غړولو خوند ئې نه وي چه رحمان په سترگو نه ویني جانان خپل

م

ژوبل ژوبل د خوبانو په نگاه يم
لا تر دا نه زيات غوځيږم چه پناه يم

چه يوسف غوندي هزار په کښي پراته دي
بنديوان د هغه سيب ذقن په چا يم

چه ئې قد و قامت ووينم په سترگو
عندليب په سهي سرود خپل آه يم

د سپين مخ د تورو څڼو له رغبته
منت بار د هر سفيد د هر سياه يم

د رقيب خبري وړم د يار دپاره
دعا گوي هم د نيك خواه هم د بد خواه يم

ښاخ د زلفو ئې پخپله خداي را ټيټ کړ
گڼه زه د يار تر قد پوري کوتاه يم

بې له عشقه که مي عيب که مي هنر دي
نه خبر په عبادت نه په گناه يم

ځان هر گوره ناآگاه را ځرگنديږي
له هغي ورځي را هسي چه آگاه يم

بې صبرئ که يار په وصل کښي مهجور کړم
د پسرلي په مرغزار کښي وچ گياه يم

له اوله ټټر ووهم بيا آه کړم
په نارو نارو خروس د صبحگاه يم

په جذبو جذبو ئې را کښوم و ځان ته
هغه يار مي کاهربا دي زه ئې کاه يم

لکه بار دوني پوخ شي ځني رژي
زه هم هسي بار ترلي سر براه يم

اوس مي ځاي په دا جهان کښي پاتي نه شه
خوزيدلي تر چهل و تر پنجاه يم

د رقيب علاج آسان دي بلا دا شوه
زه رحمان له خپله ياره ناويساه يم

که مي ښوك په فقيري شميري فقير يم
که مي ښوك په اميرئ شميري امير يم

د دلبر و صدقې لره ئې غواړم
هسي نه چه په دنيا پسې زهير يم

د خرقې خدمت مشکل دي او که نه وي
زه هر دم و دغه چاري وته خير يم

هم پند اخلمه هم پند وايم هر چا ته
زه د ځينو يم مريد د ځينو پير يم

په هجران کښي خيال د يار را سره مل دي
په زندان کښي د يوسف سره اسير يم

په خندا کښي مي ژړا ده لکه شمع
له عالمه پټ پنهم د ځان په وير يم

آزادي تر دا په هورته بله نشته
چه بندي د يار د زلفو په زنځير يم

چه هميش په غوړ ناري د هجران اورم
رحمان ځکه د خپل يار و مخ ته ځير يم

خوشحالا و دولتا مي غلامان دي
زه رحمان په پښتو ژبه عالمگير يم

زه یو دم د ستا له غمه بې غم نه یم　　بې غم ستا له ذکره فکره یو دم نه یم
هر زیارت لره چه ځمه مراد مي نه یې　　زه زائر د میخانې د حرم نه یم
ستا د در په تورو خاورو باندي خوښ یم　　بې تا خوښ په تماشا د ارم نه یم
چه د ستا په تماشا یم خبر شوي　　نور خبر په تماشا د عالم نه یم
بې د ستا له زیبا مخه و بل مخ ته　　منتظر د یوې ستني تر سپم نه یم
که د ستا د ښکلي مخ عاشقان ډېر دي　　زه په واړو کښې اول یم دویم نه یم
که له غمه دي و نه مرم هاله وایه　　چه یا دیو یم یا دواب یم آدم نه یم
زړه مي ستا په غمزه غوځ دي غزا وشوه　　که په لاسو په پښو روغ یمه ګرم نه یم
سم قامت لکه الف یم په راستي کښې　　لکه غشي زه فساد لره سم نه یم
خم د زلفو یم محراب د کږو وروځو　　زه د مار و د لړم په څیر خم نه یم
کم و بیش که مي له لاسه واقع کیږي　　یم سړي شکم لرم بې شکم نه یم
زه رحمان د بیلتانه له غمه ژاړم　　واقعه ده ډېره ګرانه هیڅ ګرم نه یم

زه دا هسي دیوانه او مجنون چا کړم　　له رواجه له رسومه بیرون چا کړم
نه پوهیږم چه دا چاري په ما څوك کا　　لیوني د خپل نګاه په افسون چا کړم
کومي سترګي کوم باڼه کومه غمزه ده　　ډوب شهید غوندي په خاك و په خون چا کړم
توان توفیق خو د فتنو را څخه نه وو　　په فتنو د تورو سترګو مفتون چا کړم
رحمان هیڅ له خپله ځانه خبر نه یم　　چه دا هسي رنګ زبون و محزون چا کړم

زه له دې دنیا له تلوني په شتاب یم　　لکه پاڼه د خزان پښه په رکاب یم
که هزار آبادي کړمه په جهان کښې　　غرض دا چه نهایت خانه خراب یم
که مي اصل د حیاتو له اوبو دي　　بیا خو دا چه د اوبو په سر حباب یم
دا جهان قصاب خانه کړه خداي و ما ته　　پابسته ولاړ به غولي د قصاب یم
چه د خداي له معرفته خبر نه شم　　معلومیږي چه یا دیو یم یا دواب یم
که صورت مي د سړي دي زه ئې څه کړم　　په معنیٰ کښې د چارپایو په حساب یم
لکه بت چه په رڼو سترګو اوده وي　　هسي زه په بیداري کښې وړي خواب یم
په طاعت په عبادت مي زړه یخ نه کړ　　همیشه د معصیت په اور کباب یم
سر د خداي و عبات ته ایښوي نشم　　مدام ډوب د ګناهونو په دریاب یم
چه و خپلو ګناهونو ته نظر کړم　　سزاوار د هر عذاب د هر عتاب یم

لکه څوك چه په خره سور وي مخ ئې تور وي   زه هم هسي تر څښتن پوري بې آب يم
غزا وشوه که گفتار کوم په ژبه   زه رحمان چه کردار نه لرم کذاب يم

په يوه غمزه د سترگو ئې فنا شوم   سر تر پايه بې بنياده بې بقا شوم
ما د يار له غمه دم وهلي نه دي   که مي دم وهلي نه دي هم رسوا شوم
ښه چه تن مي توي تومنه شه په عشق کښي   هاله څاڅکي د شبنم وم اوس دريا شوم
زه د يار و مخ ته گورم يار و ما ته   چه داخل په تماشا شوم تماشا شوم
په هجران کښي که گدا وم کند په غاړه   په وصال کښې ئې بادشاه د امرا شوم
بادشاهي د گدايانو په دعا شي   زه رحمان ځکه بادشاه يم چه گدا شوم

تر هغه حده په هورته بد سړی شوم   چه د درست جهان په سترگو کښي اغزی شوم
دنيا واړه خپله زيست و روزگار کاندي   خو يو زه په دغه بار کښي کوډ لرگی شوم
تمامي جهان لمن را څخه نغاړي   سپين زړوکي مي اغوستي تور کودی شوم
هيڅ حاجت د هنر نشته و نصيب ته   غزا وشوه که مهمند يا داودزی شوم
د نوح زوي هم د نيك نيکه نمسی و   گڼه زه هم د يو نيك نيکه نمسی شوم
کل وسواس له احتياطه پيدا کيږي   زه له ډيري هوښياري نه ليونی شوم
اوس عطا د آدميت را باندي وشوه   چه رحمان د هغه يار د کوڅې سپی شوم

د هجران له ډيره غمه ولي نه مرم   له دې هسي رنگ ماتمه ولي نه مرم
چه يو يار له بله ياره جدا کيږي   د دې دهر له ستمه ولي نه مرم
چه په هر سحر ځما په ژړا خاندي   له دې هسي صبحدم ولي نه مرم
يار چه يار په سترگو نه ويني خو مرگ دي   ترو زه بې له خپل صنمه ولي نه مرم
چه په لږه گرمۍ شا کاندي و گل ته   له دې بې وفا شبنمه ولي نه مرم
چه د مرگ خواري په خوا لرې رحمانه   لا پخوا تر دغه دمه ولي نه مرم

که مي ونمائي ساقي په يوه جام   تر دا هور ته به نور څه وي احترام
ښه دي ما لره دا فيض د شرابو   چه پرې ووينځم دا د لق ازرق فام
مي خواري که په عالم کښي بد نامي ده   ما تر ښښو دي لاندي کړي ننگ و نام

په میزان کښې یو سر لعل بل سر کاڼې　　مساوي ده عاشقي په خاص و عام
عاشقان د سپین رخسار د تورو زلفو　　څه پروا لري د کفر د اسلام
په مجنون باندي قلم راغلي نه دي　　که حلال ئې په مخ ورشي که حرام
حلال عشق دي په رحمان باندي راغلي　　په حلالو کښې مدام وي احترام

و محمود وته نظر کوه مدام　　چه غلام کړ خپلي میني د غلام
د نیکانو مدعا خو نیك عمل وي　　ساعت نه گوري که صبح وي که شام
چه د زړه حضور ئې نه وي په نمانځه کښې　　پکار نه دي مقتدي وي که امام
چه مجنون غوندي په مینه کښې صادق وي　　رحمان وایم په هغه باندي سلام
هم نغمې کاندي هم رقص کا هم خاندي　　د رحمان په شعر ترکي د باگرام

زه د یار په درد و غم کښې شادمان یم　　لکه گل د پریشانۍ په وقت خندان یم
ته ځما و بې کسۍ ته نظر مه کړه　　خداي ساتلي لکه گنج په بیابان یم
لکه ونه د ځنگل په میوه پوره　　په ویرانه ویرانۍ کښې آبادان یم
یو ویښته مي د صورت بې عشقه نه دي　　څوکیدار په هر نفس د خپل کاروان یم
د وصال مرغه د اوښو دانو راکړ　　لکه لعل و در په غاړه د خوبان یم
د کاملي عقیدې له برکته　　د دونهي په غاړه ناست شاه جهان یم
روښنائي مي په طلب کښې شوه حاصله　　شپه و ورځ لکه آفتاب په لار روان یم
چه صفت د تورو زلفو د آشنا کړم　　پلي سر په لویه لار د هندوستان یم
بې مینه مي هیڅ حال د صورت نشته　　لکه بې مال و متاعه تش دکان یم
د هوس بلبل ویسا را باندي نه کا　　د افلاس په کبل ډکي د خزان یم
دلبرانو وته خاك تر تلي لاندي　　د دې نور جهان په سر لکه آسمان یم
چه د یار په دیدن سر و مال ښندمه　　خلقو واورئ زه هغه عبدالرحمن یم
په هر دم کښې نوې نوې تماشا کړم　　زه رحمان د خداي وکړو وته حیران یم

په ښه خوي له بد خواهانو بې پروا یم　　په نرمۍ لکه اوبه د اور سزا یم
و هر چا ته په خپل شکل څرگندیږم　　آئینه غوندي بې رویه بې ریا یم

قناعت مي تر خرقې لاندي اطلس دي   پېټ د درست جهان بادشاه ظاهر گدا يم
د غنچې په څير په سل ژبو خاموش يم   لکه بوي هسي په پټه خوله گويا يم
په ژړا مي د خپل يار ديدن حاصل کړ   د شبنم په څير له گل سره يکتا ينم
هم په دا سپينو جامو معلومېږم   لکه ابر هم گوهر يم هم دريا يم
دراز عمر مي حاصل شه له راستيه   لکه سرو مدام سبز و تازه پايم
که چا لار د عاشقي ده ورکه کړې   زه رحمان د گمرهانو رهنما يم

که هزار ځله نزدې د زړه په ياد يم   زه چه يار په سترگو وينم نا ښاد يم
که يار سل ځله وعدې د وصال وکا   زه له ډېري تلوسې بې اعتقاد يم
په جفا و په وفا ئې لارغه نه شي   پر حذر د ناز پرور په کړي داد يم
د بې نيازو په نياز څه اميد د کړو دي   زه پرون سلطان خسرو وم نن فرهاد يم
که د يار له لاسه اور را باندي بل وي   لکه شمع مستقيم په خپل استاد يم
بې مينه قراري را باندي زوك دي   شپه او ورځ په حرکت کښي لکه باد يم
که همه عمر مي يار په غير کښي ناست وي   زه له غمه به د هجر په فرياد يم
يو زمان مي د زړه مراد مونډلي نه دي   پيدا کړي خداي په اصل کښي نا مراد يم
د وصال په يوه کال مگر بر پاي شم   د هفتې په هجر هسي بې بنياد يم
چه ئې نوره نتيجه نشته بې غمه   حق حيران د عاشقۍ په دهه داد يم
په وصال کښي مي د هجر طمع نه وه   اوس حيران مستحير په دا فساد يم
بې له عشقه چه مي پېري شه د پوزي   گڼه نور له جملگي قيده آزاد يم
که مي پيري که مي پلوري چاره نشته   زه رحمان د ښايسته و خانه زار يم

زه د يار په درد و غم کښي غرقاب خوښ يم   په دا اورکښي يې طاقت و بې تاب خوښ يم
که ډوبيږم په اوبو که په اور سوزم   د سرو شونډو په آتش و په آب خوښ يم
چه د يار د خط و خال نښي په کښې وي   زوړند سر په مطالع د کتاب خوښ يم
تر دا پوچه گفتگو چه ئې زه اورم   په نغمه په ترانه د رباب خوښ يم
د ريا تر ناقبوله عبادته   د ساقي په ميو مست و خراب خوښ يم
چه نه علم نه تسبيح نه تلاوت وي   له دې هسي بيدارۍ زه په خواب خوښ يم
د طوبي د وني سوري مي خوښ نه دي   ستا د مخ په لنبو سوي کباب خوښ يم

خاموشي که هر څو لويه مرتبه ده
زه له يار سره په سوال و جواب خوښ يم
د يار ډيري غمخوارۍ يم عاجز کړي
رحمان ځکه په خوردن د شراب خوښ يم

صبح و شام مي لاس نيولي دي دعا کړم
خواست له خدايه ستا د مهر و د دفا کړم
هيڅ دروغ رښتيا مي نه زده که باور کړې
ستا دپاره هم دروغ و هم رښتيا کړم
واړه نه يې خندول که ژړول کړې
زه پخپله نه خندا کړم نه ژړا کړم
که ته نه يې باري وايه راته څوك دي
زه دا هسي ليوني و مجنون چا کړم
خوب خندا دبيلتانه په زمکه نشته
څه آرام به په دا دشت کربلا کړم
هره ورځ چه مي تيريږي ستا په غم کښې
زه په هره ورځ پوهيږم چه غزا کړم
يو ويښته مي د صورت کوږ شوي نه دي
هسي رنگ دي پټ پنهم په زړه ادا کړم
زړه که يو وي ما خو تا له دي درکړي
مگر نورو لره نور زړونه پيدا کړم
چه مي واغوست سر و پاي د عاشقۍ
زه رحمان دې سروپا بې سروپا کړم

دا ستا درد به په هزار درمان ور نه کړم
دانسته به دغه سود په زيان ور نه کړم
که څوك را کاندي دنيا و عقبیٰ دواړه
عاشقي به دي په اين و آن ور نه کړم
که مي چري لاس د ستا په وسه بر شي
دا نعمت به د جنت په خوان ور نه کړم
څو مي تيغ په پهلو نه دي لگيدلي
ستا پهلو به و رقيب آسان ور نه کړم
څو و نه وينمه ستا سترگي که خداي کا
عزرائيل لره به همره ځان ور نه کړم
معشوقه د عاشقانو دين ايمان دي
زه به چا لره خپل دين ايمان ور نه کړم
ستا تر زلفو پوري نوري زلفي څه دي
په خاشاك به د چمن ريحان ور نه کړم
په رحمان د ستا د لبو مي حرام دي
څو د خپلو وينو جام تاوان ور نه کړم

دا يو څه رنگه ژوندون دي نه پوهيږم
خواب و خيال دي که افسون دي نه پوهيږم
جام د ميو چه د ځان په وينو مومم
ترو زلال که جگر خون دي نه پوهيږم
د پتنگ او د بلبل تر ميان حيران يم
مخ دي اور دي که گلگون دي نه پوهيږم
په شانه سره دي تار د زلفو بيل شه
که غوځ شوي مي نارون دي نه پوهيږم
عشق به هسي رنگ مقام باندي قائم کړم
چه وصال دي که بيلتون دي نه پوهيږم
د خپل زړه و علامت وته حيران يم
چه موسیٰ دي که قارون دي نه پوهيږم
د رحمان چهره ئې زيړه تر زعفران کړه
خداي زده عشق دي که طاعون دي نه پوهيږم

بیا دي نوي شراب څښلي دي پوهیږم　　په رخسار دي گل کرلي دي پوهیږم
که هزار ځله لاس سره کړې په نکریزو　　تا ځما په وینو وللي دي پوهیږم
معرکه ځما د مراد نه ده نور څه ده　　رقیبان چه تا بللي دي پوهیږم
څه حاجت دي چه دي خط په ملا لولم　　چه ځما په باب دي کښلي دي پوهیږم
ته خپل جور و جفا څه وایې و ما ته　　ما همه واړه لیدلي دي پوهیږم
چه رقیب او تا غوږونه و بله وروړه　　ما هغه ساعت ژړلي دي پوهیږم
رقیبان ځکه تیري په رحمان کاندي　　چه تا خوا پوري نیولي دي پوهیږم

په لیمه کښې مې مدام　　عکس گرزي د گلفام
توري سترگې مې گلگون شوې　　په آرزو د گل اندام
بې د سترگو له خونابه　　نه باده لرم نه جام
په طلب د دلارام کښې　　ما و نه لیده آرام
زنخدان ئې خداي کوهې کړ　　وښوئیږم په هر گام
که ئې خال د مخ غلام دي　　زه غلام یم د غلام
که په عشق کښې ناکام ډیر وي　　دا ناکام دي ځما کام
خوښ یم زه په عاشقۍ کښې　　که نیك نام یم که بد نام
په یارۍ کښې مې قبول دي　　ملامت د خاص و عام
د دعا په عوض غواړم　　د خپل یار د خولې دشنام
تر ښکنځلو به ئې ځار کړم　　دغه خپل دعا سلام
تلخ گفتار ئې راته خوښ دي　　تر کشمش و تر بادام
هم هغه مې مسیحا دي　　چه ئې را کاندي سلام
مخ د یار ماه تمام دي　　رحمان ولیده تمام

څو په صبر په جفا د یار کوم　　څو به موم د نمر و مخ ته گرزوم
عاشقي او صبوري سره دروغ دي　　زه دا لافي په دروغ څه رنگ وهم
ته و ما ته نصیحت مه کړه ناصحه　　زه دا خپل تخم خپل ځان لره کرم
ما خو زده چه مینه اور ده خداي مین کړم　　دانسته خپسر وا ورته اچوم
سررشته مي خداي د یار په لاس کښې ورکړم　　په هر لور چه مي را کاږي پسي ځم

د آشنا د مینې لاس ځما گریوان دي   زه په دا کار کښي هيڅ عذر نلرم
عاشقانو باندي حق د معشوقو دي   حق به ولي په باطله بدلوم
ما چه فرض په خپل ځان کړه د يار مينه   ترو له فرضو غاړه څه رنگ غړوم
دا څه ژوند دي چه يار نه وينم په سترگو   زه رحمان په جهان سترگي غړوم

چه له مرگه بې پروا يې په هر دم   دغه هسي غم دي هير دي په کوم غم
نور همه واړه غمونه به دي هير شي   که يو ځل در باندي راشي دا ماتم
چه زخمي ئې سبا نه مومې په بيعه   مفت مونده شي نن ساعت هغه مرهم
د مرهمو تياري در لره بويه   چه لا نه يې د اجل په تيغ کړم
چه د تن له سرايه درومې توښه واخله   تر دا سراي په هورته سراي نشته محکم
د دې لاري تله څه هسي آسان نه دي   مشکلات دي په هر دم په هر قدم
که دي ويره شي له ظلمه له ستمه   ته هم مه کړه په هيچا باندي ستم
که اميد لرې له رحمه له کرمه   ستا هم بويه په هر چا باندي کرم
له هر چا سره چه کړې هغه نه مومې   د هيڅ تخم ميوه نه درومي برهم
اجر واړه د عمل په اندازه وي   دغه دواړه سره يو دي هم درهم
اوس د ستا رضا نيکي کړې که بدي کړې   نيك و بد دي دواړه کښوي شي په قلم
خداي د رزق په زيرمه مه هيروه کلك شه   تر سړي د سړي رزق دي مقدم
که گڼې چه په حرص سره څه زيات شي   زيات به نه شي د يوې ستني تر سپم
که هزار رنگه تالاش و تردد کړې   د قسمت شوي به نه کړې زيات و کم
ډير هوا و حرص مه کوه خداي ياد کړه   دي کافي دي د عرب و د عجم
په تا فرض عبادت د خپل ښتن دي   نه لښکري خزانې نې ملک و حشم
ټوك روټۍ يوه شړۍ در لره بس ده   نور همه واړه اسراف دي مسلم
له خوراکه غرض قوت لا يموت دي   نه چه غوښي غوړي وريجي يا غنم
له پوشاکه غرض خپسر پټول دي   نه اطلس و سقلات تاج و علم
که حرص در باندي زور شي مرگ ور ياد کړه   دا علاج دي دغه رنځ لرم محکم
د لحد د تاريکۍ علاج به څه کړې   چه ته دلته کښي ويريږي په تورتم
غفلت هيڅ مناسب نه دي د سپين ږيريو   خوب روانه دي په وقت د صبحدم
مار چه سوړي لره ورشي گوره سم شي   ته د گور په غاړه راغلې نه شوې سم

خم قامت د دنیا کار کړې عمر واړه   او په دوه رکعته نفلو نه شوې خم
ځان په خوا تر هغه وژاړه که مرد یې   چه په تا باندي ژړا کا نور عالم
نور عالم چه په تا ژاړي انصاف وکړه   بې انصافه ته په څه یې خوښ خورم
که زه نه وایم ته خود سترګي روڼې کړه   کور دي خور شه ته چارپا یې که آدم
اې رحمانه لکه ته چه په خداي ګرم یې   بل به نه وي په جهان کښې هسي ګرم

که په سر د هغه یار له لاسه سنګ خورم   خداي دي نه کا چه به بله خوا ته څنګ خورم
عاشقي او ننګ و نام دي سره لري   څو به عمر واړه غم د نام و ننګ خورم
خداي و ما وته شیرین کړه تر شکرو   که د یار له لاسه غشي د خدنګ خورم
د آشنا د بیلتانه په کار و بار کښې   همیشه په تندي توره د فرنګ خورم
نوکري د معشوقو کوم په عشق کښې   مهینه د بهلول نه د اورنګ خورم
شین لوګي مي په سر چتر دونهه تخت دي   ګرد غبار د خپل دولت لکه ملنګ خورم
هم په دا چه له خودۍ شمه بې خوري   د هجران په غم کښې لپې لپې بنګ خورم
لکه څوك چه نعمتونه د دنیا خوري   زه د یار د کوڅې خاوري په دا رنګ خورم
واړه زهر شي څما تر ستوني درومي   بې له یاره که همه لا چي لونګ خورم
زه رحمان به څو ژوندی په دنیا پایم   چه په بلو لنبو څرخ لکه پتنګ خورم

ن

هسي تيز درومي دوران گويا برق دي درخشان
د آسيا په څير گردش کا په زمين باندي آسمان
ککرۍ دي د سړيو چه ووړيږي تر دا ميان
پيدا کيږي فنا کيږي نه ئې حد شته نه پايان
نه ئې حد و نه پايان شته نه ئې سر شته په سامان
څني ډول وهي ښادي کا څني ويرکا د خپل ځان
څني شمع غوندي ژاړي څني گل غوندي خندان
که يې گورې يو گلزار دي که ئې گورې يو بيابان
يوه هسي تماشا ده چه ئې هيڅ نشته بيان
کيفيت ئې مونده نه شي په دليل و په برهان
چه ئې کومه خوا رفتن دي يا ئې چرته دي مکان
خداي خبر دي په دا علم هيڅ خبر نه دي رحمان

ډير ياران وو د گل خان و جمال خان پکار نه شه يو په وقت د زارستان
د همه واړو يارنو مخ دي تور شي که به څوک و بله ياري کا په دا شان
چه يو يار په سوري پروت وي بل په اورکښي و هغو ته به څوک څه وائي ياران
هيڅ تعريف مي په دا ژبه وايه نه شي صد رحمت شه په يارۍ د گل خان
تر دا پورته د يارۍ شرطونه څه وي چه په اور کښي دواړه وسوزي يکسان
چه له آله له اولاده سره وسول خداي دي نه کا څوک دا هسي مظلومان
چه په اور کښي يو د بل دپاره سوزي ما ليدلي نه وو هسي مخلصان
څه رنگ شوخ و هغه اور و هغه خلق چه ئې مړ نه کړ د اوښو په باران
الغياث دي الغياث دي الغياث دي چه انسان کا هسي ظلم په انسان
د نمرود چاري مي وليدې په سترگو چه ئې اچول و اور ته نبيان
هم دې زمکي هم آسمان ته تعجب کړم چه نه زمکه په نارو شوه نه آسمان
هم دې لويو لويو غرونو ته حيران يم چه ونه لوښته له ويخه سر غلطان
له دې خپله سپيه نفسه مي زړه بد شه چه اوبه څکي يا خواړه خوري په جهان
عالم وايي چه قيامت به په جمعه وي وليد ما په يکشنبه په دا دوران

هزار حیف دي چه دا هسي رنگه چاري　　واقع کیږي د دنیا په سود و زیان
په عیسیٰ و په دجال کښي گناه نشته　　دا مکرونه دي د نفس و د شیطان
عزیزان ئې څپله ووژل پخپله　　دا همه واړه تقدیر دي د سجان
هسي نه چه دا ئې وکړه نور به نه کړي　　چه ئي زړه شي هغه کاندي بادشاهان
شاه عالم اعظم وگوره چه ئې سخا کړ　　په خونونو واړه ملك د هندوستان
و دارا و اورنگ زیب وته حیران شم　　چه ئې څه چاري واقع شولې تر میان
د حسن حسین غزا دي څوك په زړه کا　　چه همه واړه په تیغ شو شهیدان
د دوي غوښي اوښو وینو رغړولې　　بې حسابه هسي خلق شه طوفان
هر چه اهل د دنیا دي حال ئې دا دي　　که سړی دي که پیری دي که حیوان
آدم زاد په زمکه یو بل سره وژني　　په دریاب کښي وبله غوښي خوري ماهیان
لکه غوښي چه ماهیان خوري په دریاب کښي　　په هوا کښي هم دغه کاندي مرغان
خزنده و پرنده دي د دې دهر　　همه واړه یو تر بل مشت و گریبان
مرداري د دې دنیا خو هم دغه ده　　ځکه بیرته ځني گرزي درویشان
مکاري د زمانې څه همره نه ده　　چه رحمان ئې چا ته وکاندي بیان

دنیا دار د دنیا کار کا زه د دین　　خوانین ځما په ملك دي خوشه چین
هیڅ کم نه دي تر سپین مخ د دلبرانو　　نلکه ښه دي ځما شعر نمکین
مراد له تورو سپیونو واړه دلبري ده　　موقوف نه دي دغه کار په تور و سپین
مرتبه د سلیمان چه چا له ورشي　　هیڅ پوره نیمگړي نه دي پر نگین
چه رنگین رنگین مضمون پرې ښکلي نه وي　　څه پکار دي د بیاض ورق رنگین
خوند په خوله دي نه په څکه نه په خواړه دي　　آب و خور که د چا تلخ وي که شیرین
غرض خوب دي که په خس وي که په خاوره　　څه حاجت دي په بستر و په بالین
مصرۍ توره هم په بد غلاف کښي زنگ شي　　خداي څوك مه کړه د بدانو همنشین
څه عجب که په ورځ مهر په شپه ماه شي　　د رحمان آشنا چنان دي هم چنین

چرته د یار شونډي چرته غم د دل و جان　　چرته کتي لال و چرته لعل د بدخشان
پاك ومنزه دي عشق د نفس له خاصیه　　چرته چاه د گیډي چرته چاه د زنخدان
لږ تفاوت نه دي د رندۍ د زاهدۍ　　چرته زلمي جونه چرته کونډي یتیمان

واړه بې وقوف دي چه څوك دين په دنيا پلوري
چرته پنځه ورځي چرته عمر جاودان
ځار شه د هوا و حرص خيال تر قناعت
چرته ملك د مصر چرته ده د غلامان
نه شي د خانانو د ملنگو سره كلي
چرته عزيز خان چرته ملنگ عبدالرحمن

كه پخوا تر آشنايۍ وي بيلتون
ما به نه وُ له چا كړي پيوستون
چه مي يار په سترگو وليد ما گمان كړ
چه هم دا ساعت مي بيا مودنده ژوندون
په نيمگړي داد خبر د فلك نه وم
چه به بيا شي په ستنه را څخه ستون
نن ساعت چه له دې حاله خبردار شوم
سكه تر نن ورځي بهتره وه پرون
هر زحمت چه په ما راشي شكرانه كړم
عاشقۍ تر هسي حده كړم زبون
اوس كه لاس زه و بله مړم هيڅ سود نه كا
هغه چاره چه له لاسه شوه بيرون
لكه نمر په څلورم آسمان ځليږي
محبت ئې له حجابه كړم بيرون
چا چه ښه له ښه مخه را كوله
اوس دي سور په نيلي گرزي د گردون
په دا هسي حال كښې څه رنگ صبوري شي
چه دښمن دي كامراني كا ته محزون
كه په صبر سره تور كاڼي لعل كيږي
لعل ئې مه كړه په دا هسي جگر خون
د دنيا هوس په ما باندي حرام شه
د هوسۍ هسي كړم شپه په ميږتون
دريغه يو ځله هغه ځما په حال شوي
چه و ما ته لولوي صبر و سكون
و رحمان ته ځان هغه گړۍ آسمان شي
چه د ستا په غم كښې ناست وي سر نگون

كه ترې ولوښته شاهان و سلطانان
هيڅ نيمگړي په چا نه شه دا جهان
كه هزار هزار فنا شي په يو دم كښې
بيا پيدا شي په يو دم كښې هزاران
د رفتن د آمدن حساب ئې نشته
لكه بحر چه بهيږي بې پايان
يو د بل په غم نه نرم وي نه گرم
هم د هغه زده چه ور ئې شي په ځان
پيغمبر غوندي صاحب تر دنيا تير شه
دا دنيا ويرانه نه شوه په هجران
چه دا هسي عالم لاندي شه تر خاورو
د چا ياد دي ما و تا غوندي سگان
كه غلبيل كړم د تمامي دنيا خاوري
بيا به نه مومم دارا و شاه جهان
بوي د نام و نشان ئې پاتي نه شه
چه دعوی ئې كړه د نام و د نشان
كه دروغ وايم ته ورشه نظر وكړه
د خپل پلار و د نيكه په گورستان
چه ئې ته په دواړو سترگو ښكلولې
گوره څه شوې هغه خولې هغه لبان

چه مدام ئې په قربان قربان بللې اوس دي غبر در باندي وکا چه قربان
د رحمان و سوزان شعر ته حيران يم چه ئې اور بل شوي نه دي په ديوان

فراموش مي کړ د ستا په مينه ځان ځان لا څه دي بلکه عمر جاودان
لکه زه چه ستا د در په خاورو خوښ يم همره عيش و طرب نه لري شاهان
لکه زه چه ستا د غم پنډونه اخلم همره پنډ اخيستي نه شي پهلوان
هسي بې سر و سامان يم ستا په عشق کښي چه آګاه نه يم په سر و په سامان
هسي بې شرابو مست يم ستا په مينه چه خبر نه يم له زمکي له آسمان
دا به څه رنګ شي چه ته د کال وعده کړې په ما نه تيرېږي بې تا يو زمان
تمامي عمر د ستا په طلب ورك يم لټوم دي په هر ښهر په بيابان
که له دره ئې شړې که ئې پريږدې ته ډير مين دي ستا په مخ عبدالرحمٰن

ته چه هسي ګاه يې ترش ګاه يې خندان له عاشق سره کينه کړې که احسان
له احواله دي چا نه زده چه به څکړي کله جور کله لطف کړې عيان
رنځ راحت د عاشقانو واړه ته يې دا دروغ دي چه وصال دي يا هجران
هغه شونډې چه خوږې دي تر شکرو له ښکنځلو ئې عار نه کا عاشقان
رجوعات د ښايسته و چا ته نه وي هر ګز نه وي سرکوزي د سروشان
دغه هسي رنګ ښايست لکه چه ستا دي نشته دا رنګه ښايست د هيڅ انسان
کست تر هسي حده ولي کړې ګل رخه چه له ډيره نازه وژنې عاشقان
و هر چا وته چه ستا قوت رسيږي هلته نه رسي قوت د درست جهان
ستا له جوره زهره نه لري چه آه کا که کشور د عاشقانو شي ويران
خوار حيران لکه عاشق دي ستا له دره خداي دي هيڅوک هسي نه کا خوار حيران
لکه ډير وايي د وصل راحتونه دغه هسي د فرقت دي سخت زندان
د رخسار نښي دي واړه د خورشيد دي چه ئې درست جهان له نوره دي روښان
له هوسه دي هر ګل کره خندا شوه چه ئې وليد ستا د حسن ګلستان
کله وي چه نصيحت کاندي عاشق ته که له حسنه دي آګاه شي زاهدان
رنګ روي دي لري رنګ د سرو ګلونو توري څښي دي ښاخونه د ريحان
سياهي د نوي خط دي هسي زيب کا لکه ښکلي واړه توري د قرآن
و کوهي ته چه لغزش کاکل خطر وي کل خيرت دي کوهي ستا د زنخدان

که د درو تجلي ده ډېره   در تاريك شي چه ظاهر شي ستا دندان
ته سلطان د ښايسته و يې دلبره   دا نور واړه ښايسته دي نوکران
که دا نور ښايسته ستوري ويل کيږي   ته خو رشيد غوندي صورت لرې روښان
له هر چا چه اوريده شي دغه وايي   چه ښايست دي زړه نه لري نقصان
در و لعل شو ويل د رحمان ځکه   چه د ستا د لعلو شونډو شه گويان

څو به شميرم زه غمونه د هجران   همره ډېر دي لکه ريگ د بيابان
د سړي د دښمنۍ طاقت مي نه وه   خداي را پيښه دښمني کړه د اسمان
لکه څوك چه د اوښ بار په ميږي کيږدي   هسي زه يم په خپل غم پوري ناتوان
لکه اور د بيلتانه چه په ما اوري   چا ليدلي کښه اور دي په دا شان
د يار غم به مي هغه سړي په شمار کړي   چه شميرلي ئې ويښته وي د خپل ځان
که څوك وايي حال دي څه دي په هجران کښي   په خاطر دي تصور کړي دوزخيان
نا قرار روح مي د يار په هوا والوت   تش صورت مي په ځاي پاتي شه حيران
د يار دم مي زړه په غټو سترگو يووړ   لکه بت چه په ديوال کښي شي حيران
ما وې زړه د مومن عرش دي خبر نه وم   چه به عشق ځما دا عرش کاندي ويران
عاشقۍ ئې تر هغه حده بې هوښ کړم   چه نه هوښ لرم نه سر و نه سامان
لور په لور ئې د تهمت په غونډو ويشت شم   ملامت را باندي وايي درست جهان
چه دا حال ورباندي نه وي ورغلي   په ويل به څه گروهيږي د رحمان

ورکه عاشقي شه هم ئې نوم هم ئې نشان   زه ئې هسي خوار کړم لکه خاك د بيابان
زه د عشق په کار کښي تير تر سره هم له مال يم   دريغه که په سر مي دا مشکل کا خداي آسان
کښيوتم د عشق په آدم خورو گردابونه   نه په وړاندي تلي شم نه په بيرته گريزان
رنځ د عاشقۍ چه زه ظاهر کړم و طبيب ته   هيڅ ويلي نه شي طبيبان و حکيمان
راشه عاشقي مه کړه رحمانه او که نه وي   تل په اور به ناست ئې که پادشاه ئې د جهان

خـــان ســـلـــطـــان د دې جـــهـــان   آخـــر دروم ـــي خـــوار حـــيـــران
د قـــضـــا پـــه ځـــيـــل تـــړلـــي   پـــه مـــشـــال د بـــنـــديـــوان
شـــيـــريـــن ځـــان ور څـــخـــه درومـــي   نـــه ئـــې زور شـــي نـــه ئـــې تـــوان
کـــه ښـــنـــدي مـــال و مـــلـــك واړه   هـــيـــڅ رنـــگ نـــه مـــومـــي امـــان

نه ئې مل نه ئې حامي وي — درد ئې ورشي په خپل ځان
در مانده وته ولاړ وي — وزيران و وکيلان
هيڅ دارو کولي نشي — کوزکوزگوري حکيمان
بادشاهي ئې پاتي کيږي — زړه ئې چوي په ډير ارمان
چه ئې روح له تنه بيل شي — نور پرې ژاړی فرزندان
يو ساعت ورباندي ژاړي — آخر صبر کړي خواران
بيا ئې غسل لره واخلي — په تخته باندي عريان
په جامو ئې خوشحاليږي — مرده شو او غاسلان
چه له قبره ئې بازگشت شي — مال ئې يوسي وارثان
په مسند ئې دعوي کاندي — هم دوستان هم دښمنان
سهيلي ئې تالا کاندي — هغه خپل مصاحيان
نام نشان ئې هسي ورك شي — لکه عين بې نشان
نه ئې نقش پاتې کيږي — نه ئې اسم په جهان
دا دنيا آب روان ده — نه شي نقش په آب روان
که هزار رنگ آبادي کا — نهايت خانه ويران
لکه باد هسي به تير شي — هغه دور هغه دوران
دا بيان دور و دراز دي — کوته قطع کړ رحمان

و

که نظر کا څوک په کار د درویشانو خود به ویني وقار د درویشانو
په دغه لاري به ورشي خداي رسول ته که څوک یون کاندي په لار د درویشانو
هر گفتار به ئې د خداي په در قبول وي چه قبول ئې کړ گفتار د درویشانو
هسي گرم بازار بل په جهان نشته لکه گرم دي بازار د درویشانو
په یوه قدم تر عرشه پوري رسي ما لیدلي دي رفتار د درویشانو
همره خلق ئې زیارت کا پس له مرگه چه بازار وي په مزار د درویشانو
پادشاهان د دې دنیا واړه پراته دي لکه خاوري په دربار د درویشانو
هر بهار لره خزان په جهان شته دي خزان نه لري بهار د درویشانو
د جنت د باغ گلونه به ئې هیر شي که څوک ویني گلزار د درویشانو
چه دنیا ئې کړه د خداي د پاره ترکه صد رحمت شه په روزگار د درویشانو
د قارون و حال ته گوره حال ئې څه شه راشه مه کوه انکار د درویشانو
په هر چا چه د عضب لنده کا ښخه خطا نه درومی گذار د درویشانو
درست دیوان د رحمان ځار تر دا غزل شه چه بیان ئې کړ کردار د درویشانو

اوښي نه لري حساب ځما د سترگو بې حسابه شه سیلاب ځما د سترگو
سیاهي مي همه واړه سفیدي شوه هسي پریولی شي کتاب ځما د سترگو
که مي سره دي که مي سپین دي که مي تور دي اوښو یووړ هر اسباب ځما د سترگو
چه رخسار د هغه یار را څخه پټ شي حبطه شي آب و تاب ځما د سترگو
چه گداز ئې په دا گرمو اوښو نه شه مگر گاڼي دي حباب ځما د سترگو
چه مي نقش په زړه سرې شونډې د یار شوې کان د لعلو شه گرداب ځما د سترگو
که نور خلق د آفتاب په روڼا زیست کا مخ د ترکو دي آفتاب ځما د سترگو
ما ئې خیال لره ابلق د سترگو زین کړ قدم نه ږدي په رکاب ځما د سترگو
لکه تښتي وحشیان له مردمانو هسي وتښتیده خواب ځما د سترگو
ما رحمان چه سترگي روڼي په خپل یار کړې اوس محال دي اجتناب ځما د سترگو

هیځوك مه شه گرفتار د تورو زلفو   مه اسیر شه په کفار د تور زلفو
هم په شان د تورو زلفو به پریشان وي   هر چه کاندی انتظار د تورو زلفو
د محشر عالم به کله په قرار وي   ځوك به څه غواړي قرار د تورو زلفو
ځو ئې صبح د قیامت دمیده نه شي   ورځ به نه شي شب تار د تورو زلفو
مگر شمع د سپین مخ شي باندی بله   گنه نشته نور انوار د تورو زلفو
تار په تار کا د عاشق د خاطر خونه   چه حلقه شي تار په تار د تورو زلفو
چه تمام جهان ئې نښتي دي په دم کښي   ځوك به څه کاندي انکار د تورو زلفو
زه له کوم یوه کمنده سر وکاږم   کمندونه دي هزار د تورو زلفو
په تندی د محتسب کا درّه ما ته   چه پرې راشی درّه دار د تورو زلفو
همره زړونه ئې پیلي په هر تار دي   چه تسبیح کړ خداي زنار د تورو زلفو
ملك د هند و د حبش ئې واړه زیر کړ   چه پیدا شه شهریار د تورو زلفو
ښامارانو غوندي گرزي په گنجونو   نشي هیڅ په زړه کښي ډار د تورو زلفو
که به بل مار چیچل په لاسو یا په پښو کا   په زړه خوله لگوي مار د تورو زلفو
د رحمان تر قلم مښك و عنبر اوري   چه آغاز ئې کړ اشعار د تورو زلفو

که هر ځو په صحرا سر شوم هم په کلیو   بیا مي نه موند هیڅ خبر د هغه تللیو
خداي زده کومه خوا ته لاړل حال ئې څه شه   خبر نه یم د گړنگ له پریوتلیو
له دې غمه مي زړه چوي که ځوك خبر وي   لږ په ما هم خبر وکړئ خداي ساتلیو
پس له دې به چرته درومي ځاي مو کوم دي   راته وائي د دنیا په سرای راغلیو
گوندی ستاسو په مخ زه پسندیده شم   لاس د خداي ورته ونسی پسندلیو
خبر نه یم چه په باب مي کښلی څه دي   زه رحمان په اندیشه یم له دې ښکلیو

تور لیمه مي د فراق په ژړا سپین شو   دوباره د زړه په وینو کښي رنگین شو
ما وې زه به لا دیدن کړم د یارانو   خبر نه وم چه یاران په کوچ تعیین شو
چا پتنگ غوندي ځان واچاوه و اور ته   ځوك ژوندي لکه بلبل په آتشین شو
د مرده ؤ ته د مرگ خواریَ شوې پیښي   او ژوندی په زندگیَ کښي اندوهگین شو
د قضا سپاهیانو هسي لاس په تاخت کړ   چه پایمال هزار خسرو هزار شیرین شو
چه قدم ئې په آسمان ایښود له نازه   هغه هسی ناز پرور زیر زمین شو

چه مدام ئې د سنجاب د پاسه خوب کړ   اوس په زمکه بې بستر و بې بالين شو
د رحمان خاطر به ولي پريشان نه وي   چه پريشان ور څخه جمع همنشين شو

تا چه رنگ و ميو ورکړ د لبانو   اور دي پوري کړ په کور د مي خورانو
چه دي جوړه کړه لنده د کږو وروځو   خو به ښکار کړې په حرم د غزالانو
چه دي اسم د زنځير په زلفو کښيښود   معطر دي کړ دماغ د ديوانگانو
په رخسار چه دي د خط غبار څرگند شه   سر بلنده شوه فرقه د خاکسارانو
کاږه غشي واړه بيرته ځي له نښي   زه آزار کړم ستا گږو گږو مژگانو
چه ځما د يار تر مينځه جدايي کا   کاني پريوتي په خونه د بدانو
که مي چري خواست د خداي په در قبليږي   سوال به زه د عمر کړم د مهوشانو
سور پيزوان دي په سرو شونډو هسي زيب کا   لکه جيم په قلم ښکلي کاتبانو
د سرو ټيك دي شهزاده په جبين پروت دي   شينکی خال دي محاصل په بنديوانو
دواړه ليچي دي وکښلی مصرئ توري   در پوهيږم سر به پريکړي د خوارانو
ستا له غمه په ځان زړه د رحمان سوزي   لکه شمع په زيارت د شهيدانو

چه کوټلي دي په تيغ ستا د چشمانو   سر حلقه دي د جمله ؤ شهيدانو
ستا وصال د سر پريکړيو دي دلبره   ژوندی نه مومي جنت بې مردگانو
د پيری سوری عاقل لره ضرر دي   دا مقام دي د سر تور د ديوانگانو
په سرپوښ محل کښې نور د آفتاب نه وي   دا دولت دي نازل شوي په ډاگيانو
هم په دا ځما له سترگو ويني څاځي   چه دي نقش په کښې رنگ دي د لبانو
مشکين خال دي په سرو لبو هسي زيب کا   لکه مهر په مخزن د در مرجانو
ما سوی له ياره هر چه دي رحمانه   واړه کفر دي په دين د عاشقانو

هر ساعت ځما د غوږ په تاوولو   د فلك لاسونه شنه شو تر څنگلو
همره غم د بيلتانه را باندي راغي   چه حساب ئې نه په خوله شي نه په کښلو
هغه سترگي چه نرگس و هم بادام دي   تيرې توري دي ځما په قتلولو
هغه شونډې چه شيريني دي تر قندو   ما هيڅ فيض ځني بيا نه موند بې ښکنځلو
دا کاږه کاږه بانړه او کږې وروځې   نور څه نه کا بې کږو کږو وهلو
په شپه نوکی د عاشق په وينو سرې کا   سبا پوري کا نکريزي په منگلو

دا ځما د قاتل لاس دي نه پوهيږم که تر باغ وتلي ښاخ دي د سرو گلو
دريغه مرگ ئې په دنيا کښي نيمه خوا شوي ښايسته عنچې ئې پرې يستې د گلو
هسي بند شه په کمند د تورو زلفو چه حيران يم د رحمان په خلاصولو

٥

د دلبرو په درگاه   نه حرمت لرم نه جاه
غوڅوي مي د زړه ولي   د چشمانو په نگاه
همره قدر مي هم نشته   لکه قدر دگیاه
هیڅ خبر له ځانه نه یم   چه ئې څه لرم گناه
یو نظر را باندی نه کا   از برای عندالّله
که له غمه ئې سر پټ کړم   بل سر نه لرم پناه
د رحمان په خیر دی نه شی   حال احوال د چا تباه

چه ئې ولیده ستا حسن بې حسابه   له دې قصده تاو پیدا شه له آفتابه
په آرزو دي د نرکس سترگي څلور شوې   غنچه سره د زړه په وینو شوه غرقابه
ستا په غم مي سترغلي سرې سرې ناغې شوې   یا خیمې دي سیاه پوشی سره طنابه
که دي زلفي په مخ پیچ و تاب شوې ښائي   ویښته څه طاقت لري د اور له تابه
زه چه خداي د ستا د غم سره آشنا کړم   خوشحالي مي نور نایابه شوه نایابه
سترغلي مي د فراق په ژړا سره شول   د سبزې اثر ئې پاڅیده له آبه
ماه خورشید دي په ښایست پوري شرمیږي   ځکه مخ فنا کوي تر کوه قابه
زه دي پیژنم په اصل کښې خاکي یې   ځان به څو ځنډې په گوته له ترابه
څو دي خیال د آشنا گرزي په لیمه کښې   خبر زده کړه ته د اوښو له سیلابه
د رحمان به بخت هاله له خوبه ویښ شي   که ته سترگي ورته پورته کړې له خوابه

ته شها یې شکر لبه   گل رخساره سیم غبغبه
په نادرو کښې نادره   په عجبو کښې عجبه
په جمله ؤ معشوقو کښې   بوالعجب یې منتخبه
بې زیوره ښایسته یې   بې ترتیبه مرتبه
دغه داد د الهی دي   بې تالاشه بې طلبه
آب حیات چه حیات موند بیا   ستا د شونډو له سببه
مخ دي سپین تر سپین سبا دي   زلفي توري تر تور شبه
ستا د مخ عرق دانه ؤ   زینت رانیوله کوکبه

د ښایست مخې دي نښته   تر مشرقه تر مغربه
د وصال مونده دي گران دي   مگر فضل شي له ربه
چه د رب فضل پرې وشي   هغه خلاص شي له غضبه
دا دولت د خداي په داد دي   مونده نه شي له نسبه
عشق څه هسې علم نه دي   چه حاصل شي له مکتبه
مکتب حال د مذهب وایي   عشق سوی دي له مذهبه
د عاشق مذهب هم دا دي   چه دم نه وي بې مطلبه
ستا د حسن په صفت کښې   رحمان گنگ شه له ادبه

په هر زړه چه د یار مینه شي غالبه   بله مینه ئې هیڅ نه وي مناسبه
نوری واړه مرتبې به روته هیڅ شي   که خبر شي څوك له هسو مراتبه
لیاقت ئې هر وگړي څخه نشته   عاشقي یوه پایه ده عجائبه
د طلب له کوتاهۍ نه ویره وکړه   که هر څو دي لار کوتاهه ده طالبه
عشق څرگند خزانه ده خوار هغه شه   چه څرگنده خزانه شوه ترې غائبه
غوره خط د مهرویانو تر خط نشته   که هزار رنگ کتابونه کړې کاتبه
هیڅ ئې مه پوښته له فرضو له واجبو   په هغو چه عاشقي کړه خداي واجبه
عاشقان تر سرو و ماله یار ته تیر دي   خداي دي دا طایفه نه کاندي کاذبه
زه رحمان د خپل صاحب په رضا زیست کړم   څه پکار دي دا بنده بې خپل صاحبه

ورځ دي تیره په شومي کړه شپه له خوابه   خداي به کله یادوې خانه خرابه
په شتاب شتاب دي تله دي که پوهیږې   غافل مه شه د دې عمر له شتابه
دلته دم و قدم دواړه په حساب دي   پل غلط د لاري مه ږده بې حسابه
راستولي خداي حساب دي په کتاب کښې   خبر زده کړه له حسابه له کتابه
ته و خپلو نیکو بد وته نظر کړه   چه بدي دي څو تیري کړي له ثوابه
په هغه جهان به څنگه ځواب وکړې   چه پدې جهان عاجز یې له ځوابه
عاقبت به تورو خاورو لره درومې   ځان به څو څنډې په گوتو له ترابه
د کاغذ په کښتۍ سیل به کړې تر کومه   دا کښتۍ به دي مرگي کاندي غرقابه
چه آفتاب یوه نیزه شي بیا به څه کړې   اوس چه سوري له ور تښتې له آفتابه
په آزار د چا راضي مه شه رحمانه   که خلاصي په قیامت غواړې له عذابه

په ورځ ناست ئې بې مطلبه — په شپه خوب کړې بې ادبه
لاس دې وخاته له دواړو — هم له روزه هم له شبه
نه دلې شوې نه هروې شوې — تر مینځ ډوب شوې مذبذبه
عبادت دې په ریا شه — په مذهب کښې بد مذهبه
مدام بند یې په سبب کښې — بې خبر له مسببه
واړه تشې شلونبې شازې — خبر نه شوې له مطلبه
ته اوده وربانددې سور یې — آس دې یون کا بې جلبه
تن دې تش په وره وسه — آس دې داغ کړ بې منصبه
د راکب چه واك پردې شي — سود ئې څه وي له مرکبه
له ژوندیو سره ناست یې — له مرده ؤ مرکبه
هلک لوې شوې په اوبو کښې — اوبه نه پېژنې کبه
لکه کانې یا کودرې — په دریاب کښې تشنه لبه
نا آګاه ځان آګاه بولې — دا خبره ده عجبه
مراد له زهده معرفت دې — نه تش ځان وژل اقربه
د رحمان شراب له عشقه — نه انګور نه له عنبه

تا چه په دا تورو سترګو وکاته و ما ته — زړه دې څما تور کړ له دې نوره مخلوقاته
ما خو چه ته ولیدې هغه ساعت مې ووې — نوره به مې مینه د زړه نه شي له تا ماته
شیخ و زاهدان چه نصیحت وایي و ما ته — نه دي خبر شوی ستا د مخ له محسنا ته
څه شوه که زه انګشت نما شوم ستا په مینه — لا تر ما نه خوښ یې و قاضی ته هم ملا ته
مرم په دا چه ما له تا جار باسي هغه خلق — بیا دې په دیدن تر ما وړښې در زغلي خوا ته
زه رحمان چه یار ووینم وایم خدایه خیر کړې — ګڼه ښاپیرئ ده د بنی آدم له ذاته

که د عقل څه اثر لرې و سر ته — لاس په سر مه شه د هر ګیدي و در ته
په نظر د هغو خاوري سره زر کیږي — هر چه نه لري نظر و سیم و زر ته
بې منته جام د زهرو څښلي ښه دي — نه هغه چه منت بار شي و کوثر ته
د یوسف له جاله زده کړه دغه پسه — وایه حال د زمانې و برادر ته
دې فلك و چا ته هیڅ بخښلي نه دي — چه ئې نه دي راپیرو دي څیني بیرته
د خروار دعوه ئې وګڼه ممکنه — که رتئ یا جو دانه به ئې وي درته

که له خدایه دي خلقو وته مخ شي   له فردوسه به دي مخ شي و سقر ته
همیشه به در په در گرزي رټلي   د استوګنې ځاي به بیا مومي چرته
د دې سست بدن منت په رحمان باندي   چه له خپله دره تلي نه شي بل درته

چه نظر کړم د خوبانو و رخسار ته   آئينه غوندي حيران شم و دې کار ته
له دهشته ئې ريبار پوښتيدی نه شم   خداي زده څه به ئې ويلي وي ريبار ته
خلوتيان لکه برده په کښي خرڅيږي   غږ ئې نه خيژي د حسن و بازار ته
ته چه ما پوښتې د يار له حقيقته   څوك د يار خبري کاندي و اغيار ته
درد و غم د عاشقۍ څه همره نه دي   چه ئې عقل د چا رسي و مقدار ته
زه و يار چه خپل غمونه سره شمار کړو   يار و ما ته حيرانيږي زه و يار ته
رحمان هسي وزګار چري دي له عشقه   چه غوږ ونيسي ناصح غوندي وزګار ته

ما د دهر غم وهلي دي په لته   د پيالې د صراحی له برکته
که اوبه دي د حياتو په تور تم کښي   ساده رويو و ما راکړې بې ظلمته
هغه يار چه و ما جام د ميو راکړ   د دښنو ويني مي وڅښې بې شدته
بې خودۍ ئې د دنيا له غمه خلاص کړم   لا مي بيا مونده بيرون له شش جهته
د دښمن په دښمنۍ می خندا کيږي   لکه شمع د مقراض له خصومته
بې خيري مي کل په خير ده شميرلې   د زمری په خوله کښي ناست يم فراغته
مړ بهتر دي تر هغه چه څوك بې پت وي   په ياری کښي دي خداي نه کا بې پته
داستۍ چه په اور سوزي مراد يې دا دي   زه په اور کښي سوې ښه يم نه بې پته
خداي هاله د سړي ياد شي چه درد مند شي   کمه نه ده دردمندي تر عبادته
زه رحمان په سل حلقو د زلفو بند يم   لا د پاسه سور پيزوان شه بله نته

ستا په مخ کښي چه حساب د جمال نشته   ځکه ما څخه د صبر مجال نشته
ته د سر و د مال ويره په ما مه کړه   ويره ما څخه د سر و د مال نشته
زه په دا سبب له ويري سره ريږدم   چه ستا ويره کښي ثواب دي وبال نشته
که وعده د يوې چاري يو ساعت کړې   د هغې چاري اميد مي په کال نشته
د شهيد و حال ته ګوره حال ئې څه دي   بې تا هسي ځما حال دي بل حال نشته
روشنائي مي د چشمانو ستا ديدن دي   په دا کور کښي بل څراغ و مشال نشته

په جويبار ځما د سترګو سرو ته يې په دا نهر باندی بل څه نهال نشته
مخ دي بې خط و بې خاله هسي زيب کا چه ئې هيڅ حاجت په خط و په حال نشته
مخامخ که راته وګورې دلبره په کاته کښي دي ثواب دي وبال نشته
د آفتاب په مخ کښي هره ورځ زوال دي ستا د حسن په آفتاب کښي زوال نشته
ستا په يادو کښي رحمان هسي مشغول دي چه په زړه کښي ئې هيڅ غم د وصال نشته

مخ ته دي نمر وايم زلفي تار تار نشته سرو که ستا قد بولم د سرو يون رفتار نشته
هر څوك چه د ستا و آتشين رخسار ته ګل وايی پوچ وايی د اور په مخ کښي وقر د ګلزار نشته
زلفي دي ناحقه خلق بولي په سنبل ضمه ولي چه له مښکو سره هيڅ د ګياه کار نشته
ما چه غبړ په غوړ و ستا د در د سپيو واوريد هسي رنګ بلبله په چمن کښي په ګفتار نشته
ستا ديدن هغه کا چه ئې سر په تنه پاس نه وي ولي چه د سر د ښښتن جور وته لار نشته
يار به د رقيب په لوري خداي نه کا رحمانه سم ولي چه د سپيو فرشتو سره څه کار نشته

تا خو زده ځما د زړه له احتياجه نور مې څه پوښتې چه څه غواړې محتاجه
د طالب د مطلوب راز به ما در وښود که ته نه وې خبر دار له دې رواجه
يار که يار ته حال په خوله نه وايي څه شو و حکيم ته پټ ځرګند وي له مزاجه
که ځما له حاله ما پوښتې حال دا دي چه بې تا مي ورځ تياره ده شب داجه
آشنائي به ما په کوم قوت کوله که خبر وي ستا د هجر له تاراجه
که په سولو کښي يو خواست د چا قبليږی خداي دي هيڅوك رنځور نه کا بې علاجه
په رحمان بلا پسې که زهريږي ته مشغول اوسې له خپله تخت و تاجه

چه خبر شوم د ساقی د جام له راحه لکه مړي ملاقي شوم له ارواحه
زه چه زلفي د يار ووينم په خوب کښي په شپه مښك راباندي تر صباحه
سبا زيري د وصال په مهجور کاندی د هيواد خبر مونډي شي له سياحه
که روا کا خون خوردن د عاشقانو څوك وتی شي د خوبانو له صلاحه
هر ساقي چه جام د عشق لري په لاس کښي دا پياله ئې په مستانو ده مباحه
مخ که بې ميني څوك ستايي ستايه نشي د ممدوح له قدره چا زده بې مداحه
د دنيا ناوې په عقد کښي دين غواړي ای رحمانه ځان ئې ژغوره له نکاحه

ولي تللي يې له ما مدامم په څه؟ ترهيدلی يې هر صبح و شام په څه؟
زه هر صبح و شام دعا کوم و تا ته ته و ما ته کوې دشنام په څه؟
هميشه لکه وحشي په وحشت گرزې يو ساعت را سره نه يې رام په څه؟
هميشه را څخه درومې په وړاندي لکه عمر بيرته ته ږدې گام په څه؟
راته وايه زه به هم هغه کومه غمازانو ته بخښې انعام په څه؟
لږ پرهيز کړه له رقيبه خداي د پاره گډوې سره حلال حرام په څه؟
رحمان ستا په مخ بې څښو هم مين دي بيهوده دي ورته کيښود دام په څه؟

ولي نه گورې و ما ته سم په څه؟ زياتوې د غمزده ؤ غم په څه؟
ستا په غم کښي چه ما ويني عالم ژاړي ژړوې را سره نور عالم په څه؟
په مطلب دي د سرو شونډو نه پوهيږم چه مي ويني د زړه څښي هر دم په څه؟
ستمگار چه ستم کا بهانه کاندي ته په ما باندي کوې ستم په څه؟
مه کړه خداي چه څوک بې ياره خوښ خورم وي زه به اوسم بې تا خوښ خورم په څه؟
و دې خپلو برندو سترگو ته دي وايه چه ورژني مي قلم قلم په څه؟
لږ ئي وپوښته چه حال دي د زړه څه دي د رحمان له سترگو څاڅي نم په څه؟
رحمان خود پخپله گرم يم چه مين شوم ولي نور عالم مي بولي گرم په څه؟

که څه وايم له هجرانه وايم څه؟ له دې درده بې درامنه وايم څه؟
توان د دم وهلو نه لرم و يار ته چه توان نه لرم بې توانه وايم څه؟
چه ئې ووينم له ځانه خبر نه يم چه خبر نه يم له ځانه وايم څه؟
د خپل زړه له حاله هيڅ را ويل نه شي له بې نامه بې نشانه وايم څه؟
د عشق راز چه هيچا نه دي بيان کړي ترو به زه له بې بيانه وايم څه؟
د خپل يار له غمه درست په وينو ډوب يم له دې هسي رنگ طوفانه وايم څه؟
زه چه پروت يم د هجران په تناره کښي د وصال له گلستانه وايم څه؟
سر و مال د سړي لوټ کړي زړه ئې يوسي له دې هسي دل ستانه وايم څه؟
زاغان بولي بلبلان شړي له باغه د دې دهر له باغبانه وايم څه؟
هر چه وايم تر همه واړو بهتر دي زه رحمان به له جانانه وايم څه؟

څه شوکه خاموش یم ستا د عشق له آه سرده   ستا ځما له مینی خلقه واړه خبر ده
هیڅوك دي په خوله د عاشقۍ لافه و نه کا   کله هم پټیږي وچې شونډې ګونه درده
اهل د دنیا واړه نامرد دي رنګ ئې ورك شه   خداي دي ملامت د هیچا نه کا له مامرده
کله بې دردانو لره زړه د چا ور درومی   زه به صدقه کړم سل بې درد تر اهل درده
بې د ستا د عشق د شهیدانو له خاکدانه   کله زرغونیږي سره لاله له هره ګرده
یو خوشحال یوکم سل خټك نور په طبیعت کښې   ځار شه د رحمان سره بني له یوه فرده

که ځما مینه په تا ده خطا نه ده   که بې تا ده ناروا ده روا نه ده
څوك چه بې د ستا له مخه بل ته ګوري   آئینه ئې نا صفا ده صفا نه ده
هر عاشق چه پخپل یار پسي ژړا کا   دا ژړا واړه خندا ده ژړا نه ده
د دنیا په تماشا چه څوك نازیږي   خو هم نن ئې تماشا ده سبا نه ده
که ته سل ځله له ما سره جفا کړې   ستا جفا واړه وفا ده جفا نه ده
هغه تیر شو چه مي مینه په غلا غلا کړه   اوس په درست جهان رسوا ده په غلا نه ده
معشقوقه که د خپل سر په بها مومی   و رحمان وته ویړیا ده بها نه ده

له اغیار سره خندا څه پکار نه ده   له اغیار سره سودا څه پکار نه ده
سل یارۍ د یوه یار د پاره کیږي   آشنائې د هر آشنا څه پکار نه ده
هر بلبل به دي ثنا کا که ته ګل شې   په خپل ځان خپله ثنا څه پکار نه ده
عشق د بوي په څیر په پټه خوله څرګندوی   په دا چارو کښې غوغا څه پکار نه ده
د عشق درد واړه عاشق لره راحت دي   د دې هسي رنځ دوا څه پکار نه ده
بد له بدو سره بویه نیك له نیکو   د جفا په ځاي وفا څه پکار نه ده
عاشقي حرص و هوا دي سره لري   د بیمار په ځان هوا څه پکار نه ده
عاشقي یو نادر کار دي په جهان کښې   ولې بې خدایه سودا څه پکار نه ده
که ئې کړم هم ئې هیڅ نه ګڼم سوګند دي   وابستګي د دې دنیا څه پکار نه ده
د دنیا مینه بې کاره اوریدي شي   چه مي ولیده رښتایا څه پکار نه ده
که رحمان په جهان ډیر پایم دلبره   زندګي ځما بې تا څه پکار نه ده

ګوره بیا به څوك ادا کا په زړه غوندېه   چه دا هسي مسته درومي مخ بر بندېه
ته چه ګل د آشنائی له باغه غواړې   خبر زده کړه د هجران له خارو خندېه

ما رستم د زمانې ولید په سترګو چه د یار له جوره ژاړي لکه کونډه
طالبان که مرور دي هم پخلا دي بې مطلوبه به د چا نه رسي دا هنډه
د عاشق د لاغرۍ سبب هم دا دي چه فرقه د معشوقو شوه په زړه ټنډه
زه به حوري د جنت بې یاره څه کړم خداي دي سرو د چا نه کاندي ارهنډه
سخت ساعت د بیلتانه به مي هیر نه شي که را ډکه شي د تور لحد ګور هنډه
زه رحمان د هغه حسن ثنا خوان یم چه جرګه د عاشقانو وي پرې پنډه

ستا په عشق کښې هسي خلاص یم له شعوره چه یوه خبره نه لرم منظوره
طبیبان وایی چه صبر دي دارو دي خداي ځمونږ فرقه پیدا کړه نا صبوره
توري هر چري تړلي په دښمن شي یاره ستا سترګې دوستان وژني په توره
معشوقې د زمانې شوې سره ټولي د زړه خونه مي ئې ولوټله چوره
زه تنها په ضرور نه یم ستا له غمه پیدا شوې عاشقي ده له ضروره
هري شپې لره ورځ شته ده په دنیا کښې ځما عمر جدایي کړ بې له نوره
مهرویان وفا له هیچا سره نه کا دا خبره په عالم کښې ده مشهوره
له حیرته واړه ګوتي په غاښ نسي په هجران کښې چه خبر شي له مهجوره
د رقیب له ندو سترګو دي ځان ژغوري هر عاشق چه بهره مند شي له حضوره
همره توان و توفیق نه ګڼم په بخت کښې چه تایب کا ما له فسق و فجوره
په نظر د مدعیانو تور کودی وي که ئې کښېنوم د کټ د پاسه حوره
د رحمان د سترګو نم به هاله وچ شي که وچ شوي د چا نم وي له ناسوره

زه عار نه لرم په عشق کښې له پیغوره بې پروا یم د ستۍ په څیر له اوره
ږدی په خوله د سمندر مهر د مومو چه څوک ما منع کوي د عشق له شوره
بې هجرانه ځما بله خواري نشته ولي نشته تر دا بله خواري نوره
لکه ته چه خداي هر ګوره ښائسته کړې زه ئې هم هسي بې صبره کړم هر ګوره
چه په تور و سپین مي اړوي دا څوک دي که ته نه یې په مخ سپینه په زړه توره
د رقیب له بده خویه به څه وایم لا چه یار ور سره مل شي هاله ګوره
چه ئې پور د مرګ تر پوره پوري هیڅ دي هئ توبه د بیلتانه له بده پوره
عاشقي سړی مجنون کاندي رحمانه کنه څوک په هوښیارۍ ور وزي له کوره

ما چه جور و جفا بيا مونده له ياره   د وفا طمع به څه کړم له اغياره
له دښنو به د ښادئ طمع څوك كا   چه د دوست له لاسه غم شي ورد و څاره
دا گله هم ډيره ډيره له هغو شي   هر چه طمع ترې د ښو كيږي بسياره
دل آزار كه دل آزار كا مانه نه شي   حيف خو دا دي چه دلدار شي دل آزاره
طالبان خو تر مطلوبه پوري پره دي   خداي دي تا بې وفا نه كا وفاداره
كه له ډيري حيا نه گوري و چا ته   څو خو مخ كړه د رحمان د زړه دپاره

نه رسيږي ستا و حسن وته حوره   څه به رسي و ميرمن وته مزدوره
ستا تر قده تر قامته نه رسيږي   كه نښتر كه سپاري وي كه كجوره
تر قامت پوري دي سرو ده سر كوزې   تر رخسار پوري دي شمعه ده بې نوره
هر سړي چه دي و حسن ته نظر كا   ښاپيرئ ئې په نظر وي نا منظوره
چه تا مي د خپلو شونډو ور په خوله كړه   طايفه دي د صوفيانو كړه مخموره
اوس ته وايه چه په څه رنگ دي وستايم   زه خو ستا په مينه لاړم له شعوره
دا جذبه د عاشقئ نه ده نور څه ده   گڼه كله څوك وتي شي له دستوره
اوس به زه د شب خيزئ څه منت وكړم   چه چهره دي كړه په خوب كښې را حضوره
چه په ننگ و په ناموس تر لوره كم وي   صدقه شه نا قابله زوى تر لوره
ننگيالي تربرونه ښه وي او كه نه وي   ننگيالئ ترله هم ښه ده له تربوره
خوب روئي بې دلبرئ څه په كار نه ده   لكه ونه بې ميوې په پاڼو گوره
كه د غلوزي لباس وكا غزا وشوه   شهد نه دي چا موندلي له زنبوره
په رحمان د ښايسته ؤ قدر ډير دي   د طبيب له قدره چا زده بې رنځوره

چه په وقت د ځكندن وكاږې ږيره   ترو نن ولي هسي رنگ يې بې تدبيره
هر سړي چه كانده غم په مخ كښې ويني   له هغه غمه لا نن گرزي دلگيره
چه سبا ارمانوې پند د پيرانو   ولي نن د پير طلب نه كړې بې پيره
د يار ياد نه دي ځاي څه رنگ په زړه نسي   ياد د غير چه لري نه كړې له ضميره
چه د توك په طلب گرزې خداي دي هير دي   فقيري دا هسي چري وي فقيره
دغه غم دي خداي بدل كا په شادئ   زهير مه شې په آشنا پسي زهيره
هر سړي د هغه مخ په روڼا گرزي   چه ئې خونه د خاطر وي پرې منيره
هميشه پراته په اور و په اوبو وى   عاشقان د لعللو لبو له تاثيره

که هر څو ښایسته ډیر دي په جهان کښي   و هر چا ته خپل آشانا دي بې نظیره
زه رحمان د آزادۍ په طلب گرزم   باري نه د تورو زلفو له زنځیره

وقت د نو بهار دي زه جدا له خپله یاره   دریغه دریغه دریغه چه بې یاره ځې بهاره
اور د خوږو زړونو چه د غره په سر بلیږي   شني لوخړي خیژي له ښنترو له چناره
دا څه عاجزي ده چه زه کښېم په کاغذ باندي   راشه وویریږه د عاشقو له آزاره
دا څه اوښي نه دي چه بهیږي له چشمانو   ویني دي بهیږي د زړگوټي له پرهاره
رنځ مي هسي سخت دي هر زمان په ما زیاتیږي   راشه اې طبیبه گوندي مرم د رب دپاره
غرونه دي نړیږي چه په حال ځما خبریږي   سیند د اوښو درومي چه راغلي له کهساره
نور څه نه دي واړه دا نارې د بیلتانه دي   راشه که ئې اوري د رباب له هره تاره
زه یو خوار و زار یمه رحمان په عاشقي کښي   خپل دي که پردي دي راته نه گوري له عاره

خود به وران شې د دنیا بازاره تاړه   هر ساعت د بیلتانه په تاخت لتاړه
لا غنچې په باغ کښي سترگي سپړ دي نه وي   باد خزان ئې د زړه مینه کړه ویجاړه
هسي باد پرې د فنا لوري والوت   د لاله قوله ئې پریسته له ناړه
څه بزرگي به ئې د باز و د همای وي   زباني ذکر که سل رنگ کا خړاړه
که سل زر کاله پرې تیر شي په اوبو کښي   په نرمۍ به نرمه نه شي وچه تراړه
تر دا هسي عمره نه عمر بهتر دي   هر چه حال ئې ځانکندن شي عمر واړه
تروله خلاصه بندي ښه یې اې رحمانه   چه د یار د زلفو ځیل دي شي په غاړه

کله په نمر سوزې کله ریږدې په ساړه   کله مرې له لوږي کله مرې په ډیر خواړه
واړه په غوغا دي چه راغلي په دنیا دي   نه ئې هغه وړي په قرار دي نه ماړه
کله لاس په سر و بل ته کیږدي توضع کړي   کله وبله کیږدي لاس په توره په چاړه
خاوري د آدم چه کړې خمیر فرشتگانو   درست ئې په غمونو په دردونو ولاړه
څه شو که څوك نن ساعت وهل کا یا ترل کا   پیښ به په هغه شي چه واهه شي هم تاړه
ښائي که څوك پس له مرگه خاندي په لحد کښي   هر چا چه په دا ژوندون کښي خپسر وژاړه
ویني واړه تلوني هیڅوك نه دي پاتي شوي   یون دي په دا لاري هم د ځوان هم د زاړه
زلفي د دلدار دي چه هر څوك ئې طلبگار دي   لوي دي که هلك دي که عټان دي که واړه

سخ د هغه چا دي چه په درکښې ئې قبول شي   زار د هغه چا چه ئې له دره وشاړه
ما عبدالرحمن غوندي سلام کړ ورته سلو   خداي خبر چه کوم يو هغې ترکي ولاړه

چه غرقاب شي تور مژگان په غم د زړه   نور خراب شي خان و مان په غم د زړه
عبث وايې غم د زړه و بلهوس ته   څه پوهيږي هلکان په غم د زړه
په بل مخ باندي سوا د يار له مخه   ما ترلي دي چشمان محکم د زړه
چه ئې عرش و کرسي لاندي تر قدم دي   بالا تر دې هسي شان قدم د زړه
د خليل تر کعبې دا کعبه ده لويه   که آباد کا څوک ويران حرم د زړه
که نور خلق قدمونه ږدي په زمکه   ما دي ايښي په آسمان قدم د زړه
دا مکان چه د اسمان زمکي تر ميان دي   يو خلوت دي د امکان سلم د زړه
زه مرهم د زړه له چا غواړم بې ربه   چه کړي نه شي طبيبان مرهم د زړه
صورتي همدمان ډير دي په دنيا کښې   ولي نه مومي رحمان همدم د زړه

ساقي پورته شه د ميو جام تيار کړه   عمر هيڅ معطلي نه کاندي تلوار کړه
هر دم تيغ د ستا څما په گلو گرزي   هر نفس د خپل نفس له تيغه ډار کړه
تر خودئ په هورته بله بلا نشته   خاد مي د بيخودانو په دلبار کړه
دا پنځه ورځي ژوندون چه غنيمت دي   شکرانه په دا نعمت د کردگار کړه
که غمخوار غواړې په غم و په اندوه کښې   ښيښه ډکه د شرابو اختيار کړه
څو دي دوه سترگي غړيري په جهان کښې   ننداره په هر ساعت د خپل نگار کړه
هغه څوک دي چه تهمت پرې وايه نشي   غوږ په هيچا باندي مه باسه خپل کار کړه
مدعي چه په خوله ورشي هغه وايي   گوش و هوش د محبانو په گفتار کړه
بې وفا دي د دې دهر ياران واړه   چه دي پس له مرگه يار شي هغه يار کړه
رحمان وايي د دنيا چاري فاني دي   البته په نا خبرو اعتبار کړه

باړه وتړه هاله کښت و زراعت کړه   تقوئ دار شه هاله طمع د جنت کړه
عاقلان په وړاندي ځي په ورستو گوري   په دنيا کښې سر انجام د آخرت کړه
سم د لاسه کار هر گوره ډير مشکل دي   څو لا نه يې غريب زيرمه د غربت کړه
چه نور خلق ملامت در باندي وايي   لا پخوا تر خلقو خپل ځان ملامت کړه
چه عقبئ ته د دنيا په اجر مومې   خو هم دا عمارت هلته عمارت کړه

ځو به ګورې د قيامت و ورځو شپو ته — خو هم دا جهان په ځان باندي قيامت کړه
چه نيکي بدي په تله کښې تلل شي — خود پخپله تله واخله عدالت کړه
که لښکر د حرص هوا درباندي زور شي — سر دننه په قلعه د قناعت کړه
دا به نشي چه ستا څټ او د حق مخ وی — که حق غواړې ته هم مخ په حقيقت کړه
هغه زړه چه عرش الله دي ګوره کوم دي — ځو دي توان شي د جمله زړونو خدمت کړه
وړاندني هم واړه ستا په خير سړي وو — ته هم پاځه د هغو په څير همت کړه
د دنيا چاري همه واړه فاني دي — باري پورته شه يو بل رنګه حکمت کړه
په طبيعت د عاشقانو دارو نه شي — درومه بله خوا دارو د خپل زحمت کړه
ځو دي حق موندلي نه دي مه جار ووزه — په دا مرسته دا جهان واړه لت پت کړه
اې رحمانه اول ته نصيحت واخله — دغه پسه بيا و بل ته نصيحت کړه

چه مې مينه خداي په تا باندي پيدا کړه — ترکه ما په هغه ورځ خپله رضا کړه
اوس د ستا رضا جفا کړې که وفا کړې — ما د ستا جفا قبوله په وفا کړه
ګل په لعلو و په ګوهر کله څوك پيري — بې له ما چه تا خندا کړه ما ژړا کړه
بې له ما چه د ستا غم په هوس پيرم — کوم وګړی په هوس د غم سودا کړه
دوه ياران به دا رنګ نه وي چا ليدلي — چه يوه ورته ښکنځل کړه بل دعا کړه
ما و درست جهان ته شا و تا ته مخ کړ — تا و درست جهان ته مخ و ما ته شا کړه
ډير هندکی په جهان ګرزی د چا ياد دي — عشق عالي پايه د هير او د رانجا کړه
هم په دا ئې تر همه ؤ نام بلند شه — چه قبوله غندليب د ګل جفا کړه
نا آشنا د بيلتانه له غمه څه زده — خداي دغه خواري په بحره د آشنا کړه
عاشقان د يار تر سپيو هم ځاريږي — ګڼه ما د رقيبانو څه پروا کړه
زه رحمان چه ستا د حسن ثنا خوان يم — ستا له رويه درست جهان ځما ثنا کړه

نه يم خوښ د سرو ګلونو په سايا زه — خوښ يم ستا د مخ په اور باندی جليا زه
په اور سوي ښهر وران وي څه حکمت دي — سوي ستا د مخ په اور يمه بسيا زه
خپلوم به دي په هر رنګ چه خپليږې — که دي موموم په دروغ که په رښتيا زه
نن راغلي په جهان يې که ديدن کړې — نه به ته په دنيا راشې نه به بيا زه
دا اوږدې وعدې چه ته کوې صنمه — کاشکی بيا موموم فرصت په دا دنيا زه
چه له ډيري حيا نه ګورې و چا ته — غوڅ کړم غوڅ کړم د ستا ډيري حيا زه

چه له غمه له اندوه دي مړ نه يم   سنگ آهن يم آدم نه يمه گويا زه
که جوړه تلي څوك و قبرو ته دريغه   ژاړم دا چه يا به ته نه يې او يا زه
هميشه د خپلو اوښو له سيلابه   سرگردان يم تر فلك و تر آسيا زه
که څوك قياس ځما د ډيرو اوښو وکا   هسي گرزم لکه خس پاس په دريا زه
زه رحمان د يار ثنا کولی نه شم   کاشکي مه وي په جهان کښې څه گويا زه

اي ځما د زړه آرامه راشه راشه   سر و قده گل اندامه راشه راشه
چه همه واړه خوبان دي مقتديان دي   د همه واړو امامه راشه راشه
بې تا نشته هيڅ حرمت د عاشقانو   د مشتاقو احترامه راشه راشه
خداي زده بيا به هسی وقت وي او که نه وي   زه ويريږم له ايامه راشه راشه
نن هنگام دي که وفا کړې که جفا کړې   چاري نه شي بې هنگامه راشه راشه
دا جهان د مسافرو رباط دي   تله دي تله دي له دې گرامه راشه راشه
پري رويه سنبل مويه ملك خويه   عنبر بويه لاله فامه راشه راشه
شپه لا پريږده روڼا ورځ را باندي شپه شوه   د رحمان ماه تمامه راشه راشه

بيا مې زړه د تورو زلفو مسخر شه   چپ و راست مې د حبشو تور لښکر شه
هر طرف مي د دعا غشی گذار کړل   ولي يو هم هسي نه وُ چه کارگر شه
و هر لور ته چه غوږ باسمه غوغا ده   يا ناري د بيلتانه دي يا محشر شه
واعظان خو وعظ کاندي باري څه کا   چه د عشق په ليونيو ئې گذر شه
چه پدر غوندي ئې ما ته نصيحت کړ   په ديدن د ستا هغه ځما پسر شه
ستا په درکښې چه پراته دي نيکبختان دي   چه د ستا له دره ووت در بدر شه
د عشق زخم به څوك څه گنډي رحمانه   چه گنډون ئې په پرهر باندي پرهر شه

په دوران مې هسي رنگ دلبر پيدا شه   گويا بل د نمر د پاسه نمر پيدا شه
يا طالع د زمانې يا ځما بخت دي   چه دا هسي رنگ شيرين بشر پيدا شه
چه قاصد د ورك يوسف زيري پرې وکړ   د يعقوب د سترگو بيا نظر پيدا شه
عشق دي دا که يو فساد دي نه پوهيږم   په جهان کښې چه دا شور و شر پيدا شه
دريغه نخل د عشق مه وي زرغون شوي   چه له ښاخه ئې د غم ثمر پيدا شه
ملائك د عشق له غمه خبر نه دي   خو هم ما لره دا سخت سفر پيدا شه

یو د ترکو بې نیازي بل عاشقی شوه   په پرهر باندي مي بل پرهر پیدا شه
بیا به روغ د عاشقۍ له رنځه نه شي   په هر تن کښي چه دغه اثر پیدا شه
د نا اهل زوي په پلار په څه ښادي کا   چه له پښته ئې لئیم پسر پیدا شه
چه هنر عیب کوي عیب هنر کا   د رحمان په دور دا هنر پیدا شه

هیڅ می نه زده نه پوهیږم دا څه پیر شه   چه دلدار مي د اغیار په شکل څیر شه
زمانه مي د رقیب له لاسه وژني   چه مي سپی ګاڼه هغه را باندي شیر شه
د هجران غمونو هسي په عذاب کړم   هغه عیب چه مي لږ ګاڼه اوس ډیر شه
چه په تیغ مي لوبي کړې سزا مي دا وه   ښه چه غوځ مي زړه د ترکو په شمشیر شه
تیر ساعت به د هیچا په لاس کښیوزي   اوس به څه وایم و چا وته چه تیر شه
چه مي نوشه د هجران پیاله کړه تلخه   د وصال دولت مي کل زهر و ګنډ هیر شه
چه ئې نه په وفا یادنه په جفا وي   سکه رحمان د هغه یار له دله هیر شه

چه نصیب ئې سینه چاکه زړه افګار شه   جرس ځکه په فریاد و په چغار شه
چه ندا د عاشقۍ په عاشق وشوه   د غفلت له خوبه پاڅیده بیدار شه
عبادت د ریا کار څه پکار نه دي   لکه غوك هسي په بحر کښي مردار شه
د جاهل زهد په زهد حساب نه دي   لکه مال په خمرو خرڅ د خمر خوار شه
مشقت د نادانانو واړه پوچ دي   لکه بې بارانه ابر تش غبار شه
علمیت د بې عملو عالمانو   لکه ګنج د کتابونو په خره بار شه
چه ئې کاندي و نا اهل و نا قابل ته   نصیحت د ناصحانو څه په کار شه
د رحمان کلام په غوږ د بې هنرو   لکه در په لاس د طفل هسي خوار شه

که په عقل پسې لاړم پکار نه شه   که له بخته مي یاري غوښته یار نه شه
غرونه غرونه خوب په څاڅکي اوبو درومي   یار په سیند ځما د اوښو بیدار نه شه
معلومیږي چه کم بخت د درست جهان یم   چه د درست جهان دلدار مي دلدار شه
ما غندي او رقیب ستائي طالع ګوره   چه سړي ورته د سپی په مقدار نه شه
که ئې سل ځله اقرار را سره وکړ   دا ځما نا قرار زړه په قرار نه شه
ډیر غمونه دي چه ئې وخورمه پخپله   په دنیا کښي مي بل هیڅوك غمخوار نه شه

که مي سل نصيحتونه ورته وکړه هغه خداي بې لاري کړي په لار نه شه
سهل کار دي که رحمان په زړه آزار شم چه خاطر د هغې مستي آزار نه شه

چه له سترګو مي خوناب د زړه عيان شه له نظره مي هر سنګ در و مرجان شه
خراب زړه مي ژړل د يار له غمه بيا په اجر د هغې ژړا خندان شه
کمينئ له جمله آفتو خلاص کړم لکه خاوري د دښمنو په چشمان شه
د غصې زهر ئې شهد شول په صبر د خليل په څير آتش پرې ګلسان شه
عشق يو داد دي په عاشق باندي له خدايه هسی نه چه و هر چا وته عيان شه
چه د يار زلفي رخسار شو په زړه نقش خپل خلوة مي خراسان و هندوستان شه
د رنځور علاج ترخه ترخه دارو وي دغه درد دي چه هم درد وهم درمان شه
چه د ستا د خولو بوي ور باندي راغي د عطار په مخ د اوښو رود روان شه
علامت د استغنا به ئې څرګند وي هغه څوك چه تير تر ځان و تر جهان شه
د ګريبان په چاکول ئې څه لارغه وي چه ځګر ئې ورښي چاك د ګريبان شه
نادانان به د دنيا غمونه کاندي مرد هغه دي چه په زيرمه د خپل ځان شه
نشانه د نادانئ به نوره څه وي چه سړي په خپل کردار باندي پښيمان شه
آدميت څه په دولت نه دي رحمانه بت که جوړ شه د سرو زرو نه انسان شه

په دنيا کښي له دنيا کوښه کنار شه سمندر غوندي په اور کښي ګلعذار شه
پس له مرګه که ژوند غواړې سر ګياه کړه په پريکړي سر بيا نوي مرغزار شه
دا ترخې اوبه به څه کوې د بحر خود پخپله د ګوهر په څير آبدار شه
بې له خدايه نور د هيچا منت مه کړه په وچ کانې باندي ونه د کهسار شه
که د وني په څير ګل و ميوه غواړې ځان په نمر کړه سايبان د هر خاکسار شه
دست په دست که د خپل کار په درستول يې لا پخوا تر ځان وړنبي د بل په کار شه
که دي ويره شي له خپلي در ماندګئ د درماندو دستګيري کړه خبر دار شه
که هوا دي د جنت په خاطر ګرزي خاك نشين په آستانه د هغه يار شه
که په توره تاريکئ کښي رڼا غواړې نندارچي د يار د زلفو د رخسار شه
که پکار دي د سرو شونډو شيريني وي د خپل ځان په وينو سور لکه انار شه
که راضي يې چه دي باغ شي د زړه سبز په ژړا لکه باران د نوبهار شه
د رحمان په عاشقئ کښي سترګي وشوې چه څوك وايې عاشق ړوند دي هغه خوار شه

پاځه یو ځله سیراب د عشق په جام شه   په ساغر د ماه و مهر می آشام شه
له اوله بندگي بیا آزادي وي   که مقصود د آزادۍ لرې غلام شه
د صیاد له وحشتونو خپسر خلاص کړه   لکه مرغ خانگی پخپله رام شه
ژوندی ځان په زمکه خښ کړه لکه تخم   که لویي غواړې د خاورو په مقام شه
درست جهان د کمینۍ په خوي وخوره   لکه زمکه هسي لاندي تر اقدام شه
په نیستۍ کښي د هستۍ مرتبه گوره   نندارچي په ویرانه کښي د خپل بام شه
و دښمن وته خپل حال پخپله وایه   ځان پخوا تر مرگه ووژنه مدام شه
په مستانو کښي د عقل ښنتن غل دي   که په نورو خلقو خاص یې دلته عام شه
اې رحمانه د بلبلو ژبه زده کړه   دغه پسه په صفت د گل اندام شه

د دنیا د سود دپاره غمگین مه شه   غم د دین و د ایمان خوره بې دین مه شه
هر گره گره کشاي لري کم بخته   نا امید له خدایه غوټه جبین مه شه
ډیر خفت دي دارنده چه دانه چین شي   څو دي آب و دانه شته دانه چین مه شه
هر مرغه چه د بل غوښي خوري مردار وي   ځان حلال کړه لکه زاڼه شاهین مه شه
د ذرې په څیر آفتاب په طلب خپل کړه   لکه تیږه هسي پروت په زمین مه شه
کار په تش لستوڼي نه کیږي بې لاسه   لاس په ډیره کړه بې لاسه آستین مه شه
عاشقي او خود بیني دي سره لري   که مطلب دي عاشقي وي خودبین مه شه
په خپل کور کښي دي سفر دي که پوهیږې   مسافر د هندوستان و د چین مه شه
خپل تابوت درته ولاړ زین کړي آس دي   ته په زیرمه د بل آس و د زین مه شه
چه تقویٰ دیانت نه لري رحمانه   د دې هسي همنشینو نشین مه شه

په امید د آینده ؤ زړه ور مه شه   نسیه نقد ځبله بیل کړه اوتر مه شه
په امید امید ئې خلق نا امید کړه   د فلك له رهزنۍ بې خبر مه شه
د دنیا بادشاهان خواست کړی له فقره   ته بادشاه د هسي ملك شه خواستگر مه شه
د همای په څیر طعمه کړه وچ هډوکی   لکه مچ طالب د شهد و شکر مه شه
ځان صدف غوندي و خاورو ته کړه څیرمه   لکه ځگ هسي د بجر په سر مه شه
ډیر عزیز دي موم دلان تر سنگدلانو   ته یو څاڅکي شه د اوښو گورهر مه شه
حیوان هم په تسبیح د خداي مشغول دي   ته انسان یې له حیوانه بتر مه شه
نفس شیطان سړی و کفر ته وباسي   رحم فهم په ځان وکړه کافر مه شه

ټپ ړانده دي عاشقان د يار له عيبه   ته ټپ ړوند د هغه يار په هنر مه شه
دغه ځاي د بيدلانو دي رحمانه   د دلبرو په کوڅه دلاور مه شه

ته ناحق نه ما کينه کړې کينه ناکه   په کينه به آئينه نه کړې ته پاکه
څوک بې وجهې چا ته توره تيره اخلي   خپل عمل دي چه دنيا ئې کړه هلاکه
چه خندا ئې د بلبل په آه سرد کړه   خداي د گل گريوان پاره کړ سينه چاکه
ځکه سپينی شوې اول د حباب سترگي   چه له بعضه په درياب کښې چوی تڼاکه
که تن زمکه کړې زړه تخم باران اوښي   لکه نخل به سرو وکاږې له خاکه
بلا دست به شې هاله په نورو ونو   که تعليم د زير دستی واخلې له تاکه
بيا به مومې د ترکو واك و حکم   څو ونه ووزي د درست جهان له واکه
د هغه جهان ژوندون به هاله مومې   چه لاس وکاږې د دې جهان له ژواکه
ته چه ژغورې سر و مال په عاشقي کښې   عاشقي دا هسي چرې ده کاواکه
چه دا هسي لوي ميلمه ته کور ته بيايې   اول غولي پاکيره کړه له خاشاکه
په دوييځ کښې به ور نه شي تر توحيده   څو ضمير دي خالي شي له اشراکه
دا همه واړه حجاب دي چه ليده شي   نور دي حسن بالا تر دي له ادراکه
په ظاهر لباس غلط د سړي مه شه   مينځ ئې گوره له چغزی اوله متاکه
اوليأ په جهان ځکه څرگند نه دي   چه پاك ژوی خپسر نغاړي له ناپاکه
هيڅ وفا ئې له هيچا سره و نه کړه   ترو رحمان به څه مانه کړي له افلاکه

گيډه وتړه په پړي سره کلکه   د روټی طمع و مه کړه له فلکه
هر سائل چه سوال د نان کړي له فلکه   گويا غواړي په کچکول کښې اوږمکه
له آسمانه چه څوك طمع د وفا کا   دغه طمع ئې طاعون گڼه بې شکه
له بارانه سره هسي بړلی ووري   چه هر زخم ئې بد تر وي تر ټوپکه
که په چا ئې شفقت و مرحمت وي   ظلم خور به ئې تير وي تر اوزبکه
موړ به نه شي هيڅ سړی بې قناعته   که ئې خونه وي په سيم و په زر ډکه
بيا به نه مومې کمال بې کمينی   که خيمه دي وي د عرش د پاسه لکه
که جهان په نور عالم باندي فراخ دي   په تنک چشم باندي تنگ شي له چشمکه
د دې دهر په يارانو کښې آب نشته   که ئې غواړې تر سما و تر سمکه

ترخې اوښي د عاشق آب و نمك دي   خداي دی نه کا څوك بې آب و بې نمکه
داد زاری اندیښنې مه کړه رحمانه   د دنیا چاري په تله دي تر دمکه

چه خیمه ئې د سیلاب په مخ شوه لکه   د حباب تماشا گوره تر دمکه
هیڅ پکار نه ده ویسا د پاڼ په سیوري   لا ترې لاندي وي د څو لرگو کوډلکه
دا د لاندی به هم واړه چیت پیت شي   مگر سر وي چا وکښلي تر فلکه
چه په اصل خداي نسکور وي پیدا کړي   څوك به څه خوري د دې دهر له ښانکه
چه دښمن ئې وي له دوسته اړولي   د هغه احتیاط بویه له کومکه
راشه واچوه د نفس و خوله ته خاوره   څو دي نه ده خوله د گور په خاورو ډکه
هر چه ډکه ئې د گور په خاورو خوله شي   په هغه به وي حرامه نوره څکه
که نور څوك تبارکي کا ځبله نوره   و رحمان وته خپل یار دي تبارکه

که په هجر کښې څوك ما پوښتي له حاله   حال خو دا دي چه ناتوان یم بې مجاله
زه د یار په دیدن ځکه شتابی کړم   چه د عمر بقا نه وینم تر کاله
چه تر حسنه تر جماله ئې ځار نه شم   شرمنده یم د خوبانو تر جماله
ته و ما ته نصیحت مه کړه ناصحه   عشق بې نیاز دي له ثوابه له وباله
بې د خپل آشنا د حسن له تعریفه   هیڅ مي مه پوښته له نوره قیل و قاله
ما د عشق په درس کښې نور څه لوستي نه دي   بې له زلفو بې له خطه بې له خاله
په دنیا په آخرت مي دي خداي نه کا   بې نصیب د مهرویانو له وصاله
که یار سر په دویدن غواړي مه جار ووزه   دغه حکم رحمان کړي دي دلاله

څو تر مینځه ورانه نه کړې د تن پوله   و به نه رسې تر خدانه تر رسوله
خداي و تا ته دین دنیا په غوره کښیښود   تا دنیا کړه په دا دواړو کښې قبوله
تر حرص په هورته بله بلا نشته   دا بلا د ستا په خونه شوه نزوله
یو ساعت د خداي په ذکر مشغول نه شوې   تمام عمر د خپل ځان په غم مشغوله
چه باقي زندکاني په فنا پلورې   ځان په کوم دانش دانا بولې مجهوله
له خالقه روگردان شوې و مخلوق ته   بیا و ځان ته عاقل وایې نا معقوله
نصیحت لکه هلك در باندي تریخ دي   د دنیا په شیرینۍ پسې ملوله
چه رحمان غوندي خورسند نه شې په نول کښې   خلاص به نه شې په هیڅ رنگ د زړه له نوله

خبر نه یم چه ئې راوستم له کومه — بیا مي کومي خوا ته استوي چه درومه
لکه ړوند چه لاس د بل په اوږه کیږدي — هیڅ ژوره لوړه نه وي ور معلومه
خداي را پیښه نرۍ لار کړه نالیدلې — لکه ورانه ما شوړه چه وي سر گومه
خراب زړه مي تورو زلفو ته هوس کړ — بارې کوت د مرغه په څیر په لومه
هسي کوډي د عاشقۍ را باندي وکړې — چه سنگین خاطر مي نرم شه تر مومه
چه ئې هیڅ له خدایه ترس و ویره نه شي — الغیاث د دلبرانو له رسومه
کله را کاندي شراب د لعلو لبو — کله جام د زهرو را کاندي چه شومه
د مطلوب له طالبانو چه ځان شمیرې — اي رحمانه اول سیال شه بیا ئې مومه

اعتماد به په دنیا کوې تر کومه — دا رفتار به په پس شا کوې تر کومه
څو به پټ له مرگه گرزې سپینه ږیره — په روښانه ورځ به غلا کوې تر کومه
چه د دهر له یارانو وفا غواړې — صیادي به د عنقا کوې تر کومه
د پیرۍ علاج په ډانگ په لوړ نه شي — دغه کار به په عصا کوې تر کومه
ته چه پند وایې ناصحه و رحمان ته — شکایت به د قضا کوې تر کومه

ډیر عمر می تیر کړ بیهوده په زمانه — نور دي ځما سر وي او د ترکو آستانه
هیڅ مي حاصل نه کړه په شیخۍ و په تقویٰ کښې — پس له دې مي وار دي هر چه شي په میخانه
شیخ و شیخي ورد و وظیفه و ذکر فکر — زه و ساقی جام و باده چنگ و ترانه
زه و زاهدانو ته حیران یم دوي و ما ته — دیوانه بده خندد و ده به دیوانه
گنج د عقل جار شه د عاشق تر ځاځکي اوښو — نه خروار د عقل نه د عشق یوه دانه
تیغ د یار له لاسه په مرۍ د عاشقانو — هسي لذت کا لکه د میو پیمانه
خداي لره به ور شم په سودا د یار له مخه — بل مقصود مي نشته په کعبه په بتختانه
زه له ډیري مینې په تش بوي د یار شیدا یم — تل د لوندو خټو اوبه لږ وي بهانه
ځکه زاهد زهد کا د یو جنت دپاره — سر ښندلي نشي په اوربل د جانانه
گوره د منصور هسي په دار نه شې رحمانه — مه کړه دا د عشق خبري مستی رندانه
بل نام و نشان د عاشقۍ نشته رحمانه — بې نام و نشان شه که ئې غواړې نشانه

که ستا خپله سیه وریې نه وي دښمنه — آئینه ځما د زړه نه ده خچنه
ته چه ما وته د عیب په نظر گورې — دغه واړه عیب ستا دي اې عیب ژنه

خپل صورت په آئينه کښې هر څوک ګوري كه څهره د چا صفا ده كه ريمنه
چوهاړي د حلال خور په نامه بولي له ښو خلقو بد ګوئي نه ده ممكنه
ته چه بد له بله وايې زه ويريږم چري خپله بدي نه کړې معينه
تر هغو به وړنبي ستا عيب څرګند شي چه هر چا وته دي کړې ده خندنه
هر څه تخم چه کرې هغه به يوسې خپله خپله ميوه نيسي هر ونه
كه له خپله عيبه ځان ژغورې رحمانه د هيچا له عيبه مه كوه پوښتنه

كه له مخه يوه خوا كا حجابونه خداي به وركا و خوبانو توابونه
كله وي چه يو په رنك د هغه يار شي كه هزار شي په آسمان کښې آفتابونه
په ګرداب د زنخدان ئې هسي غرق يم هيڅوک مه شه غرق په هسي ګردابونه
لكه زه چه ئې له غمه په عذاب يم خداي دي نه بردي په چا هسي عذابونه
ګفتګو مي هيڅ اثر ور باندي نه كا كه له غمه ئې تصنيف کړم كتابونه
په يوه ځواب مي رد كا هزار سواله هسي كاندي د سوالونو جوابونه
هيڅ پاياب د فن قريب ئې مونده نه شي څوك به څه غواړي د بحر پايابونه
كه لږ سترګې و بله كيږدم راته وايي په ياري کښې عالم كله كا خوابونه
مال و ملك ئې همه واړه اوبه يوسي د هغو چه ځي له سترګو سيلابونه
د کږ ورځو محراب ته ئې حيران يم څه نسبت لري بتان و محرابونه
ما هاله له پارسائۍ نه وُو لاس وللي چه په لاس کړه مطربانو ربابونه
ارغواني جامې چه آغوندي رحمانه بيا ئې جوړ کړه ستا د قتل اسبابونه

را كوي د بيدردۍ پيغورونه بلوي مي په تندي باندي اورونه
نور څه نشته واړه غوښې دي د زړونو چه ورژلي شي د تركو په تيغونه
هر نګاه ئې په وكښه د زړونو شير دي هميشه را باندي ازمائي زورونه
خداي دي تور چا ته د تورو سترګو نه كا عالمونه ئې وركيږي په تورونه
يو د حسن اور دي بل کړ په جهان کښې په دا اور باندي دي وسوه ډير كورونه
زه د يار په مينه غل کړم رقيبانو ګڼه نور ئې كوم راپوري دي پورونه
د رحمان د عاشقۍ هسي غږ وشه چه بر پاي شو په هر ښهر کښې شورونه

په خاطر مي غلبه شوه ستا غمونه لړ د خداي دپاره کيږده قدمونه
څه خو قياس ځما د ډيرو اوښو وکړه چه په تن کښي مي وُو چري دا رودونه
هر چه ستا په دم ژوندي دي نه رغيږي که بې تا په ځان پوکي هزار دمونه
که هزار هزار دمونه په ځان پو کا نور به نه کا په دمونو قسمتونه
له قسمته خلاصيده د هيچا نشته که داخل شي د مکې به حرمونه
سر ئې کله په کوشش تر ځايه رسي څو د خداي له لوري نه وي کرمونه
چه توانگر د قناعت په خزانه شي نور به څه کاندي دينار و درمونه
قسم وخوري له خوبانو بيا ئې مات کا څه باور دي د رحمان په قسمونه

ژوندي کاندي د دنيا کار و بارونه په مړو پريواته د خاورو انبارونه
څوک سر تور پښې ابلي خاورو لره درومي چا کاږه دي په سر ايښي دستارونه
ښه استوگنه د دوه ورونو سره نه شي بلکه اخلي يو تر بله آزارونه
د يوې وني له ښاخه پيدا کيږي په چمن کښي هم گلونه هم خارونه
همره خلق هره ورځ له دنيا درومي چه ئې نه په چا حساب شي نه شمارونه
يو يووار دي په هر چا باندي تيريږي هميشه به په چا نه وي دا وارونه
ډير له سره مي تودگي بازارگي تير دي څوک دي نه کا په ما قنج و بازارونه
جدايي د آشنايانو هر دم کاندي په رحمان باندي د تورو گذارونه

دريغه وليدي يو ځل هغه مخونه چه دراز لري مژگان دراز قدمونه
دراز قد دراز مژگان درازی زلفي وړې شونډي وړه خوله واړه غاښونه
د آسمان شمس و قمر به ترې قربان کړم هم د زمکی په سر واړه سره گلونه
چه ئې ووينم په مخ مي اوښي درومي د پسرلی له مخه ووري بارانونه
که يو ځله ئې مخ ووينم په سترگو ما په زړه کښي قبول کړيدي تدرونه
د هجران په شپه سور کټ راته سور اور شي يو زمان مي بادی نه لگي اړخونه
توري زلفي دي په سپينو ليچو زانگي ښاماران دي د چنډنو په ښاخونه
که خداي غم د جدائي ورته آسان کړ و رحمان وته آسان دي نور غمونه

ما وې زه به نه کړم په خوبانو باندي مينه مينه د خوبانو وچوي د صورت وينه
خداي ځما په بخره عاشقي ک ړه له ازله خوښ يم په دا بخره که ترخه ده که شيرينه

زهر دي که قند دي هم پخپله خوله څرګند دي
نه مومي څوك خوند د بل د خولې له انګبينه

زمکه هغه سوزی هر چه اور ور باندي بل وي
روغه خلقه شوه د رنځورو تماش بينه

ښه توښه مي نسي په تش ډاډ د کور و کلی
مرد بويۀ چه واخلي د غم پيټي له غمګينه

نور عالم به څه کړم زه مريد د هغه کس يم
هر چه و ما راکا يو پيغام له نازنينه

څو به سوك په سترګو ږروم له هسي غمه
څو به مي تل څاڅي د غم اوښي له آستينه

سر د رحمان درومی د هجران په تيره توره
ته ئې نګهبان شې يا الهَ اِلعٰلَمينَه

يادوې په خوله مکه او مدينه
نسکور پروت ئې د عورتي په سينه

زوړند سر لکه غنچه مراقبه کړې
پټ دي نقش د زړه رخت وي رنګينه

د اطلسو قبا غواړې نه ئې مومې
له ناکامه دي خرقه کړه پشمينه

عبادت دي څو تيري تر معصيت کړي
څه خو ونيسه و ځان ته آئينه

کينه بده ده بې شکه جنګ حرام دي
نه له نفس وله شيطان سره کينه

د مردانو کار له نفسه سره جنګ وي
نه ښځو غوندي له نقشه نګينه

تر ناپاکو نارينه ؤ ده بهتره
پاك دامنه پرهيز ګاره ارتينه

د ديندارې ارتينې له يوې ګوښې
صدقه شه شل بې دينه نارينه

نيکو کار سړي بهتر دي که خورد سال وي
تر سپين ږيري بد کرداره ديرينه

بد کردار که صد ساله وي و رحمان ته
څرګنديږي لکه طفل شبينه

بيا دي مخ دي جار وتلي څه بلا شوه
دا بلا له کومه لوري را پيدا شوه

دا ځما په يار کښې مهر وفا نشته
که دنيا واړه بې مهره بې وفا شوه

چه ئې هيڅ له خدايه ترس و ويره نه شي
په نصيب می يوه هسي دلربا شوه

چه ئې حسن وته ګورم حيرانيږم
را څرګنده يوه هسي تماشا شوه

څه د حد و د حساب خبره نه ده
بې صبري مي تر حسانه زياته لا شوه

قراري مي په طلب کښې ئې حرام شه
بې نمی مي په مذهب کښې ناروا شوه

چه راکښلي مي پرې غشي د دعا وه
هغه نښه نمی و نه ويشته خطا شوه

لکه پوچ بادام بې مغزه بې حاصله
هسي پوچه بې حاصله مي دعا شوه

عاشقي چه مي له خلقو په غلا غلا کړه
هغه غلا مي په تمام جهان رسوا شوه

څه بهره به له نسيه معاملی مومم
چه مي نقده په ورغوي کښې نسيا شوه

درد بيرته جار و توشه راته پوري
په نصيب مي بله نه وه دا وه دا شوه

یوه بخره هر سړي لره خداي ورکړه   ځما بخره آشنائي د خپل آشنا شوه
د تدبیر په دام په څشکله کښیوزی   معشوقه چه مي په مثل د عنقا شوه
چه ئې زر کړ زیړ رخسار ځما د خاورو   عاشقي نه وه په باب ځما کیمیا شوه
څه حکمت د یار په مینه کښي خداي کښیښود   چه عاشق لره هم درد شوه هم دوا شوه
دا باران نه دي چه ووري له آسمانه   د مرغانو په رحمان باندي ژړا شوه

چه په نور څه پوري زړه تړې بې خدانه   څه پوهیږې چه په ځاي کړې که بې ځایه
دا خو نشته چه به تل تر تله پایې   که بیا پایې خو تر سلو کالو پایه
که دي سل کاله شي عمر خو به تیر شي   دغه پسه بیا به څه کړې راته وایه
سم له لاسه چاري نه شي مرد هغه دي   چه بیدار وي و غلیم وته له ورایه
ته په اصل کښي سړي یې څاروي نه یې   د چارپایو چاري مه کوه دو پایه
مرتبه به دي د مچ و د میږي شي   زړه په غوړو غوښو مه تړه همایه
موړ به نه شې ته په حرص بې قناعته   اي په تخت د اورنګ زیب ناسته ګدایه
وړاندي سرای لره توښه تړه رحمانه   څو سفر دي کړي نه دله دې سرایه

په حالت د عاشقانو نظر بویه   په زیارت د شهیدانو ګذر بویه
بې مرشده څوك خبر د مرید اخلي   غوښ په غم د فرزندانو پدر بویه
بې ریباره رسیده و یار ته ګران دي   په کوڅه د مهرویانو رهبر بویه
بې هنره چا دولت موندلي نه دي   په خدمت د صاحبانو هنر بویه
ستا له سترګو مي هر ګور ملاحظه شي   له دې هسي سیاه دلانو حذر بویه
ښه چه سترګي خداي ملالي کړې د ترکو   لږ په زړه د ظالمانو اثر بویه
ستا په داغ به هر یو زړه مشرف نه شي   دغه تاج د بزرګانو په سر بویه
چه خبر د رحمان نه اخلي یار بد کا   بادشاهان له ګدایانو خبر بویه

که څوك لاس له سوده وکاږي زیان نشته   په ملنګ باندي قلنګ و تاوان نشته
جدائي له اشنائي نه پیدا کیږي   نا آشنا لره هیڅ غم د هجران نشته
د وفا خریدار بل خوا ته دي درومي   دا متاع د زمانې په دکان نشته
مګر ځان و خداي ته پاسلي په امان شي   ګنه بل خوا ته د هیچا امان نشته
هغه یار به زه و کومه خوا ته غواړم   چه ئې هیچرته منزل و مکان نشته

دلبران که هر څو ډير دي په جهان کښي   څما يار غوندی دلبر په جهان نشته
چه هم قد لري هم زلفي هم سرې شونډې   دغه هسي رنك آفتاب په جهان نشته
عشق عاشق لره يو هسي گلستان دي   چه باغ وته ئې لار د خزان نشته
عاشقان په عشق کښي واړه سلطانان دي   په دا ښهر کښي نيستکار و ناتوان نشته
که مجنون غوندی په عشق کښي څوك صادق شي   د ليلي په دروازه کښي دربان نشته
دانايان به د رحمان په قال پوهيږي   دلته کار د هر نا اهل نادان نشته

هسي زه يم ياره ستا په غم تازه   لکه وي هره گياه په نم تازه
سترگی وخورم که ئې وچی کړم له نمه   که مي شي په دا ژړا صنم تازه
زه به څه کړم د چا چاری بې له ياره   هر سړي دي په خپل ساه په دم تازه
د يار نوي نوي غم زيروي وصل   رغوي سوي پرهر مرهم تازه
که دي زړه له غمه وچوې دلگير مه شه   کاتبان کا په چول قلم تازه
ښايسته ياران گلونه نه دي رحمانه   بيلتانه کړه اکثر مړاوي کم تازه

ستا په عشق کښي دروغژن يم سر تر سره   چه له غمه دي ژوندوي گرزم دلبره
زه به ستا له غمه کله شو لا مړ وم   باري دم د خداي په لاس دي ناز پروره
شام سحر مي دغه ستا زلفی رخسار دي   نور مي مه پوښته له شامه له سحره
چه خبر ئې په وصال و په هجران شم   خبر نه يم له فردوسه له سقره
هسي بې سر و سامان دي هيڅوك نه شي   لکه زه چه بې سامانه يم بې سره
يو هنر مي منظور ستا په هنر نه شته   که زه وکړم ستا په عشق کښي سل هنره
هيڅ اثر د رحمان اوښي په يار نه کا   خداي دي اوښي د چا نه کا بې اثره

ی

زړه مې ورکړ و خودرای   هر چه شوه تکیه په خداي
په سودا د عاشقي کښې   یا به شاه شم یا گداي
یا به کښینم و دونهي ته   یا په سیوري د هماي
چه خدای کا هغه به وشي   نه بل خداي لرم نه ځاي
بې دلبره به ور نه کړم   بل و هیچا د زړه راي
پاي بوسي به ئې پرې نه بږدم   څو مې رسي دست و پاي
یا خندا ده په دنیا کښې   یا ژړا ده په واي واي
تر دا دوه چارو په هور ته   نور څه نشته به دا سراي
عاشق بویه چه صادق وي   نه خودکام و نه خود راي
خداي دي نه کا څوك په عشق کښې   جو فروش گندم نماي
زه رحمان پکار پوهیږم   که مې مل شي کار فرماي

دا چه مست په میو راغي یار د چا دي   بیا به تاخت کا په کوم غولي وار د چا دي
چه زړه سوي ئې د حرم په صید هم نه شي   دا بې درد و بې صرفې گذار د چا دي
ما خو نه دي څوك بې وجهي آزار کړي   دا چه ما آزاروي آزار د چا دي
چه ئې درست جهان د مخ په رونا زیست کا   دا آفتاب غوندي روښان رخسار د چا دي
چه بلبل ئې رسیدي تر گلو نه شي   دا دننه په حرم گلزار د چا دي
چه هیڅ ترس په زړه کښې نه لري رحمانه   دا نا ترس و بې پروا نگار د چا دي

غواصان که گوهر غواړي گوهر دا دي   بیدلان که دلبر غواړي دلبر دا دي
ځما یار غوندي به بل یو دلبر نه دي   د جمله ؤ دلبرانو سرور دا دي
خوند د لبو او د چاه زنخدان ئې   راشه گوره زمزم دا دي کوثر دا دي
چه دي وصل او هجران وته نظر کړم   زه گمان کړم جنت دا دي سقر دا دي
ته خطبه په منبر څه بولې خطیبه   د قدم کیږده په ځان باندي منبر دا دي
د مکې سفر آسان دي مرد هغه دي   چه له ځانه سفر کاندي سفر دا دي
هر منعم چه دل جویی د قلندر کا   هغه نه دي قلندر قلندر دا دي

چه توانگر د قناعت په خزانه شي   بل توانگر په جهان نشته توانگر دا دي
دا هنر نه دي چه خاوري څوك سره زر كا   چه زر خاوري كا رحمانه هنر دا دي

هسي رنگ نعمت را كړي خداي و ما دي   چه هيڅ څير بها ئې نشته بې بها دي
يو خو دا چه ئې په شكل د آدم كړم   دويم دا چه محمّد مي رهنما دي
لاس و پښې و غوږ و سترگي خوله و ژبه   يو صورت مي په څو اسمه مسما دي
آسمان زمكه نمر سپوږمۍ و روښان ستوري   درست جهان مي و نظر ته تماشا دي
شپه و روځ د ماه و مهر له پرتوه   مخ د زمكی راته درست نقره طلا دي
په شپه مښك په ورځ كافور را باندي ووري   درست صورت می په كښې غرق سر تر پا دي
چه هر دم زندگاني نخښې و ماته   هر نسيم د يار له لوري مسيحا دي
د چمن و سرو گلونو ته چه گورم   هرهر گل راته له ورايه په خندا دي
د گلگونو ميو ناوې راته ناسته   زنگاري قميص آغوستی د مينا دي
خپلي ويني په ورغوي كښې نيولي   هر ساغر د مي فروشو جان فدا دي
د ښه رود په غاړه ناست سرود په لاس كښې   هر مطرب لكه بلبل هسي گويا دي
چه دا هسي معرفت ئې پرې پيرزو كړ   په رحمان باندي منت د پاک مولا دي

يو يو داغ په ټټر ايښې د هر چا دي   كه پادشاه د ولايت دي كه گدا دي
شرابي په سر چشمه د دنيا نشته   تشنه لب ئې گوښې گوښې په غوغا دي
لږ راحت په ډير زحمت سره مونده شي   د دې دهر خس حرام دي كه ويړيا دي
د دنيا ښادي بې غمه مونده نه شي   لږ خيرات د شوم له كوره په بلا دي
فراغت پرې باندي ولې حرام نه وي   چه داخل په سراچه د دې دنيا دي
د مجنون د حال پوښتنه به څوك څه كا   جهان واړه كوراكور مجنون ليلا دي
عشق يو هسي رنگ افسون په عالم پو كړ   چه عاشق په تورو سترگو نا بينا دي
د هر چا ئې بخري وركړې گوښې گوښې   خپل قسمت د هر سړي جدا جدا دي
وركړه را پيروده ټول د بل په لاس دي   هلته دخل نه ستا دي نه ځما دي
په هر څه چه د صاحب د زړه رضا شي   په بنده كه ناروا دي هم روا دي
خواه نا خواه كه ئې رضا وي او كه نه وي   د قسمت رسد رضا و نا رضا دي
ځان جهان سپارلي بويه و هغه ته   چه ئې حكم جاري شوي په هر چا دي

د هر چا په لاس چه حکم حاکم ور کړي   جهان واړه د هغو په مدعا دي
چه مولٰیٰ ور سره مل نه وي رحمانه   که لښکر ور سره وي يك تنها دي

د ساقي په لاس کښي جام د مي ناب دي   مطرب ايښي په زانو باندي رباب دي
ته چه ما وته توبه وائې نا صحه   په دا وقت کښي چا څخه د توبې تاب دي
زه چه ځان منع کوم د عشق له کاره   په دا هسي کار کښي کوم سود و ثواب دي
دا آسمان چه لوي په عقل کښي باله شي   په محيط د عاشقي کښي يو حباب دي
هر چه ژغوري سر و مال په عاشقۍ کښي   هغه کړي کور په مخ کښي د سيلاب دي
ته چه خوب غواړې په عشق کښي راته وايه   کوم چا کړي د زمري په خوله کښي خواب دي
بې عمل که کتاب کيږدي په سر څه شو   گويا ايښي ئې تر پښو لاندي کتاب دي
چه د شر د عملونو ته خير غواړي   تشنه لب غوندي سر شوي په شراب دي
د دښمن له مکارۍ وويريږه   په نرمۍ ئې غلط مه شه سنگ در آب دي
عبادت په شتاب هسي کړه رحمانه   لکه عمر چه دي تلونی په شتاب دي

هغه زړه چه ستا د عشق په اور کباب دي   که مرهم ور باندي کيږدې ډير ثواب دي
حجابونه له اغيارو مناسب دي   د يارانو په يارۍ کښي څه حجاب دي
بې تا چه ښايسته وي بې حسابه   په هغو کښي هم ستا حسن انتخاب دي
لکه گل چه تر آفتاب پوري خجل وي   دغه هسي ستا تر مخ پوری آفتاب دي
دا د ميو څه مستي او سرخي نه ده   تيغ د سترگو ئې په وينو کښي عرقاب دي
زه رحمان به څه ځواب کوم و يار ته   و ژونديو ته د مړيو څه ځواب دي

چتر سنگ و تر آهنه ئې زړه سخت دي   زړه هغه لره ورکړي ما کم بخت دي
خدايه کله به هغه غل راته ايل کړې   چه لوټلي ئې ځما د خاطر رخت دي
همره غم به نور په هيچا باندي نه وي   لکه غم چه د خپل يار په ما يک لخت دي
مگر بيل په تيره تيغ شي يار له ياره   گڼه ښاخ له خپله ښاخ سره درخت دي
د پهلنگ او د پيرۍ حاجت ئې نشته   د يارانو نشستن د زړه په تخت دي
چه له ډيره درده وخت پيژاندي نشي   په رحمان باندي بې ياره هسي وخت دي

که ئې مهر و محبت که ئې عناد دي   ما د یار په یارۍ کړي اعتماد دي
زه و یار که په تن دوه په معنیٰ یو یو   هزار خوني واړه ښهر یو بغداد دي
هیڅ بیلتون ځما د یار و بله نشته   کار همه واړه موقوف په خپل معیار دي
هیڅ موقوف د معشوقې په حسن نه دي   د عاشق خاطره په خپلې میني ښاد دي
زه خپل آه آتشین له خدایه غواړم   د آشنا خاطره که موم دي که فولاد دي
چه پریشان د یار د زلفو په څیر نه وي   جمعیت د هغو زړونو لوی فساد دي
چه د آه و د فریاد طاقت ئې نه وي   هر سکوت د بې طاقتو آه فریاد دي
سل په دا رنګه نومونه د عشق نور دي   لکه نوم چه د مجنون و د فرهاد دي
چه ئې زړه شي هلته کښیني هلته پاځي   عشق د عقل و د هنر کره داماد دي
بادشاهان په عاشقۍ کښې ملنګان شي   ما و تا غوندي وګړي د چا یاد دي
که رښتیا د خرابۍ سره ګنج وي   فوقیت د شاګردانو په استاد دي
چه په یار پسي تر ځان تر جهان تیر شي   په رحمان ځمونږه هسې اعتقاد دي
چه دا نور شاعران کاندي هغه نه کا   رحمان کړي نوي نوي اجتهاد دي

ستا له لاسه په ما جور دي که داد دي   ځما مراد خو واړه ستا د زړه مراد دي
ستا په مینه کښې ځما له مخه تښتي   که آفتاب دي که آسیب دي که فساد دي
هر اهداد چه را کاوه شي ستا په مینه   په لیمه ځما قبول هغه اهداد دي
که تمام جهان مي پریوزي په لیمه کښې   بې تا نه را څرګندیږي نه مي یاد دي
ما چه غوږ د ستا د عشق په ترانه کړ   نصیحت مي نور د زړه په غوږو یاد دي
اوس ځما له ننګ و نامه سره څه دي   چه دي نوم د عاشقۍ را باندي زیاد دي
هر ګلشن چه له ګل رخه بې بهره وي   د عاشق په نظر غولی د صیاد دي
د رحمان و توان ته ګوره همره ناز کړه   څه د اوسپنو روغ نه دي آدم زاد دي

په خاطر باندي مي ستا د غم غبار دي   همیشه مي په زړه پروت انبار انبار دي
رهبري که ګمرهانو ته کړي خضر   عاشقانو لره خضر ستا ریبار دي
ګوندي چري څوك د خداي په در قبول وي   ستا له لاسه مي فریاد په هر دیار دي
د شهید و پرهارونو ته نظر کړه   هسې رنګ له دواړو سترګو مي خونبار دي
چه د غم په بار ئې زړه دي ځما کښلي   هم هغه مي په زړه کښلي په بار بار دي

چه هر دم مي د غمزو په تورو وژنی لا مي زړه په هغو سترگو منت بار دي
دا آسمان دي د هغه په مدعا وی چه په ما باندي ئې کړي ستا اخبار دي
که یار سل ځله جفا ور سره کاندي د رحمان دا هسي کله اعتبار دي

کمیني یو نادرکار دي چه کمال ځني اظهار دي
چه اختیار ئې کمیني کړه په دانه کښي پټ خروار دي
چرگ په دوه پیسې حلال شي باز په سل روپۍ مردار دي
چه آسمان شه سرگردان شه چه زمین شه بر قرار دي
نښتر گوره سرکشي کا انگور گوره نگونسار دي
ذره خواره شوه آفتاب شوه ابر څورب دي غبار دي
کوه بلند شه سیه سنگ شه لعل ووړ شه بزرگوار دي
لوي آسمان توره تبۍ شه هلك نمر سره انوار دي
ووړ سړی گوره رحمانه چه لوي فیل ئې بار بردار دي

دنیا دار که مستغني په سیم و زر دي هنرمند و څخه گنج د خپل هنر دي
بیهوده به زور آور و ځان ته وایي د دنیا سړي که هر څو زوراور دي
هسي مه وایه چه زه یم په جهان کښي پیدا کړي خداي د سر د پاسه سر دي
ځني ځني ئې ولیان پیغمبران کړل نه چه هر سړي ولي او پیغمبر دي
جو دانه قدر یو لعل په کښي پیدا شي نور جهان واړه د تورو کاڼو غر دي
یو بادشاه وي چه لښکر ور پسې درومي نه په هر یوه سړي پسې لښکر دي
پیدا کړي خداي سړی په تفاوت دي هسي نه چه جهان واړه برابر دي
که د عمر و رفتن ته څوك نظر کا دا به وایي چه آفتاب د نماز دیگر دي
چه ئې سر په زمکه ایښی وي و یار ته په آسمان باندي ختلی لکه نمر دي
تعجب ځما د ډیرو اوښو مه کړه ما موندلي په دا بحر کښي گوهر دي
د یار خرقه ئې خداي مه کړه په غاړه رحمان کوږ دستار تړلي قلندر دي

زلفي دي له ډیري درازۍ پاي تر سر دي یا د بنفشي لښتي خوري په صنوبر دي
لب دي آب حیات دي یا شکر یا نبات دي یا خو زه غلط شوم تر همه واړه بهتر دي
قد ته دي څوك نه شي رسیدي له بلندۍ ولي چه معراج وته خاته د پیغمبر دي

ما چه ستا ښایست او نمر سپوږمۍ سره په تول کړه   تللي په میزان کښي تر آسمانه سپوږمۍ نمر دي
څاڅکي له آسمانه په هر چا ووري یکسانه   پرخه په واښه شي په صدفو کښي گوهر دي
بخت دي چه ئې څوك متمکن کړه په تخت باندي   څوك د غم په خار سره پاره پاره جگر دي
باد چه دي په زلفو باندي قصد د پریشانۍ کړ   ځکه ئې گردونه د جهان واړه په سر دي
هله به سړی شي چه دي نوم عبدالرحمن شي   اوس سړي په څه ئې که دي لوستي زیر و زبر دي
سپیني اوښي زیړ رخسار د میني له دولته   اې رحمانه دا د عاشقانو سیم و زر دي

دواړه سترگي مي کړې د ستا په لور دي   مدام ډوبي د فراق په آب شور دي
کنډولي د دواړو سترگو ستا په طمع   و هر لور ته مي نیولي کور په کور دي
چه مي خیال د ترکو ولیده په زړه کښي   دواړه کسي مي و زړه وته نسکور دي
ما قبول د رقیب ناز کړ ستا دپاره   سود و زیان په دا جهان کښي خور او ورور دي
په رحمان باندي دا هسي گمان مه کړه   چه بې تا په نور څه غلیږي هغه نور دي

ستا له غمه مي په سر کښي هسي شور دي   گویا میشت مي په سر ښهر د لاهور دي
په افسون او په جادو د تورو سترگو   خراب زړه مي له جمله عالمه تور دي
که مي زړه له غمه وچوي راته وایي   غم د هجر دغه مه گڼه لا نور دي
د هجران په بیمارۍ کښي را معلوم شه   چه اخیستي مي آزار د پلار و مور دي
دا دنیا په مثال کور شوه د غمونو   چه په هسي کور نازیږي هغه کور دي
دا جهان نه د چا خپل دي نه به خپل شي   چا په خپله رضا پرېښود چا په زور دي
چه د مرگ په پوروړیو کښي څوك ومري   دي دواړو پوروړیو زوي او ورور دي
که رحمان په عاشقۍ ملامت کیږم   ما په سترگو قبول کړي دا پیغور دي

که دلدار په دلدارۍ ځما قدم ږدي   گویا هر قدم په لاري د حرم ږدی
ځاي لري که بې منته بوسه راکړي   کوم کریم په چا منت د خپل کرم ږدي
معشوقه شفیقه بویه مهربانه   نه قارون چه په ځان اسم د حاتم ږدي
هسي پټ لرم دا زیړ رخسار له خلقو   لکه زر چه څوك له خلقو پټ پنهم ږدي
خداي و ما وته گلونه د جنت کړل   که داغونه مي په زړه باندي د غم ږدي
هیڅ ماڼه دي څوك له مستو سترگو نه کا   کوم یو مست دي چه قدم په لاري سم ږدي
راحت نه دي بې زحمته چا موندلي   کوم طبیب دي چه په روغ صورت مرهم ږدي

زه هر گور تر خپل صنم پوري شرمیږم   برهمن چه سر په پښو د خپل صنم ږدي
و آسمان ته لاس د عقل نه رسیږي   دا خو عشق دي چه په عرش کرسي قدم ږدي
زه رحمان ئې تاج ګڼم د یار له لاسه   که مي پڼه په سر د جور و د ستم ږدي

د دنیا کارونه واړه غلول دي   دا ګمان په هیڅا مه کړه چه مي خپل دي
هیڅ مزه په دا جهان کښې پاتي نه شوه   د یخ سوري په اوبو پوري کول دي
پوزه غوړ د غوښو شته په هر چا پوري   که د شرم پوزه غوړ غواړې باطل دي
که دي دوه کاسې دانې وي په کندو کښې   پس له شامه هسي وایه چه د بل دي
که ته یو یا دوه عیبونه د چا شمار کړې   بل به هسي تا ته وایي چه ستا سل دي
نصیحت د ناصحانو اثر نه کا   د سړې او میني خوشي ټکول دي
دا نا اهل همدمان دي نه پوهیږم   که موچې د رحمان پڼې په ګوګل دي

چه د څنګه مي دلبر په لاس کښې جام دي   نن اورنګ د زمانې څما غلام دي
مدام کله وي دنیا د دنیا دارو   بې له عشقه چه دولت ئې مستدام دي
د هارون څرخ پاي نیلي دي د سپهر   څو به دوکا چه ئې دو په سر د بام دي
د دنیا چاري په مثل دي د سوري   د آفتاب په مخ د سوري څه مقام دي
که ئې صبح ښایسته ده خنده رویه   بیا ئې هسي په هر صبح پسي شام دي
نه په مهر کښې آرام شته نه په ماه کښې   په دنیا راغلي هر یو بې آرام دي
بې غمي په دنیا چري ده رحمانه   یو بې غم دي څوك را وښیي کدام دي

سپین رخسار و مشکین خال و بله صنم دي   یا محمود و ایاز ناست سره همدم دي
که دي مخ په زلفو پټ شه باک ئې نشته   د حیات اوبه هم پټې په تور تم دي
ستا له زلفو له رخساره له سرو شنډو   پیدا شوي شام شفق و صحبدم دي
په دهن کښې دي غاښونه تجلي کا   یا غوټې په غنچه کښې د شبنم دي
نه چه اوس څما زړه غوڅ ستا په غمزه دي   چاړه غوښې له قدیمه سره په غم دي
بې ژړا چا ته نه ګوري سیه چشم   د نرګسو غوړیده د جوي په نم دي
راحت نه دي چا موندلي بې رحمته   ستا جفا و وفا دواړه منقسم دي
ستا د حسن د تعریف له برکته   د رحمان د شعر کوکي په عالم دي

غم دي هسي غلبه شه په ما باندي ... چه مي ځاي نه شي دننه نه دباندي
له زګيروو نه مي نور خلق په عذاب شه ... تل د وچو له کبله سوزي تاندي
زه د ستا په غم کښې شمعه غوندي ژاړم ... ته څما په غم کښې صبح غوندي خاندې
زړه مي ستا په لوري هسي آويزان دي ... لکه زلفي دي په مخ دي آويزاندي
ما دي ستا د انديښنو په اور کښې سوي ... د دنيا انديښنې واړه لکه سپاندي
دا دستور دي چه لوي غم په سړي ور شي ... نور غمونه ئې همه شي تر پښو لاندي
هر چه ما په نصيحت له تا جار باسي ... بيا د ستا په لوري درومي له ما وړاندي
سره لنبه ګوره چه څه کا په وچ ډکي ... مخ د يار په رحمان هسي چاري کاندي

ما د ستا لمن ته اچولي دا خپل ځان دي ... ستا دي ځم نه دي که دانا دي که نادان دي
خپل سر کښې لويي مي همه واړه فراموش شوه ... هسي مي زړه ستا دې لوي قامت وته حيران دي
بې له تا که سير د ګلستان کړم که د ګلو ... نه پوهيږم هيڅ چه ګلاستان دي که زندان دي
چا پيږاندم زه چه عاشق نه وم په جهان کښې ... اوس مي ستا له رويه نوم رسوا په درست جهان دي
ډير همزولي تير شوه د مجنون بې نام و نقشه ... عشق دي چه عاشق لره هم نام دي هم نشان دي
لوي تر کوم چنجي دي پروا نه چه افسانه شه ... واړه په سبب د عاشقۍ نمايان دي
واړه د خپل ځان په نظر ګوره که دانا يې ... اي عبدالرحٰمنه درست جهان عبدالرّحٰمن دي

زړه مي ستا په فکر ذکر گلستان دي — تن مي ستا له غمه پاڼه د خزان دي
ستا د هجر په غم هسي بهره مند يم — چه په سترگو کښي مي جوړ رود روان دي
ستا کتو مي عجب زخم په زړه وکړ — چه هم ويني ترې بهيږي هم خندان دي
هسي رنگ مي د خپل زړه له وينو واخيست — چه ځان درست راته په شکل د جانان دي
که د ستا د زلفو مار کاندي خونونه — ما موندلي ځني عمر جاودان دي
ځکندن که هر څو تلخ و تريخ وايه شي — ستا د لبو په مدد آبحيوان دي
آشنائي تر جدائى کم زورې نده — معطر په بوي د مصر درست کنعان دي
لکه نمر په څلورم آسمان ليده شي — محبت به سل حجابه کښي عيان دي
نور د شمع په فانوس کله پټيږي — عشق د عقل په پرده کښي نمايان دي
که د ستا په مخ کښي بوي د حجاب نشته — زه له ډيري ځلي وايم چه نهان دي
طاؤس رنگ زلفي دي چا هسي کړه کږي — چه هر موي ئې په څو رنگه په څو شان دي
بې پردې به حسن نه وي چا ليدلي — که څوک وايي چه ليده شي تش گمان دي
ښادي غم غوندي آسانه مونده نه شي — سور په خپلو وينو لعل د بدخشان دي
کوه وصال په هر زمان وي هسي دريغه — لکه غم چه د هجران په هر زمان دي
بې د ستا له ملاقاته چه مشکل شه — نور مشکل واړه په ما باندي آسان دي
هم په دا راته آسان شو نور غمونه — چه ستا غم راته د حد په هورته گران دي
يو نفس به دي له دره بيرته نه شم — څو مي يو نفس باقي په دا جهان دي
قافله د صبر هيڅ ويسا پرې نه کا — ستا له غمه مي منزل د زړه ويران دي
که سروسامان ستا د زلفو نشته — هسي زړه ځما بې سر و بې سامان دي
لکه تا چه تور گيسو په مخ پريشان کړ — ځما هسوي خراب زړه پسې پريشان دي
خوار خاطر به د رحمان سلامت څو وي — چه گذر ئې ستا په چاه زنخندان دي

په نامه د هغه خداي مي دا بيان دي — چه يو نوم ئې په نومونو کښي سجان دي
هم بادشاه دي د جمله ؤ بادشاهانو — هم د هر يوه سلطان په سر سلطان دي
هغه کار چه و هر چا وته مشکل وي — هغه کار واړه و ده وته آسان دي
څوک آفتاب شي په آسمان را خيژولي — ده آفتاب را خيژولي په آسمان دي
څوک د نمر په مخ حجاب شي غوړولي — ده پټ کړي نمر په ابر کښي پنهان دي
څوک په شپه کښي شي مهتاب پيدا کولي — ده په شپه کښي پيدا کړي ماه تابان دي
څوک يو څاڅکي پرې يستي شي له اسمانه — نزول کړي ده په مونږ باندي باران دي

ځوك شي روح نيستي په يوه ماشي   ژوندي كړي ده په روح تمام جهان دي
ځوك و سنگ شي رنگ د گلو ور كولي   ده و سنگ وركړي رنگ د ارغوان دي
ځوك له خاورو شي يو گل پيدا كولي   ده له خاورو پيدا كړي گلستان دي
ځوك له سنگه شي گوهر پيدا كولي   ده له سنگه پيدا كړي در مرجان دي
ځوك شي رزق و هر مخلوق ته رسولي   دی د هر يوه مخلوق روزي رسان دي
ځوك بنده لره ايمان شي ور كولي   ده وركړي هر مؤمن لره ايمان دي
ځوك له زمكي و آسمان ته شي ختلي   ده عيسیٰ لره وركړي دا مكان دي
ځوك له خداي سره خبري شي كولي   ده موسیٰ مشرف كړي په دا شان دي
ځوك ايښو دي په توسن د آسمان زين شي   ايښي ده په هوا تخت د سليمان دي
ځوك په سپينه بږيره پايي تر قيامته   ده په خضر باندي كړي دا احسان دي
چه په ده شي هغه كار په هيچا نه شي   هر توانا د ده تر توان پوري ناتوان دي
په اوبو كښي ئې د كاڼو گوټ پيدا كړ   ده وركړي په كښې اور لره مكان دي
په سجود ئې زمكي سر دي لگولي   هم ئې زوړند په ركوع سره آسمان دي
هر ونه په قيام ورته ولاړه   هر گياه ئې په تسبيح سره زبان دي
همه واړه په تسبيح د ده مشغول دي   كه ملك دي كه پيري دي كه انسان دي
هر ماهی ئې په درياب كښي حمد وايي   هر مرغه ئې په چمن كښي ثنا خوان دي
حق په حق ئې هيچا نه ده ثنا كړې   نه له هيچا واقع شوي دا بيان دي
مخلوقاتو هسي نه دي پيژاندلي   لكه ده څخه چه قدر د خپل ځان دي
حد پايان ئې هيڅ سړي موندلي نه دي   معرفت ئې هسي بحر بې پايان دي
نه ئې زيان نه ئې زوال نه ئې نقصان شته   دي بې زيانه بې زواله بې نقصان دي
نه ئې مثل نه مثال نه ئې مكان شته   دي بې مثله بې مثاله بې مكان دي
پاك ئې وگڼه بې شكه بې گمانه   له هغه چه د چا شك د چا گمان دي
نه ئې ځوك په سترگو ويني نه ليده شي   او بې چونه بې چگونه نمايان دي
كه ځوك وايي ليده نه شي ليده نه شي   او كه وايي و هر چا وته عيان دي
منزه دي له جمله ؤ جهتونو   او بيا هر جهت په ده باندي ودان دي
له زرگونو صفتونو راشه گوره   چه ئې كړي نيم صفت عبدالرحمٰن دي

ستا د عشق حرفونه تور نه دي گلگون دي   هغه په دا چه نوشته په جگر خون دي
تش به نه شي هغه خم د عشق له ميو   چه ئې خاوري د فرهاد و د مجنون دي

د دنیا چاري همه واړه فاني دي دا د ستا جور و جفا ولي افزون دي
مقتولان ستا د غمزو دي لاله نه دي چه په سره کفن له زمکي را بیرون دي
چه ئې هیڅ بها زلمیو څخه نشته جونه نه دي سکه گنجونه د قارون دي
بادشاهان په یوه دم کښي گدایان کا ما لیدلي فسادونه د گردون دي
د رحمان د زړه خوناب مگر قبول شه چه مخونه د دلبرو پرې گلگون دي

مخ د یار شمس و قمر درې واړه یو دي قد و سر و صنوبر درې واړه یو دي
حاجت نه لرم په شهد و په شکرو لب د یار شهد و شکر درې واړه یو دي
که بې یاره په بستر د پاسه پروت یم نار و خاوري دا بستر درې واړه یو دي
چه ئې در و هم دیوار وته نظر کړم با غ بوستان و دغه در درې واړه یو دي
خداي د یار له هجره هیڅوك خبر مه کړه تاخت و قتل دا خبر درې واړه یو دي
چه غبار ئې د کوڅې را باندي راشي دا غبار مښك و عنبر درې واړه یو دي
هغه دم چه سړي درومي له جهانه توري خاوري سیم و زر درې واړه یو دي
قلندر چه په رښتیا قلندري کا خان سلطان و قلندر درې واړه یو دي
ور دي نه شي په پردۍ زمکه هیڅوك کور و کر و مبصر درې واړه یو دي
چه دي نه په کښي یو یار نه دي آشنا وي هغه ښهر بحر و بر درې واړه یو دي
په دکان د نابیناؤ جوهریانو خر مهرې لعل و گوهر درې واړه یو دي
په سبب د ظالمانو حاکمانو گوواور و پښاور درې واړه یو دي
غزا وشوه که ځان ستائې و رحمان ته بې هنر و گاؤ و خر درې واړه یو دي

په دنیا کښي که څه کار دي خو د دین دي د دې کار په کننده ؤ آفرین دي
چه تقویٰ او دیانت ئې شي په بحره د هغو د سعادت ستوري قرین دي
قناعت مي هسي خوند په خوله کښي کیښود چه وچ ټوك مي په دهن کښي انگبین دي
بې هاتیانو بې اوښانو بادشاهي کا د زاړه پوزي ټوکر کي ئې قالین دي
چه په خواست د حاجت پورته کا لاسونه د آسمان د مالائکو پرې آمین دي
چه قبوله کهتري کا په دنیا کښي د هغو په بهترۍ باندي یقین دي
تلل د لوړي اوبه درومي و ژور ته حق تعالیٰ کمال ورکړي و کمین دي
خاکساري د خاکسارانو مرتبه ده که زړوکي ئې خیرن وي زړه ئې سپین دي
د سرکښو سر که ورشي تر آسمانه په دوه ورځي پس ئې ځای زیر زمین دي

که ښیوه ئې وي په سر کښي او لوئې کا   د رحمت لیاقت نه لري لعین دي
که صورت ئې د سړي سړی باله شي   په معنی کښي سړی نه دي شیاطین دي
که رحمان څخه متاع د دنیا نشته   شکر دا چه نه خودرای و نه خودبین دي

چه دا هسي لاس په لاس دنیا پرېښودي   څه چواچندڼ په ځان پوري مښو دي
دا دنیا په مثال پل مرگ ئې سیلاب دي   د سیلاب په مخ کښي څه پوله ایښو دي
جل زلمي لا واده نه وي سره گونده شي   دا رنگ چاري د مرگي په خرخرښو دي
قافلې چه په دنیا کښي شوې داخلي   بیا هم هسي معلومېږي چه د لښو دي
دا سفر به په هغو باندي آسان وي   چه تر کوچ پخوا په زیرمه د توښو دي
چه بې وقته ارمان کا په وقت اوده وي   د هغو عالمو ږیري د وکښو دي
په هر شان چه یار خوښېږی زه هغه کړم   خپلول د صاحبانو په پیښو دي
د یار غم مي لکه تاج دي په سر ایښي   نور غمونه مي همه لاندي تر پښو دي
معشوقې په عاشقانو خود پوهیږي   دلته څه د عاشقۍ نښي د ښو دي
میخواران که ئې خبر شي له مستۍ نه   د رحمان د میخانې شراب د څښو دي

دا ژوندي چه معلومېږي واړه مړه دي   که څه دي هم هسي وایه چه څه نه دي
یا د باد په مخ کښي خاوري دي دا توري   یا د اور په مخ کښي واړه وچ واښه دي
د خپل عمر شپې او ورځي چه په زړه کړم   هسي درومي چه د سیند گویا اوبه دي
غافلان که ویني، اوري به ئې څه کړې   دا ئې خوب دي نه لیده نه اوریده دي
چه د خداي له معرفته خبر نه وي   هغه واړه که بیدار دي هم اوده دي
د رحمان د زړه له حاله خداي خبر دي   چه په زړه کښي ئې د یار له غمه څه دي

زه بلبل ستا د وصال یم بوستان څه دي   ستا د وصل په نسبت گلستان څه دي
چه آشنا شي ستا له دره له دیواره   انتظار ئې په روضه د رضوان څه دي
چه روزي ئې شهادت شي ستا له تیغه   احتیاج ئې په چشمه د حیوان څه دي
چه مسکن ئې د زړه ستا د زلفو خم شي   و هغو ته د عطارو دکان څه دي
بلهوس که بوسه غواړي له تا څه شو   هر رنگ هر رنگ ویل کاندي نادان څه دي
هر چه لاندي خپل وجود تر خپل قدم کا   عرش ئې لاندي تر قدم شي آسمان څه دي
زه چه ستا له غمه ژاړم آه فریاد کړم   برق و رعد چکاره دي باران څه دي

ځان جهان هسي ستا په مينه هير دي | نه پوهيږم چه ځان څه دي جهان څه دي
ته چه نه ګورې و ما ته لږ مي پوه کړه | په دا کار کښي دي ضرر و نقصان څه دي
زه بې صبره يم که مهر د ستا نشته | له دې دواړو دي په زړه کښي ګمان څه دي
که ستا سترګي دي قاتلي زه مقتول يم | وايه نور دي په خاطر کښي ارمان څه دي
چه مي وينې ترو مي څه پښتې له حاله | له عيانه احتياج د بيان څه دي
هر چه وايې ستا رسۍ د رحمان غاړه | و تواناؤ ته حجت د ناتوان څه دي

د عاشق نظر په خورد و په خواب نه دي | مراد ئې بې د يار له دره بل باب نه دي
ته نظر په خپل هنر په عقل مه کړه | دا اسباب په عاشقۍ کښي اسباب نه دي
چه د يار سره حساب د دنيا کاندي | دغه هيڅ په عاشقانو حساب نه دي
چه عاشق په عاشقۍ کښي ارباب نه شي | که د درست جهان ارباب وي ارباب نه دي
هر چه يار منع کوي له خپله ياره | دا کتاب د عاشقانو کتاب نه دي
دا حجاب چه نور عالم ئې حجاب بويي | دا ځما د يار تر ميانه حجاب نه دي
که ثواب دي هم سوئ د يار له مخه | ما ګڼلي دغه کار په ثواب نه دي
که ليدلي زليخا يوسف په خوب و | ما په ويښه دي ليدلي په خواب نه دي
صبر ونيسه په مخ کښي که مراد غواړې | هيچا کړي دغه کار په شتاب نه دي
رحمان سوال د بوسې کړي دي له ياره | لا ئې هيڅ ځني موندلي ځواب نه دي

هغه يار چه بې وفا دي څه يار نه دي | هغه کار چه بې بقا دي څه کار نه دي
که د سر ښيندل دشوار په ما و تا دي | دا په عشق کښي سهل کار دي دشوار نه دي
انديښنه سړی بيدار کاندي له خوبه | کم انديشه که بيدار دي بيدار نه دي
که څه عمر دي عاشق لره وصال دي | د هجران عمر د عمر په شمار نه دي
د چشمانو په ځنبل کښي تير و بير شي | اعتبار د زمانې اعتبار نه دي
که د سلو زويو پلار شي به ئې څه کا | بې وقوفه زوي د پلار څه په کار نه دي
معشوقې هميشه ناز په عاشق کاندي | رحمان هيڅ له خپله ياره آزار نه دي

هر نګار چه بې وفا دي نګار نه دي | په ګلزار کښي چه ګل نه وي ګلزار نه دي
په تلخۍ د ميو مست خلق مي خوښ دي | هغه خار چه بوي د ګل لري خار نه دي
ديناري دنيا داري دي ځبله لري | ما ليدلي هيڅ ديندار دنيادار نه دي

که زوزګار دي په جهان کښي عاشقي ده　　د دې نور عالم روزګار څه روزګار نه دي
چه تصديق ئې په خپل زړه کښي محکم نه وي　　دا په خوله ظاهر اقرار څه اقرار نه دي
په هر زړه چه د خپل يار د غم غبار وي　　دغه ابر د رحمت دي غبار نه دي
چا به کسب بې له عشقه نور څه نه کړ　　باري ګنج دي چه هر يو ته آظهار نه دي
معشوقه وفا له هيچا سره نه کا　　ګڼه کوم يو د دې رخت خريدار نه دي
د خپل يار وصال د خداي په داد مونده شي　　دغه کار مي د هيچا په اختيار نه دي
په رحمان باندي منت د معشوقو دي　　د بې حسنو معشوقو منت بار نه دي

د عشق زخم څه د زخم په شان نه دي　　د بل زخم په څير سهل و آسان نه دي
عاشقان او معشوقې سره پوهيږي　　دغه راز و نور عالم ته عيان نه دي
عاشقي نه ده که ګورې حيراني ده　　کوم سړی په دغه کار کښي حيران نه دي
يو عاشق دي څوك را وښيي په عشق کښي　　چه ئې رود په مخ د اوښو روان نه دي
همره اوښي د عاشق په ګريوان ووري　　ته به وايې چه يو سيند دي ګريوان نه دي
دا هجران دي چه ئې مرګ په عاشق ګران کړ　　که هم ځان ور څخه درومي هيڅ ګران نه دي
نور غمونه که په ځان د سړي بد دي　　غم د ترکو بد د هيچا په ځان نه دي
د دوزخ د اور که تا وله حده تير دي　　برابر د بيلتانه د نيران نه دي
چه باله شي څوك په عشق کښي کم عقل　　دا کم عقل ډير هوښيار دي نادان نه دي
چه بې ياره زه جهان وته نظر کړم　　رحمان وايم چه ويران دي ودان نه دی

عاشقان دي په اور سوي دي که نه دي　　ستا د عشق په اور الوي دي که نه دي
زحمتونه د هجران واړه په عشق کښي　　تا و ما وته ښولي دي که نه دي
په دنيا کښي خو يو سر و مال ويل شي　　دواړه ما په تا بايلوي دي که نه دي
تل د ورځو په لينده د ښو غشي　　تا په ما باندي را کښلي دي که نه دي
چه مدام ئې ځما زړه له غمه چوي　　توري زلفي دي پيچوي دي که نه دي
راشه وګوره احوال د عاشقانو　　مړه د عشق په تيغ کوټلي دي که نه دي
ناصحان چه نصيحت و يار ته کاندي　　چري دوي هم مين شوي دي که نه دي
ښائيسته که په ښائيست ملايکه وي　　په وکښود زړونو روي دي که نه دي
بلبلان پسي نارې وهي رحمانه　　د بهار ګلونه شوي دي که نه دي

خښې مي ستا د ښو غشي په سينه دي پور راپوري مي وتلي تر اينه دي
تل ئې مخ د يار په مخ باندي وي ايښي هغه زړونه چه بې زنگه آئينه دي
هسي نه چه زه نن ورځ په تا شيدا يم ستا غمونه مي په زړه کښي ديرينه دي
لکه ستوري چه بريښنا کا په آسمان کښي په ټټر مي ستا داغونه نگينه دي
درته وايم چه له آهه ئې پرهيز کا د هغو چه پوشاکونه پشمينه دي
که دا ستا رخسار سوزاني لنبې نه وي ولي کسي څما تور سوي نينه دي
څه به سم په صبحدم گورې و چا ته چه دي سترگی په مي مستي شبينه دي
هغه سترگي چه پيدا کړې خداي خونريزي بې غضبه په غضب او په کينه دي
شرابيان چه شراب مومي خو ئې شومي کله منع په اختر په ادينه دي
چه تمام د خپل ځگر په وينو رنگ شه د رحمان خبري ځکه رنگينه دي

که مطلب و مدعیٰ د سړي خداي دي هر هر مړي د ژونديو رهنماي دي
مسافر که په رحلت کښي و بله غږ کا هر آواز ئې خواب آلود لره دراي دي
که سړي و حقيقت وته نظر کا ژوندی خلق واړه ناست د مړو په ځاي دي
دا خو بخت دي ځوك ئې سپين و ځوك ئې توركړه گڼه عين لکه زاغ هسي هماي دي
لکه فرق چه د هماي و د زاغ نشته هم دغه دليل د شاه و د گداي دي
ته نظر د کاري گرو په کار مه کړه کار همه واړه موقوف په کار فرماي دي
سالکان چه د جهان تماشا کاندي له جهانه ئې مطلب جهان آراي دي
که ځوك خپل دست و پاي وباسي له ميانه خداي پخپله د بې دستو دست و پاي دي
په هغه جهان نيکي و بدي نشته هر مطلب د طالبانو په دا سراي دي
زه رحمان يوازي نه يم په دا کار کښي هميشه د يار په يار پسې واي واي دي

په ظاهر صورت چه ستا د در گداي دي په معنیٰ کښي د جمله ؤ کد خداي دي
مجنون بيد غوندي رونق د گلستان شي چه ئې ستا له غمه سريه پشت پاي دي
چه له غمه دي حرس غوندي نالان دي د جمله ؤ گمرهانو رهنماي دي
چه ځوك زړه د ستا و تورو سترگو ورکا ستا د ورځو تور محراب د لاندي ځاي دي
چه مسکن ئې د زړه ستا د زلفو خم شي د هغو ناستي په سوري د هماي دي
چه تا ووينې و ما ته نصيحت کا شك پرې مه کوه بې شکه چه خود راي دي
که زر دار دي اشنايان د زر دارانو د رحمان د آشنايانو تکيه خداي دي

که د خلقو و نظر ته آدمي دي خوار عاشق د معشوقې د کوڅې سپی دي
هر چه ځان یار په سپیو کښې داخل کا ترو هاله به ورته وایم چه سړی دي
ما دي خداي د یار له غمه بې غم نه کا دا په ملك د عاشقۍ کښې لوي ورانی دي
زه د یار په غم کښې زیړه څهره خوښ یم دا ځما خزان خزان نه دي پسرلی دي
زه ژوندون د یار و وصل وته وایم ګڼه هر یو دوزخي په ژوند ژوندی دي
ته چه ما منع کوې د یار له دره کوم یو در د یار له دره بریالی دي
زه د یار میني په یار باندي شیدا کړم که څوك ما ګڼي زه نه یم واړه دی دي
چه وحشي مجنون ئې ښهر لره راووست د لیلې د زلفو هسي غړوندی دي
زر داران که اوبه څښي په جام د زرو ځما خوښ دا خپل د خاورو کنډولی دي
اورنګ زیب که د ډهلی په تخت نازیږي خپله خونه هر ګداي لره ډهلی دي
چه له خپله کوره ووزي مسافر شي څوك ئې پیژني ساهو دي که مریی دي
چه ئې خاوري شي له خاورو سره ګډېږي ترو د چا زده چه کوم نیکه نمسی دي
توره شپه په آشنایانو روڼا ورځ ده روڼا ورځ په نا اشناؤ تور وږمی دي
نه دي سترګي پوزه غوږ د کم شناختو په معنیٰ کښې یو دیوال سوری سوری دي
عاشقان ئې د دنیا له غمه خلاص کړه عاشقي د سلیمان بادشاه غمی دي
هر چه حب د عاشقي لره په زړه کښې که په قطع صد ساله وي هم زلمی دي
دا هلال دي چه لیده شي په شفق کښې که په لاس د ګل اندامي سپین وښی دي
نا آشنا به بهره څه رنګ ځني مومي چه مدام ئې په آشنا پسې غورزی دي
څربوې مي قربانۍ لره پوهیږم دا چه کړي دي په ما باندي زړه سوی دي
چه په نوم باندي باله شي لیده نه شي معلومیږي چه نر حوریا ښاپیری دي
چه د خط په دود ئې خلق په کښې پریوزي زنخدان ئې تر سبزي لاندي کوهی دي
زه رحمان له یاره خوښ یم که جفا کا که جفا نه کا وفا کا څو تیری دي

عاشقۍ را باندي سوري کړې مرۍ هیڅ مي نه درومي بې یاره تر مرمۍ
څه اثر به ئې د عق وي په ر کښې د هغو په سر چه کښېني ښاپیرۍ
د مژګانو په پنجه مي زړه وکاږي خداي د ترکو مستي سترګي کړې زمرۍ
غلوفه به ئې بې غمه نور څه نه وي هر چه کاندي د خوبانو چاکرۍ
لږ د صبر سبق ما لره هم راکړي که په عشق کښې څوك دغه طاقت لرۍ
خدایه څه دي د کوتوال په لاس کښې ورکړم چه شپه ورځ مي غږوي لکه تورۍ

په صورت مي نرۍ تبه شوه ولاړه   تا چه دواړه سترګي توري کړي نرۍ
د وصال دلالان کوم طرف ته غواړم   چه بندي شوم د هجران په کچرۍ
نور د شمع په فانوس کله پټيږي   تا چه واغوستې د خيال جامې نرۍ
زه رحمان په زړه نري کړم هغو جونو   چه ئې ملا وي د ويښته په دود نرۍ

چا چه کړي و دنيا وته اسرې دي   د هغو په سر همه خاوري ايرې دي
نادان که د دنيا په کار نازيږي   و دانا وته دا وشتي مسخرې دي
چه بې خدايه محبت کا هغه خلق   نارينه ئې واړه خره او ښځې خرې دي
و سپين بږيريو وته مه وايه سپين بږيري   همګي واړه طفلان د ګوارې دي
هسي وايه چه څړۍ دي د زنانو   که ئې ايښي په دستار کښي قرقرې دي
چه نه فيض نه څه بهره ځني مونده شي   همګي واړه بې فيض و بې بهرې دي
زخيره د دنيا مه کوه رحمانه   دا همه واړه د خاورو ذخيرې دي

ستا له غمه مي په مخ باندي ولې دي   لړ مي ويوښته له حاله چه ولې دي
زه په تا پسي موسى يم قارون نه يم   چه مطلب مي غواوغيلي يا ګلې دي
هغه کوډي لکه تا دي په ما کړي   کله کړي په مجنون باندي ليلې دي
لکه ما چه مصلې در پسي لنګ کړې   کوم ملنګ هسي لنګ کړي مصلې دي
بوي هم ستا د وفا نه دي را الوتي   ما پخپله خپلي کړي تسلې دي
نصيحت اثر په زړه د عاشق نه کا   ګوندي يادي ځما ډيري مسئلې دي
که رحمان د عاشقۍ په تيغ شهيد شي   د جنت حوري همه واړه دلې دي

ته په هره ګړۍ غم د سيم و زر خورې   زه دي هره ګړۍ وينم چه خپل سر خورې
عاقبت به دي يو خنډ له سينې ووزي   ته چه تل په هر يو ښاخ باندي نمر خورې
په عوض ئې کوم طاعت کړې راته وايه   دا نعمت چه په هر شام و هر سحر خورې
روژتي په څلورم پهر افطار کا   ته څلور ځله طعام په هر پهر خورې
که يو ځله تر کماله ورسيږي   نور به غوښي د خپل ځان لکه قمر خورې
که ښيښه د نام و ننګ دي شي تر ځنګه   د هر چا په کجروۍ به خپل ځګر خورې
بې هنر وله قند هم زهر قاتل دي   قند ئې وګڼه که زهر په هنر خورې
نهال په زړه د صبر نخل کړه رحمانه   چه مدام د بر خوردار و په څير بر خورې

که له تا ئې شرم نه کیدي مهرۍ مخ به پټ نه و د حوري د پرۍ
چۀ آفتاب دي تر رخسار پوري خجل شه له دې ویري زیست په شپه کا قمرۍ
ستا تر حسنه پوري حسن واړه هیڅ دي نیست په څه له هسنو کا برابرۍ
بې د ستا د تورو سترګو جادوګر و کوم آهو د بیابان زده وي دم ګرۍ
ستا د عشق د توري هستي رنګ ګذار دي چه له مخه ئې حباب وي ککرۍ
دلبري او دل جویي لکه د ستا زده چا زده هسي دل جویۍ او دلبرۍ
حسن واړه د عاشق په عشق موقوف دي معشوقه که فرشته وي که چورۍ
و عاشق ته د یار غم واړه ښادي ده د رضا په ملك کښي نشته دلګیرۍ
دا دستور دي چه له درده زګیر وخیژي ګڼه څه وو د رحمان له شاعرۍ

ستا د تورو سترګو په یاداشت مي اوښي ووری حق دي که پریوزي په شبرات د غم کښي ستوري
زلفي دي سایه کړي مخ دي اور په جهان بل کړ هر چا ته چه ګورم نیم په نمر وي نیم په سیوري
څوك دي په وصال کښي قند نبات څوك ځګر خون خوري چا وکړ دیدن د چا شو سپین د سترګو توري
اور ستا د رخسار دي ما په خپلو اوښو بل کړ تل په آتش سوزي آئینه چي نمر ته ګوري
سترګي مي د ستا له خیاله پریوتې و زړه ته څه شو که مو بې سترګو صورت ځي په بل لوري
کله رقیبانو ته نظر کړې کله ما ته ستا باران د مهر په ښو بدو یو شان ووري
ځان په مستو سترګو باندي مه غلوه رحمانه دا مستان هوښیار دي له حکمته سره ښوري

غم خواري دا هسي چري وي غم خورې چه به ما دلته کښي ناست لرې ته دورې
هغه خداي چه ئې ستا مخ بله لنبه کړ دا لنبه ئې کړه ځما په ګوګل پورې
هم هغه دی ځما تور لیمه سره کړي چه ئې ستا لاسونه سره کړه سترګي تورې
غل خو غلا د سرو مال په توره شپه کا ته په ورځ ځما د سرود مال چورې
اصیل نه دي چاپیرو دي نه پلورلي ته اصیل په دیدین پیري هم ئې پلورې
دا کوم رنګ د آشنائي او د وروری دي چه زه ستا د مخ ثنا کړم ته مي زورې
درخانۍ په سل غمونو خداي اخته کړه زه به ولي له تا زار کوم که ګورې
زه و تا ته د ستا له جوره ژاړم ته را واخلې سل ګلې نادري نورې
د رحمان په عاشقۍ به آفرین کړې که لږ مخ په آئینه کړې ځان وګورې

په هر ځاي چه ستا ثنا شي ښيوه ګړي   خر مهرې شي هلته دُر و مرغلري
د هغو سترګو به اوښي وي ګلرنګي   هر چه ستا په ګل رخسار وي منتظري
هغه کله د ناصح خبري اوري   هر چه اوري ستا خوږې خوږې خبري
مرور کاندي عاشق له جمله خلقو   معشوقې له هيچا مه شه مروري
په ساعت کښي سړي مړ کا هم ژوندي کا   طايفې دي د خوبانو سحر ګري
زه ځان ډوب ګڼم بې تا په خپلو وينو   که مي ډوب کا څوک په شهدو په شکري
لري لري غم دي واړه را نزدې کړ   چه له مخه دي حجاب کړ راته لري
چه مي نوم د ستا د زلفو په خوله واخيست   را پسې شوې د بلا توري لښکري
هيڅ په حق د حقدارانو نه ګروهيږې   هميشه ځما د زړه په وړو منکري
ځما ستا مينه څرګنده په جهان ده   ولي دا رنګه څرګنده ګواهي نغري
زه چه ستا له غمه ژاړمه آه فرياد کړم   د رقيب کره هم ډول وي هم سندري
د رحمان شعر به ولي نادر نه وي   چه ثنا کاندي د تا غوندي نادري

تر ابدي ورځي پوري به جفا کړې   که به مهر وفا هم چري پيدا کړې
معشوقې کله وفا کله جفا کا   مي بايد چه کله هغه کله دا کړې
ما ستا خوي دي وهر چا وته ستايلي   چري نه چه دروغژن مي تر هر چا کړې
چه د ستا دغه خصلت دي ځما اوښي   دا پټ راز به مي په درست جهان رسوا کړې
ستا څه لاس را باندي نه رسي دلبره؟   چه په لاس د رقيبانو مي سزا کړې
مرم په دا چه د اغيار په رضا درومې   نه په دا چه ته په ځان خپله رضا کړې
په درست عمر به هيچا ليدلي نه وي   هغه چاري چه ته هر ساعت په ما کړې
ما رنځور په کټ کښي پريږدې چه کړيږم   ته لا ګرزې د رقيب سره خندا کړې
لاس تر غاره د رقيب سره خندا کړې   چه ما ووينې له قصده راته شا کړې
هر بيګاه وايې سبا له به خوله درکړم   دا بيګاه به په رحمان کله سبا کړې

په پيرئ کښي چه هوس د مي ناب کړې   بيهوده ګمان په صبح د مهتاب کړې
بې طاعته عنايت له خدايه غواړې   د عتاب په ځاي اميد د ثواب کړې
دانسته ګناه کوې توبې وکاږې   لکه بت هسي په غټو سترګو خواب کړې
پۀ هغو غوږو چه ذکر د خداي اورې   بيا سماع په هغو غوږو د رباب کړې
په هغو شونډو چه حمد و ثنا وايې   هم هغه شونډي بيا ډوبې په شراب کړې
علم وکړې هيڅ عمل ور باندي نه کړې   لکه طفل هسي لوبې په کتاب کړې

په شپه پروت يې د مغان په ميخانه کښې   او د ورځې مخ په لوري د محراب کړې
تمام عمر د دنيا په طلب کرزې   بيا د خداي په طالبانو ځان حساب کړې
له خالقه دي نه شرم نه حجاب وي   له رحمانه گوښه ونيسې حجاب کړې

که نظر په ماتو گوډو د روزگار کړې   همره نه دي چې حساب يا به ئې شمار کړې
په هر غم کښې خاموش اوسه او که نه وي   د بد خواه خاطر به ښاد دوست به آزار کړې
صبر ونيسه په مخ کښې که مراد غواړې   په تلوار به هيڅ و نه کړې که تلوار کړې
رضا پاسله و قضا ته فراغت شه   او که نور څه نور څه وايې ځان به خوار کړې
آرادي او کاروبار دي سره لري   لاس له کاروباره وکاږه که کار کړې
چه پخپله ئې فاني بولې رحمانه   ترو بيا څه په هغو چارو اعتبار کړې

چه مدام د بل و عيب وته نظر کړې   خداي له خپله عيبه ولي نا خبر کړې
که يوه جو دانه عيب وينې په بل کښې   هغه يو جو دانه عيب به ئې لوي غر کړې
که دي خپله گناه لويه لکه غر وي   په حيله حيله به غر د مچ وزر کړې
که څوك تله د انصاف درته په لاس کا   خپل تټو او د بل آس به برابر کړې
تو لعنت دي په دا هسي منصفۍ شه   چه له حقه و باطل وته گذر کړې
خداي و تا د ملائکو مقام درکړ   ته دا خپل صورت پخپله گاو و خر کړې
که دي يو ويښته د ځان د پاسه کوږ شي   ځان هغه ساعت له خدايه مرور کړې
که ښندلي دي په خداي وي يو کيکوړي   نمايان ئې په جهان کښې لکه نمر کړې
لکه څوك تر مکې لاړ شي بيا ترې راشي   د دنيا دپاره هسي لوي سفر کړې
که يوه رتۍ دي زر به لاس کښې کښيوزي   خرڅ خروار د عبادت په رتۍ زر کړې
د ځوانۍ عمر دي تير کړ په غفلت کښې   په پيرۍ کښې به څه زيرمه د محشر کړې
په دنيا پسي دي نمري دي رنگ کړې   ځان و خلقو ته درويش و قلندر کړې
لکه وار چه د زړې لولۍ تير شي   اوس توبې له ضرورته په سپين سر کړې
په پيرۍ کښې د ځواني چاري نه شي   ته په ورځ د عاشورې به څه اختر کړې
لکه بيخ د زړې وني چنجي وخوري   په دا تير عمر به څه ښاخ و ثمر کړې
دغه باغ به دي خلاص نه شي له خزانه   که چاپير ورځني سد د سکندر کړې
و بد خواه وته څوك نصيحت نه کا   رحمان ستا په غم شريك دي که باور کړې

خدایه مه کړه نا امید هغه وګړي — چه امید ئي وي د ستا په کرم کړي
ستا له رحمه به زړه ولي نومیدي کړم — چه دي ځان دي د رحیم په نام نومړي
دا نیمګړي سړي ننګ هم د خپل نام کا — ته خو خداي يې چه په هیڅ نه يې نیم ګړي
هیڅ بنده دي په بزرګي کښي لیده نه شي — څو تا خط د آزادۍ نه دي ورکړي
دا همه واړه شومیت دي د شومانو — ګنه ته د چا په زیرمه نه يې سړي
چه بې تا ئي په زره بله سودا ګرزي — تر مقصوده به و نه رسي وګړي
هر چه ستا په لار قدم د راستي کیږدي — که ئې زیان وي زه رحمان ئې پوروړي

د آشنا له لاسه ناست یم په زړه سړي — په فلوس مي پکار نه دي د رخت وګړي
چه په ژوند ئې طمع پویکړي شي له ژونده — نور به څه باندي ویریږي سر پرې کړي
که ژوندون د عاشقانو په وصال وي — زه مهجور یم په دغه روایت مړي
خوږ ژوندون مي جدايۍ هسي را تریخ کړ — چه د غم له تلخۍ دم نه شم را نغړي
دا صورت په مثال خس محبت اور شه — ترو د اور په مخ کښي څه کاندي خسړي
لا علاج به لکه اوښ بار برداري کا — چه په پوزه ئې پیزوان شه د عشق پړي
له احواله ئې ورو ورو پوښتۍ یارانو — بیلتانه د رحمان وار دي خطا کړي

ما په تا پسې دا سپیني جامې رنګ کړې — ته لا بیا په ما ګمان د نام و ننګ کړې
هیڅ اثر دي په سنګین خاطر و نه شه — که هر څو مي مصلې در پسي لنګ کړې
دل سوزي به دي په نور وکړي څه شي — چه له ما غوندي مخلصه سره جنګ کړې
ته په عشق کښي ما هاله دروغژن بوله — که یو بل هم هسي ما غوندي ملنګ کړې
دا نارې سورې په عشق کښي دي غمازي — ګنه تل به د بلبل په څیر پتنګ کړې
عاشقي و معشوقې ته سپینه لار ده — ته و ما وته دا سپینه لار ګړنګ کړې
چه یو دم مي له نظره ته یو خوا شې — دا جهان لکه لحد را باندي تنګ کړې
په ښه خوي سره د خلقو افسانه يې — خداي ځما له کم بخته په زړه سنګ کړې
دا دي څوک له څنګه ناست دي نه پوهیږم — چه خبري د رحمان سره په جنګ کړې

خدایه زړه د رقیب نرم په احسان کړې — ما له یاره یار له ما سره یك سان کړې
هغه درد چه د اشنا د بیلتانه دي — دفع و رفع ئې د وصل په درمان کړې
غم د هجر چه تیري تر اوره سخت دي — له دې غمه مي په امن په امان کړې

کار و بار د عاشقۍ چه ډیر مشکل دي دا مشکل ځما په ما باندي آسان کړې
حجاب لري کړه ځما د یار له میانه بې حجابه مخ د یار راته عیان کړې
که مطلب د نور چا نوري مرتبې دي ما گدا په آستانه د خپل جانان کړې
که دا نور عالم و بله خوا ته گوري ما په لوري د دلبرو نگران کړې
زه چه یار لره ورځم په هغې لاري مهتر خضر مهتر الیاس مي رهبران کړې
تاریکي د معصیت را څخه واخلې د طاعت په روښنایۍ مو زړه روښان کړې
چه ځما په پریشانۍ ئې زړه ښه کیږي زړه ئې ما غوندي په یار پسي پریشان کړې
چه ځما په چمن راشي گستاخي کړي د شبنم په څیر ئې عمر یو زمان کړې
چه آخاده د منکر تر سره پریوزي د فلك په څیر مي توره د زبان کړې
هغه عشق چه د ترکو د غمزو دي هر کلام مي د هغه غشي پیکان کړې
چه کشور د افغانانو معطر شي د هر بیت مصراع مي زلفي د خوبان کړې
چه هر حرف ئې د نافې هسي خوشبو وي برکت مي په جزدان په قلمدان کړې
ته چه ما منع کوې د یار له لوري کاشکي باد د سحر منع په بوستان کړې
نه به ما منع کړې ته له خپله یاره نه به کوز په زمکه ستوري د آسمان کړې
آلهی د خپل حبیب له برکته دا ساده انشا رنگینه د رحمان کړې

تا چه مخ د پرۍ سترگي د آهو کړې نه پوهیږم چه آهو یې که جادو کړې
دعاگو چه د چا ومري څه ښادي ده ته په څه ځما و مرگ وته آرزو کړې
په محراب د عاشقانو کاڼي ووري ته چه چین د جبین غوټه په ابرو کړې
تا چه رنگ د گلو واخیست زه پوهیږم زرغونه به په چهره ځما کنگو کړې
ستا له ډیره ډیره جوره معلومیږي چه به ما پخپلو اوښو کښبي لاهو کړې
که یو ځله توري زلفي کړې پریشاني خاکستر به په چمن کښبي کشمالو کړې
درست جهان به قاف تر قافه معطر شي که یو ځله شا نه گڼه په گیسو کړې
ستا د زلفو مار خوړلي به روغ نه شي که افسون د مسیحا ورباندي پو کړې
لاس و پښې دي بې زیوره ښایسته دي څه منت به د پایلو د باهو کړې
له سوزن د ښو راوړې تار د زلفو د رحمان د زړگي زخم به رفو کړې

که د عشق شکري تیري تر گلو کړې نور لذت به لکه زهر هسي تو کړې
که دي وشي ملاقات له سر و قدو د فاختې په څیر به کوکي په کوکو کړې

عاشقي به تيره توره در په لاس کا نور د صبر د سکون په ملك به هو کړي
په انصاف و عدالت به نوشيروان شي هر عمل چه د خپل ځان په ترازو کړي
د سکندر په څير جهان به دي روزي شي که سرکوز په آئينه د خپل زانو کړي
تريخ لوګي به دي د قند په څير نغړده شي که صورت د عشق په اور کښي تماکو کړي
وبه نه وينې د ترکو برندي سترګي مګر ځان په خپلو وينو کښي سالو کړي
روغ به نه شي بې ديار له ښه ديدنه که سل پنده سپيلني و ځان ته لو کړي
د غفلت ليچن ليمه به دي بينا شي که د يار د کوڅې خاوري دي څښنکو کړي
دا دارو بد دوائي کوې طبيبه چه د يار په درد و غم کښي مي دارو کړي
نصيحت په عاشقانو اثر نه کا دا محنت واړه بې ځايه بې قابو کړي
په رحمان باندي بې ياره خواب حرام دي که ئې سل بالښته لاندي تر پهلو کړي

ولي ولي و عاشق ته نظر نه کړې دا ګدا په ديدن ولي توانګر نه کړې
ستا دې ډيري حيا ډير کورونه وران کړل چه هيڅا وته کاته برابر نه کړې
ستا په ډير حسن مي دا عقيده نه شي چه دا روغ وګړي واړه اوتر نه کړې
ته پلو له مخه واخله زه ضامن يم که اورنګ د زمانې قلندر نه کړې
ځما هر زمان هر دم په تا ګذر وي ته يو دم ځما په لوري ګذر نه کړې
لکه ته چه دلاور ځما په مرګ يې چه دا رنګ چري رقيب دلاور نه کړې
زه د ستا په جفا خوښ يم تل تر تله که غماز مي له دې رازه خبر نه کړې
ګذشته جفا دي واړه آواره وي که دا جور و جفا بار ديګر نه کړې
هغه څوك دي چه به ستا له دره درومي که ئې ته له خپله دره بدر نه کړې
سنګدلي ده هغه خلقو لره ختمه چه ئې ته په مجلس ورشې اثر نه کړې
رحمان ستا ميني رسوا کړ باري حيف دي چه ته هيڅ په دا خبره باور نه کړې

و خوبانو وته ولي نظر نه کړې د چمن په ګلو ولي ګذر نه کړې
دا بهار چه درست جهان ئې معطر کړ دماغ ولي په دا بوي معطر نه کړې
رضا ولي په قصا سپارلي نه شي دغه زهر په ځان ولي شکر نه کړې
جك زده چه په نارو د مرګ خبريږې ځان پخوا تر مرګه ولي خبر نه کړې
چه د نور خلقو په سر اچوې خاوري ته پخپله خاوري ولي په سر نه کړې

پس له مرگه چه بیا مرې له لوړي تندي ولي نن ساعت توښه د محشر نه کړې
دا ویل دي اثر کله کا په نورو اې رحمانه په ځان ولي اثر نه کړې

نمر سپوږمي که ستا له حسنه نه شرمیږي ترو دوي ولي زرغونه و زیړ ښکاریږي
دا سبوږمۍ چه ئې نه سر شته نه ئې پښې شته په کوم حسن به له تا سره سمیږي
زړه مي یووړ ستا د مخ په روڼا زلفو باري غل په سپین سبا کله پټیږي
ستا د زلفو د ابریو له وحشته همگي لړم ماران دي چه وریږي
مخ دي اور خط دي سبزه ده زه حیران یم چه سبزه په اور کښې څنگه زرغونیږي
اور اوبه سره چا گډ لیدلي نه دي دا قدرت دي ستا په لبو کښې نمائیږي
لکه لوند زړوکي تا وکړي نو ئې ووزي ستا له غمه مي رنگ زیړ پوست مي وچیږي
سپوږمۍ هم دا هسي تاو خوري ستا له مخه چه په هره میاشت کښې دوه دوه نیمه کیږي
ستا قامت که څوك شمشاد بولي غلط دي د لرگیو په نرخ سپین زر نه یافتیږي
خم ابرو ئې په پناه د زلفو تم شو د لړم لشه له مار سره تاویږي
و سپین غاښو ته دي در ویلي نه شم کاڼي کله د بریښنا په دود ځلیږي
باریك خط ئې زلفو لاندي کړ رحمانه مورچگان د شپې له مخه پایمالیږي

صبحدم چه هغه یار را باندي راشي عجب نمر د نمر د پاسه هویدا شي
ښکلي مخ لره حاجت د سنگار نشته بې ترتیبه چه نمر وخیژي روڼا شي
چه ئې وینم له ورایه پوري نښلم لکه پیښ چه و بله کاه و کهربا شي
ما له ډیري ناچارۍ و یار ته شا کړه ناروا د ضرورت په ځاي روا شي
زه په وصل کښې خواري د هجران ژاړم د هر کار فکر تر کاره لا پخوا شي
لا پخوا تر جدایۍ نه ژړا بویه گڼه هلته هر یو ژاړي چه جدا شي
وصال نه دي چا په سرومال موندلي مگر غاړه په دا کار د چا ادا شي
زه به سرومال د یار تر نامي ځار کړم دا په عشق کښې سهل کار دي که په دا شي
د رحمان په اوښو هسي رنگ پوهیږم چه آخر به په تمام جهان رسوا شي

تبسم مي د وگړي په روزگار شي چه له مرگه ئې نه ویره نه ئې ډار شي
له ده وزیږي د ده دواړاندي ومري لا ئې مینه د دنیا په کار و بار شي
که ئې هر قدم د مړیو په سر لار وي یو قدم هسي وا نه خلي چه په لار شي

د ژوندیو نصیحت پرې اثر نه کا   مگر مړه له قبره پاځي په گفتار شي
د امید مزي ئې هسي رنگ دراز وي   چه تر خضره ورته خپل عمر بسیار شي
سپینه ږیره په اوښي کښي زوي را واخلي   چه به ما لره سپاهي و منصبدار شي
د خرما زړي نهال کا ورته گوري   چه دا سوري دا میوه به مي پکار شي
هر هر فصل چه ترې ریبي هوسیږي   چه به کانده راته بل فصل تیار شي
لا ئې لپه تخم هم نه وي کرلي   ناکشته ور ځني طمع د خروار شي
غړوندي د ناز کړیو خسیو غړي   چه سبا بیگاه به ما لره گوهار شي
لکه وړکي کټوري له زانې غواړي   په دا هسي پوچ گوئي اعتبار شي
رحمان څه دي چه به پند و جا ته وایي   هدایت د هر بنده په کردگار شي

کر د گلو کره چه سیمه دي گلزار شي   اغزي مه کره په پښو کښي به دي خار شي
ته چه بل په غشیو ولې هسي پوه شه   چه هم دا غشي به ستا په لور گذار شي
کوهي مه کنه د بل سړي په لار کښي   چري ستا به د کوهی په غاړه لار شي
ته چه هر چا ته په خوارو سترگو گورې   لا وړنبي به ستا صورت تر خاورو خوار شي
آدم زاد په معنیٰ واړه یو صورت دي   هر چه بل آزاروي هغه آزار شي
که ته نه کوې نظر د چا و عیب ته   هر سړي به ستا د عیبو پرده دار شي
دهقان کر په لوړه زمکه باندي نه کا   سرکوزي کوه چه بڼ دي مرغزار شي
د مات لوښي آواز کله ثابت خیژي   د هر چا عمل څرگند په خپل گفتار شي
نن چه صبح ده روښانه لار صحیح کړه   ناگهانه به دا صبحه شب تار شي
لږ ئې مه گڼه که هر څو گناه لږ وي   چه لږ لږ و بله جمع کړې بسیار شي
که بل بد کاندي ته ښه ور سره وکړه   هر یو نخل چه میوه لري سنگ سار شي
تل و ښو وته آزار د بد ورسي   هر چنجي و نرم چوب ته ورد و خار شي
هغه زړه به له طوفانه په امان وي   چه کشتي غوندي د خلقو باد باردار شي
خداي دي بد له لاسه نه کا او که وي هم   د رحمان دي له کل بدو استغفار شي

هر وگړي چه منصور غوندي په دار شي   دار ئې بس له مرگه نخل میوه دار شي
روغ صورت که روغ عالم لره کمال دي   لیوني لره کمال دي چه سنگسار شي
هر گیاه چه و کمال ته ورسیږي   سر ئې زمکي وته گوز وي نگونسار شي
نري باد به ئې په خپل منزل داخل کا   که څوک پاڼه د خزان غوندي طیار شي

غفلت هيڅ مناسب نه دي د سپين ږيريو　　صحبدم که حيوانات دي هم بيدار شي
چه يو موتي ايرې تار په آئينه کا　　هم په دا خبره فخر د خاکسار شي
کريمانو سود مونډلي دي په زيان کښې　　لکه ښاخ دوني وتراشي بار دار شي
خزانه په سخاوت سره زياتيږي　　د کوهي اوبه چه وکاږي بسيار شي
مړول د وږي ګيډې مشکل نه دي　　مړول د وږيو سترګو مشکل کار شي
کم خوراک سړي نزدې شي فرښتو ته　　هر سړي چه بسيار خوار شي بسيار خوار شي
صاف دلانو لره لږ نصيحت بس دي　　د ګوهرو پيوستون په نري تار شي
غلبه د عشق بهانه د حسن غواړي　　توره شپه په عاشق زلفي د خپل يار شي
د توفيق له مخه هر مشکل آسان دي　　وستۍ وته د اور لنبې ګلزار شي
ناز د عشق پرورش مومي له عشقه　　هسي نه چه د خوبانو په سنګار شي
بې محنته چا راحت مونډلي نه دي　　د وصال خوښي د هجر په مقدار شي
عاشقانو لره واړه سعادت دي　　که ئې سر و مال د يار تر نامې ځار شي
ياره ياره هر څوك وايي په جهان کښې　　زه به پس له مرګه وايم چه يار يار شي
لکه ډار کاندي ورغومي له ګرګانو　　هسي رنګ له جدايۍ نه ځما ډار شي
د رحمان دا پوچ ګويي څه په کا نه ده　　عاشقي په ګفتار نه شي په کردار شي

چه شهيد د تورو سترګو په خنجر شي　　خوشنودي ئې د سرو شونډو په کوثر شي
چه را ياد ئې سپين رخسار دراز مژګان کړم　　هغه دم مي زړه سپند سينه مجمر شي
عندليب خاطر مي الوزي په ګلو　　که د ترکو سنبل زلفي ئې سهپر شي
که يار سل ځله جفا را ستره کاندي　　ځما کله په جفا د يار باور شي
د ناصح په نصيحت به منع نه شم　　که هزار ځله مي ورور و برادر شي
د رقيب او ځما صلح سره نشته　　که مو چري لاس و دست و بله بر شي
صبوري او قراري له ما خطا دي　　تر هغه ساعته پوري چه محشر شي
تير ساعت به د هيچا په لاس کښې نه وري　　مګر تللي آشنا بيا په آشنا ور شي
خوبرويان به د سپوږمۍ ټوکړه را وخلي　　که رحمان کچکول په لاس کښې قلندر شي

چه غبار د ستا د لاري په خوا ورشي　　که په دواړو سترګو ړوند وي مصر شي
تازه نوي سر پيدا کړي لکه شمعه　　چه ئې غوڅ د ستا په مينه د زړه سر شي
چه کيميا د قناعت ئې په لاس کښېوزي　　که ګدا وي د قارون په څير توانګر شي

ستا د در گدایان واړه بادشاهان دي — خو چه ستا له دره ووزي در په در شي
تل ئې مخ وي له عالم جار وتلي — د هغو چه ستا په مخ باندي نظر شي
که د درست جهان له حاله خبر دار وي — چه تا ووبني له واړو نا خبر شي
ائينه که د جمال کړې ور څرگنده — دا گدا رحمان به شاه سکندر شي

که د مي غم د درست جهان تر زړه چا تير شي — دلگير مه شه هسي وايه چه به تير شي
غم هغه دي هر چه څيرمه وي و چا ته — وړنبي واړه تر وروسته پوري هير شي
بې له خدايه چه مدام په يوه حال وي — بنده کله شيرشاهئ وي کله سير شي
يو آدم دي چه په څو رنگه جلوه کا — يو رقم دي کله زور و کله زير شي
د دنيا چاري مدام په قرار نه وي — د بڼو په ځنبول په بل بل پير شي
په لږ عمر کښي ډير غم له کومه راغي — خوله خپلي بې صبرئ په سري ډير شي
خريدار و فروشنده چه سره خوښ شي — به سودا کښي سختي نه کا تير و بير شي
ښايسته په جهان ډير دي بې حسابه — باري څوک به د رحمان د يار په څير شي

که د سرو زرو سري وي خو چه مړ شي — نه ئې نوم په خوله څوك اخلي نه نومړ شي
که هيچا پرکړي نه وي په جهان کښي — و اجل ته لکه خر په خټه پړ شي
راشه راشه دا ډير ناز و کبر مه کړه — ياره خو به دي دا ناز په جهان وړ شي
دا رخسار چه دي روښان تر آئينې دي — عاقبت به د لحد په خاورو خړ شي
مراد خو واړه دلبري ده غزا وشوه — که د سرو په څير څوك په قامت لوړ شي
نيك نامي له نيك خويئ نه پيدا کيږي — دغه چاره نه په سوك نه په لوړ شي
عاشقان چه پښيمانيږي هغه نه کا — هغه سوك د بې هنر وي چه خپړ شي
دا خو زه له مشقته تا ته وايم — گنه ځان له سرنوشته چا ژغړ شي
د هوا په نغوته مه ځه که دانا يې — د هوا ويشتلي غشي زر په خوږ شي
وران به نه کاندي يو حرف د خپلي بخري — که په اوښو د چا درست جهان چقړ شي
په تدبير به د تقدير کښلي نور نه کړې — د قسمت علاج په عقل کله کړ شي
په رحمان باندي بې ياره صبر گران دي — لکه زهر چه ديده دانسته نغړ شي

له دې کټه له پوزي خو به ولاړ شې — ترو بيا خداي خبر چه کوم خوا ته به لاړ شې
په ظاهر صورت خو هسي معلوميږې — چه به خس غوندي تر پښو لاندي لتاړ شې

د آسمان زمكه به وي او ته به نه يې   په ودانه ودانۍ كښې به ويجاړ شې
د بهار د گلو عمر مدام نه وي   عندليب غوندې به پاتې په اهاړ شې
په ويلاړ ويلاړ به ځان ور پسې ورك كړې   چرې نه وي چه د تركو په ويلاړ شې
كه ليلىٰ غواړې بايده دې دا رحمانه   چه مجنون غوندې ساكن د كوه و كاړ شې

هر چه ستا په زخندان كښې ئې منزل شي   لكه خس په تاره كښې به جلبل شي
څوك چه نوم د ستا د شونډو په خوله واخلي   كه ئې زهر وي په خوله كښې هم عسل شي
په هجران كښې زه بې برگ و بې نوا يم   لكه كښت چه اوبه نه مومي شذل شي
په عاشق باندې دا هسې گمان مه كړه   چه يار زړه ور څخه يوسي تش گوگل شي
په جهان تر آشنايۍ خواږه څه نشته   ولې حيف دې چه هجران په كښې حنظل شي
زه رحمان بې ياره هسې شول و شل شم   لكه كب چه بې محيطه شول و شل شي

كه د زړه په وينو رنگ د چا گوگل شي   چه بيلتون په جهان گرزي خو به سيل شي
كه د اوښو په درياب باندې نهال كړې   نيشكر به نيشكر شي نل به نل شي
مشقت د سړې واړه حبطه كا   په شوره كښې چه د گل بوټې نهل شي
د دنيا يارې دوستې څه پكار نه ده   له اوله يار و دوست وي پسې غل شي
كه هر څو ئې و بله مهر و محبت وي   نهايت سره په جنگ و په جدل شي
په مثال د دروغژني مرغلرې   آب و تاب ئې په دوه ورځې كښې بدل شي
كه ئې زنه د ځوانې په وقت كښې سيب وي   هغه سيب ئې په پيرۍ كښې بيا حنظل شي
د رقيب له بده خويه به څه وايم   ترو دا گوره چه لا يار ور سره مل شي
زه رحمان په ښه په بد د يار پوهيږم   كاشكې زهر په دهن د چا عسل شي

كه سل ځله هم كنار و هم بغل شي   د دنيا په مينه واړه سره بيل شي
دا چه اوس په يوه كور كښې سره ناست دي   عاقبت به ئې جدا جدا منزل شي
دا گلونه چه ئې ځاي دې په دستار كښې   همه واړه به تر پښو لاندې غوبل شي
دا پې مخې چه ئې مخ د نمر په څير دي   تور وېښته به ئې په مخ باندې ځنگل شي
دا شيرين شيرين شربت چه د وصال شي   د هجران په وقت به زهر هلاهل شي
ما د يار په بيلتانه كښې دې ليدلي   كه دانا د زمانې وي مبدل شي
پښه له ويرې د وصال په مزكه نږدې   چه خبر د جدايۍ په دل دل شي

د دې هسي رنج علاج به څوك په څه كا   چه نه فهم د چا رسي نه اټكل شي
كه د غرونو په سر گرزي سر ئې ټيټ وي   هر چه زړه ئې د خوبانو په يرغل شي
د رحمان خاطر غمونو هسي زنگ كړ   مگر جام د مي ناب وي چه صيقل شي

هغه دم چه زړه مال شي   يو ساعت ور باندي كال شي
حيران تللي وي په فكر   فراموش ئې قيل و قال شي
نه ئې گفت نه ئې شنود وي   په غوړكوڼ په ژبه لال شي
نه جواب و چا ته كاندي   نه ئې غوړ د چا په سوال شي
علم عقل څني پاڅي   درست صورت ئې خواب و خيال شي
په رنځو سترگو اوده وي   لكه نقش د ديوال شي
قوت ئې وينې د ځگر وي   هم دغه ئې اشتغال شي
د چشمانو له بارانه   په رخسار ئې پشكال شي
په سبب د عاشقۍ   تير تر آل و تر عيال شي
هم تر آل و تر عياله   هم تر مال و تر منال شي
په خپل درد و په خپل غم كښي   تر عالمه فارغ بال شي
نه طاقت نه ئې مجال وي   بې طاقت و بې مجال شي
كه ژوندي وي په جهان كښي   د مرده ؤ په مثال شي
په خشكۍ كښي ماهي گوره   هسي بې تيغه حلال شي
پاڅيدي نه شي له ځايه   په زړه غوځ په تن كهال شي
د ويشتليو په څير يون كا   له كل خلقو په دنبال شي
لكه خس د لويي لاري   تر قدم لاندي پايمال شي
خداي له غمه سړي ژغوره   بيا لا بويه چه خوشحال شي
چه د زړه ولې شي غوځي   نور ژوندون ئې په اشكال شي
د باغبان سترگي كا سپيني   چه تازه نخل نهال شي
روئيدن د كښت آسان دي   پرورش ئې ډير جنجال شي
ويراني په يوه دم شي   وداني په ډيره اشكال شي
چه پلار ومري بيا له بويه   چه ئې زوي با كمال شي
څوك خبر دي له دې دوره   چه په ما به پيښ څه حال شي
چه په حال كښي ئې حال نه وي   څه اميد په استقبال شي

د یوه ساعت له مخه خدای زده څه رنګ به احوال شي
د دنیا چاري فاني دي رفت آمد ئې په یرغال شي
په مثال کښې لکه سوري خوار و شاد د هر دیوال شي
اعتبار په اوبو مه کړه چه استاد ئې په غربال شي
د بڼو په ځنبول کښې شال شړی کا شړی مثال شي
که بادشاه د ولایت وي کندولي په لاس ګنګال شي
په ثواب ئې غلط مه شه په یوه ساعت وبال شي
په کمال ئې مه نازیږه په یوه ګړي زوال شي
د هاتیانو سوداګر وي بیا دکاؤ و خر دلال شي
جوهري وي جوهر پلوري خاوري اغبري کلال شي
کلالي وګل کاري کا فروشنده د مات صفال شي
په هستی کښې ئې اشراف وي په نیستی کښې ئې اوزال شي
د ځوانی په وقت کښې شیر وي د پیری په وقت شغال شي
چه مشهور په صداقت وي پوچ ګوئي واخلي بطال شي
محتسب وي احتساب کا کوتوالي واخلي کوتوال شي
نیکوکار وي نیك عمل کړي بدکردار و بد افعال شي
سر نوشت د سړي خپل دي یو عیسیٰ وي بل دجال شي
چه نیك بخت وي نیکوئي کا چه بدبخت وي بد سګال شي
لاس و پښې د هغه نیسه چه خوښخویه خوش خصال شي
په هجران کښې نا امید مه شه خدای قادر دي که وصال شي
په حرامو کښې امید کړه ګوندي مخ دي په حلال شي
کافر وباسي له کفره په یوه ساعت ابدال شي
تور بهتر کاندي تر سپینو په سپین مخ باندي تور خال شي
آرزومند د یوه خس وي خداوند د ملك و مال شي
چه سیالي ئې کړې نه وي له سیالانو سره سیال شي
په ډیر عمر منفصل وي په ساعت کښې اتصال شي
ممکنات به منع نه کا که څوك سل ځله سنبال شي
چه د خدای رضا شي پیښه رمل پاتي د رمال شي
فال به څه ګوري رحمانه خپل افعال د سړي فال شي

هغه زړه چه خداي روښان کا جام د جم شي   په دا جام کښې ور ښکاره تمام عالم شي
په آدم کښې د حیوان خویونه هم شته   بیا هاله ئې ادم بوله چه آدم شي
چه خویونه د چارپایایو په کښې نه وي   سړی هوښ په سړي هله مسلم شي
چه اغوستي ئې لباس وي د پاکانو   د ناپاکو چاري کاندي خو به گرم شي
که هر څو طعام لذیذ وي مزه نه کا   چه یوه ذره نمك ئې زیات و کم شي
ښادي هر چري غم په اندازه وي   د هغو به څه ښادي وي چه بې غم شي
هر چه خپله رضا پاسلوي قضا ته   که هر څو په ځان ناخوښ وي خوښ خورم شي
عاشقي چه تر کماله ورسیږي   د خپل یار له لاسه زخم ئې مرهم شي
که په ځان باندي قدم کیږدې رحمانه   نه فلکه به دي لاندي تر قدم شي

د عاشق بې خپله یاره قرار نه شي   بې طبیبه قراري د بیمار نه شي
چه په لوح محفوظ کښې ښکلي لیوني وي   په تعلیم د معلم به هوښیار نه شي
زوي د پلار په غیږ کښې پروت وي روح ئې لاړ شي   د قضا علاج په مور و په پلار نه شي
د هغو چه خداي کمال حسن روزي کړ   هیڅ نقصان ئې د منکر په انکار نه شي
درد و غم د عاشقۍ چه ډیر مشکل دي   هیڅ سړي دي په دا رنځ گرفتار نه شي
زه همه عمر له خدایه دغه خواست کړم   چه دي یار له خپله یاره ویزار نه شي
که هر څو ئې دلبري و دل جوئي کا   د رحمان په ترکو هیڅ اعتبار نه شي

آشنائې توره بلا ده آشنا مه شې   جدایي به دي فنا کا فنا مه شې
درد و غم به دي د زړه ولي کا غوځې   گرفتار په درد و غم د جانا مه شي
په زیړ رنگ به دي تل سرې اوښې بهیږي   د دو رنگو په څیر گل د رعنا مه شې
هم په دا چه دروغژن د خداي دښمن دي   و هیچا ته دروغژن په وینا مه شې
که اعلیٰ مرتبه غواړې عاشقي ده   نور همه واړه ادنیٰ دي ادنیٰ مه شې
همیشه به سر نگون په فکر ناست یې   د رحمان هسي مشغول په ثنا مه شې

چه مجنون غوندي یو موتې استخوان شي   په قوت د عاشقۍ به پهلوان شي
عاشقانو په شکست کښې بري بیا موند   دلته توان د هغه رسي چه ناتوان شي
زیړي رنگ د عاشقانو هسي مرتبه ده   چه آفتاب غوندي څرگند په درست جهان شي

له چشمانو ئې باران رحمت ووري　زرغونه ئې په چهره باندي زعفران شي
له رخساره حال د زړونو معلومیږي　له بهاره نیك و بد د كال عیان شي
له نكتې نه تمام علم حاصلیږي　درست خروار له یوه مشته نمایان شي
پكار نه دي مخالف هزار تقریره　موافق له حاله نیم كلام داستان شي
لكه مړ له كار و باره وي وتلي　د هغو خاوري په سر چه غافلان شي
كه دي ډیر عمر پكار دي غفلت مه كړه　په اوده باندي سل كاله یو زمان شي
د غفلت بنیاد د اوښو په موج خیژي　یو څڅو پكي خواب آلود لره طوفان شي
ړوند په خپله عصا پریوزي و كوهي ته　خپل دلیل د كم دلیل د ځان تاوان شي
سر كشي د عاجزانو پكار نه ده　هر میږي چه وزر وكاندي پښیمان شي
موم دلان به ئې له شره لمن ژغوري　سنگدلان كه عین لعل د بدخشان شي
چه كیمیا د قناعت ځې په لاس كښیوزي　د شړئ په خرقه كښي بادشاهان شي
بل پوشاك ئې پكار نه وي بې نمده　هغه زړه چه آئینه غوندي روښان شي
عاشقي ده ر جمله بلاؤ زیاته　و مجنون ته دیوودد واړه حیران شي
كاتبان به وركا دُر د خپلو غوړو　كه ئې تیر تر غوړو شعر د رحمان شي

د سكوت په تیغ چه ژبه بریده شي　لا قلم غوندي په قال كښي دویده شي
همره اور د عاشقي په زړه كښي یو شي　چه لاله ئې له تربته دمیده شي
خم ابرو د یار مي نقش په لیمه دي　لكه میاشت چه په لوي بحر كښي لیده شي
همیشه ئې د خپل یار په لوري دووی　نهایت چه په دادو كښي رسیده شي
څه حاجت دي چه زه یار و چا ته ستایم　كار همه د خپلو سترگو په دیده شي
كله وي چه یو د بل په ویل غلیږي　مگر صافه د چا خپله عقیده شي
خود څرگند وي لكه صبح په جهان كښي　هر گریوان چه په یارئ كښي د دیده شي
ابرو ئي د عاشق هلته ځان څرگند كا　چه ئې نم د زړه له سترگو چكیده شي
د آه غشي ئي په زمكه كله لگي　هر قامت چه كمان طوره خمیده شي
بې مطلوبه ئې هیڅ فهم په چا نه وي　هر طالب چه په طلب كښي فهمیده شي
هر چه زړه په مهرویانو باندي بایلي　بې دیناره و بې درمه خریده شي
ما د یار په څیر بل مخ نه دي لیدلي　مگر پس چه له نن ورځي آفریده شي
یا به شهد یا به قند یا به نبات وي　هر كلام چه له رحمانه شنیده شي

چه سړي له بله بد وايي بد گوي شي   لا ترې بله خوا روان د ده بد بوي شي
مرده شوي چه هوس کا د بل و مرگ ته   بل هم پس د ده له مرگه مرده شوي شي
دوست دښمن د سړي واړه خپل عمل دي   هم په دا مقدار ئې اجر موي بموي شي
هره ونه چه کږه په يوه لور وي   عاقبت ئې پريواته په هغه سوي شي
په لويئ کښې نور څه نشته بې زواله   هلکان د هلکتوب په سبب پوي شي
د اوبو اصل له خاورو پيدا کيږي   خاکساري د خاکسارانو په آبروي شي
همره زيان له خوگه خرسه نه رسيږي   لکه ځوك په آدميانو کښې بد خوي شي
سړی هوښ چه د سړي له تنه پاځي   د سړيو په جامه کښې خربشوي شي
و هغو وته چه خداي پخپله وښود   څه حاجت ئې د رحمان په گفتگوي شي

وقت د عيش و طرب ير شه خزان راغي   ځانکندن د بلبانو په ځان راغي
دلداري مي ترې اميد وه باري څه کړم   هغه يار د دلبرانو په شان راغي
سود سودا د عاشقئ که نفع مند وي   ما هيڅ سود په کښې بيا نه موند نقصان راغي
تمام عمر که وصال و همره نه و   لکه يو زمان د ښکليو هجران راغي
آشنائي مي په هوس وه خو چه بيل شوم   دواړه لاس مي و بله ومښو ارمان راغي
گوي ځما د زړه ئې يووړ په چوگان کښې   بيا د ناز په نيلي سور په جولان راغي
غنچه لب به په خندا نه کا پريشانه   په شيبو ځما د آوښو باران راغي
د ميرزا د ارزاني دعوې به پرې کا   قدر دان د شاعرانو رحمان راغي

چه وصال د خپل جانان مي دي موندلي   گنج د در و د مرجان موي دي موندلي
همره طمع مي له خپله بخته نه وه   نه پوهيږم چه څه شان مي دي موندلي
که په ډير مشقت لاس لره خداي راوست   زه خو وايم چه آسان مي دي موندلي
چه مي يو نفس وصال ور سره وشه   واړه اجر د هجران مي دي موندلي
څه عجب دي که تمام جهان ځما شي   چه بادشاه د درست جهان مي دي موندلي
زه رحمان په خپل اشعار شکر گذار يم   چه دا هسي رنگ ديوان مي دي موندلي

ته چه خپله بې عقلي هوښياري بولې   کاشکي بيا مومې د غوښتو په نرخ شولې
عشق يو داد دي په عاشق باندي له خدانه   هسي نه دي چه ئې پيرې يا ئې پرولې
زليخا غوندي به بله شيدا نه وي   که د مصر مستورې شي واړه تولې

هغه بحر څه په بحر حساب نه دي   چه اوبه ئې خاك آلودي وي خټولې
له هغو سره به څه فكر د يار وي   چه په غم وي د كاله يا د كهولې
عاشقي څه د نغري په غاړه نه شي   څو په يار پسي وا نه خلې ځلي ځولې
د وصال په نعمتونو غره مه شه   جدايي ئې خلقې كړې په زړه ځمولې
در گوهر په تله نه دي چا تللي   د رحمان شعر گوهر دي څه ئې تولې

ما چه سترگي و گلرخ ته واړه ولې   په هغو سترگو مې ويني وژړلې
د عمل جزا مي بيا مونده بر حقه   دا دستور دي چه كرې هغه آخلې
تر غمزو ئې يو په سله زره قاتل دي   تل چړې توري په كاڼې تيرولې
خود كرده به څه تاوان له چا نه غواړي   چه ئې غوځي په خپل تيغ كړې سپيني خپلې
ما لا مرگ د ستا په مينه كښې هاله ليد   چه گدا د پادشاهۍ لافي وهلې
له خوبانو به څوك څه وفا غواړي   سرو كله د كشمش ميوه نيولې
په دربار ئې سنډاسي شه ورته كښينه   تار په تار د سر ويښته ايرې منلې
كه دفتر د خپل قسمت د جا په لاس وي   بدي بخري به چا كله قبلولې
چه نيكي ئې وركوله و نيكانو   دې بدانو څه بدي نه وه غوښتلې
څوك له خاورو ايرو پاځوي تخت وركړي   څوك له تخته د ايرو په ډيران ولې
ستا چه نيت د آشنايۍ نه و صنمه   د رحمان سترگي دي ولي نه گنډلې
د ازل په ورځ د بخرو جواري وه   اې رحمانه چا بايلودې چا گټلې

بد لوې په دنيا دين و ايمان ولي؟   نه پوهيږې په خپل سود و په زيان ولي؟
هميشه په ځاي د شكر شكايت كړې   منكريږې په عطا د سبحان ولي؟
در بخښلي خداي د هري چاري توان دي   په ډير توان كښې خپسر بولې ناتوان ولي؟
مدام اوښي تويوې د رزق له غمه   در گوهر پر بها پلورې ارزان ولي؟
چه په هر بيگاه سامان د هر سبا كړې   كور و كر شوې د محشر په سامان ولي؟
هيڅ گياه له ځايه نه خوځي نم مومي   ته د رزق په طلب مرې جهان ولي؟
چه پخوا تر قضا خپله رضا غواړې   بيهوده په لوټو ولې آسمان ولي؟
په ژوند ومره چه د مرگ له غمه خلاص شې   آسان كار دي كړ په ځان باندي گران ولي؟
غيري ميني دي په زړه باندي انبار كړې   په كعبه كښې ننباسې بتان ولي؟
زړه د نفس په پيروۍ در څخه لاړ شه   د خبيث په لاس دي وركړ قران ولي؟

چه یوسف د حبشي په بها مومې   د مطلوب په بهانه ښندې ځان ولي؟
بد له بدو پښیماني کاندي رحمانه   ته په خپلو بدو نه شوې پښیمان ولي؟

چا چه نمري وي خپلو وینو وللي   د شبنم په څیر به تل وي سپین سپیځلي
که صیاد څخه د اوښو دانې نه وي   د هوا مرغونه نه دي چا نیولي
هر یو مخ کله لایق د آبرویی دي   اوښي نه درومي په مخ د هر ناولي
هره شپه به شمع څه لره ژړا کړه   که ئې نه وي په ژړا کښې څه موندلي
ما رحمان به ژړا نه کړه له خوبانو   که مي نه وي په قسمت دا هسي ښکلي

په نور څه پسي بې خدایه ژاړې ولي؟   د چارپاي په څیر بې ځایه ناړې ولي؟
چي روتۍ میده کوې په شخوند خو جوړ یې   ترو خبري کوې لواړي لواړې ولي؟
ته دا خپل کلام میده په دا خپل شخوند کړه   تا داړلو ته تیرې کړې داړې ولي؟
هغه کار چه دي په نرم ویل کیږي   بیهوده په بیرته ولي لاړې ولي؟
نیك له نیکو بد له بدو مناسب دي   نیك و بد سره په بله نغاړې ولي؟
یو قدم د خداي په لور ایښودي نه شې   تمامي عمر په پراته لارې ولي؟
تل دي طوق تعلق په غاړه کښیوست   وکښې نه شې دغه طوق له غاړې ولي؟
چه په ورځ د شیخۍ لافي کړې رحمانه   په شپه می له می فروشه غواړې ولي؟

هسي ډوب یم ستا د غم په دریاب تللي   چه ماهي غوندي بې تیغه یم کوتلي
ما لیدلې چه لینده دي وه را کښلې   تا د ورځو په لینده یم زه را کښلي
په خپل ځان مي تر هغه پوري نظر و   څو مي ته په نظر نه وې کښیوتلي
اوس مي ستا په مینه ځان و جهان هیر شه   د سیلاب په مخ کښې لاړم لکه خلي
عاشقي به ئې د باد په مخ بڼه کا   که ئې ځان وي کوه قاف غوندي پنولي
چه د عشق له بحره روغ سلامت ووزی   زه ئې نن گڼم له موره زیږیدلي
هر چه واوړي په بلا د تورو زلفو   هغه بیا تر کوره نه دي ورغلي
چه له غرونو پریوتلي وي بیا پاڅې   پاڅیدي نه شي د زړونو پریوتلي
چه د اور لنبو وهلي وي بیا روغ شي   نه رغیږي د هجران لنبو وهلي
زه رحمان ئې هر دم وینم ستا په غم کښې   که خپل مرگ په سترگو نه دي چا لیدلي

خداي دي وژغوره له هري پريشانۍ   اي ځما د کور و کلي ودانۍ
عاشقي چه ما ګڼله ناداني وه   اوس خبر شوم له دې خپلي نادانۍ
تر ورخ تيري اوبه بيرته نه جار ووزي   څه پکار دي پوچ بې ځايه پښيمانۍ
وداني په يوه دم کښي شي ويرانه   مرد هغه چه کړي د وراني ودانۍ
لکه باد چه ځان وهي له کوهه دشته   زه په تا پسي کوم سرګردانۍ
دا خو زه د ستا د غم سره لوڅيږم   څوك له ديوه سره کړي پهلوانۍ
چه په آب و په آتش په خاك و باد وي   څه اميد دي په هغه زندکانۍ
ته چه دا رنګي اوږدې وعدې کړې   کشکي راکړې و ما خط د امانۍ
زه او ته که هغه وقت وي چا به نه وې   د مجنون او د ليلي قصه خوانۍ
ځما ستا و نندارو ته به حيران وو   که ژوندي وي آدم خان او درخانۍ
و هر چا ته چه وايم حيرانيږي   څه به وايم د رحمان له حيرانۍ

زه د ستا له غمه ژاړم واړه ويني   واړې وينې واړه وينې واړه وينې
خود مي وينې چه په تش کاته دي مرمه   لا خنجر په کاڼي مړې دل سنګيني
هر ارمان مي په حضور د سترګو وژنې   لايقين دي د زړه نه شي بې يقيني
عالم ستا په مينه ژوي نه پوهيږم   زه په څه سبب وژلي يم ستا ميني
ډير عالم به نوري رنګ کا معلوميږي   تا چه هسي جامې واغوستې رنګيني
پښې ئې نه وي چه و بله خوا ته درومي   هسي سکښي په غمزه د عاشق سپيني
که صورت موي پر بله پوري معلوميږي   زړه مي ستا له غمه چاودي نازنيني
هغه څوك دي چه تر تا به بهترين وي   اي تر وار و مهرويانو بهتريني
چه دي زلفي د رحمان په زړه وريځ کړي   تر بڼو ئې ځکه څاڅي اوښي ويني

هر چه کښت ئې په باران و په سيلاب وي   د هغو عمر به واړه په عذاب وي
هغه ملك چه په کښي سيند و رود بار نه وي   دهقانان به ئې همه خانه خراب وي
و آسمان ته به ئې سترګي وي ختلي   د باران له انتظاره به بې خواب وي
لکه څوك چه کړوي ئې په کرهۍ کښي   د هغه ماهي په طور به کباب وي
لا به کله بارانونه پرې نزول شي   چه نخل و زراعت په ئې سيراب وي
هميشه له خدايه خواست د اوبو کاندي   که ئې چري خواست په عمر مستجاب وي

لکه تل چه ئې په زوږ د اوبو غوږ وي   همره غوږ ئې نه په چنګ نه په رباب وي
که همه عمر باران ور باندي ووري   لا ګرمي ئې په صورت کښي د آفتاب وي
د ګرمۍ و د خشکۍ له دهشته   د آفتاب په څیر ګمان ئې په ماهتاب وي
د اوبو له ډیري ډیري قیمتۍ نه   لرګي لوښي ئې مردار په منجلاب وي
فرق د پاکو د ناپاکو اوبو نه کړي   که اوبه ئې ګډې وډې په پیشاب وي
د اوبو په غلا چه ور شي نه جار ووزي   که ساکن د خانقاه او د محراب وي
د اوبو په ویش چه ورشي انصاف نه کا   که په لاس ئې ورقونه د کتاب وي
د اوبو ثواب ئې نه کیږي له لاسه   که په کوټ اوبو ئې عین د حج ثواب وي
د باران امید ئې نه کیږي له خدانه   که ئې سپه و ورځ په سر باندي سحاب وي
پلیتي به ئې له تنه څه رنګ درومي   چه اوبه په کښي نایابې تر ګلاب وي
هیڅ ئې مه پوښته له غسله له اودسه   چه یو څاڅکي پرې ګوهر غوندي نایاب وي
په سبب د ډیره ډیره تیممه   همیشه ئې سپیره ږیره په تراب وي
د للمي سړی په مخ کښي وي آب چري   هغه خلق چه بې آب وي خو بې آب وي
په آبۍ کښي لا هم وي خونه ویرانه   هغه کلي چه د بل کلي پائناب وي
یو به ني سي هیڅ بري له سري ورخه   د پائناب سړي که زوي هم د ارباب وي
سم حساب له عزیزانو کله مومي   تل تر تله ئې د بل لاندي حساب وي
نه طاقت د بد ویل لري نه صبر   لکه مار په ملا وهلي پیچ و تاب وي
نه ئې مرګ نه ئې قتنه له لاسه کیږي   لاس تړلي د خپل شرم به طناب وي
چه ئې زیست یا ئې روزګار په تحمل شي   همیشه ئې له بدۍ اجتناب وي
که یوه بده وینا ئې له خولې ووزي   هغه دم ئې په خپل ځان باندي عتاب وي
هسي شان سړي تیري ور باندي وکړي   چه په عمر نه د سوال نه د ځواب وي
همسایه ئې چریکار و پښتانه شي   او په اصل به موچي یا به قصاب وي
ملایم ویل اثر ور باندي نه کړي   چه په زړه کښي ئې نه شرم نه حجاب وي
لکه دیو وي د سړیو په صورت شي   ته ګمان کړې چه سړی دي دي دواب وي
په هیڅ رنګ له بده خویه نه جار ووزي   هسي مست د جاهلۍ په شراب وي
چه اشراف د هسي خرسو په لاس کیوزي   ترو خلاصي به ئې له خونه په کوم باب وي
هسي رزق دي خداي هیجا لره ور نه کا   که به رزق د چا په هسي رنګ اسباب وي
تر دا هسي زمیندارو هغه ښه دي   چه نوکر د یوه تور کافر کلاب وي
نوکري د یوه سپي ور لره ښه ده   هغه بریږده چه لا نوم ئې د نواب وي
د خشکۍ له غمه قوم د رحمان خوښ دي   که رفتن ئې له جهانه په شتاب وي

تل دي ستا خواب آلودو سترگو خواب وي / چه فتنه په خواب وده شي ډېر ثواب وي
لکه مي چه په مينا کښي تجلي کا / نور د حسن په حجاب کښي بې حجاب وي
ته چه ما ته لولوي پټېی د صبر / زه هم ډېر په دا راضي يم که مي تاب وي
زه په دا سبب په ترکو پسي ژاړم / چه ژړا د عاشقانو د مخ آب وي
که نادان وي هم دا همره خو پوهيږی / څوك چه نه ژاړي په يار پسی کذاب وي
د عاشق سترگي په دا سبب شوې پاکي / چه مدام د جوي په سر لکه حباب وي
له خالي خوني به څه وړي چه څه نه وي / که ختلي د حباب په سر سيلاب وي
هم په دا ئې د نغمې اثر پيدا شه / چه په تشه گيډه صبر د رباب وي
د حريص له خپله نقده بهره نشته / لکه مار د گنج د پاسه پيچ و تاب وي
کاملان تعلقات د دنيا نه کا / لکه پاښي د خزان پښه په رکاب وي
غفلت هيڅ مناسب نه دي په دنيا کښي / ساکنان د دهر کل واړه خراب وي
چه ښادي غواړي بې شماره بې حسابه / په رحمان به د غمونو څه حساب وي

د هغو چه ځبله مهر و محبت وي / په هستیِ او په نيستیِ کښي فراغت وي
عاشقي ده تر هغه مقام په هور ته / چه د چا مقام په رنځ و په راحت وي
څه د اور په لنبو سوي څه د عشق / واړه عشق دي که هجران وي که وصلت وي
چه مطلب و مدعا د سړي خداي شي / ناست ولاړ ئې همه واړه عبادت وي
که په دوه قدمه ومري هم حاجي شي / چا چه کړي د مکې په لوري نيت وي
هغه څوك چه پير وي د اوليا کا / دا ئې واړه په معنیٰ کښي ولايت وي
که د زرو په تخت کښيني غزا وشوه / و فهيم وته کم فهمه بې عزت وي
خاوري زر په سړي واړه برابر شي / هغه دم چه له جهانه په رحلت وي
د دانا او د نادان تر ميان يو حد دي / هوښياري تر حد په هورته حماقت وي
تجاوز له خپله حده پکار نه دي / د هر چا په خپله خونه کښي حرمت وي
نور عالم که د دنيا غمونه کاندي / د رحمان سره دي غم د آخرت وي

د هغې بنا چه نوم محنت آباد وي / ترو خاطر به په کښي څنگه د چا ښاد وي
په خواړه او په ځښو کله ويني نيسي / هر مرغه چه په قفس کښي د صياد وي
د رنځور په خوله کښي کله مزه کاندي / که سل رنگه نعمتونه ئې معتاد وي
پاي بسته ولره هر چرته زندان وي / هغه هر چرته آزاد وي چه آزاد وي

عشق تغییر او تبدیل نه لري یکرنګ دي   د آشنا له لاسه داد وي که بیداد وي
د ښادۍ نښه هغه وي په جهان کښي   چه په یار پسي بې بیخه بې بنیاد وي
بودني هغه باله شي په معنیٰ کښي   چه دنیا ئې په نابوده اعتقاد وي
نقصاني دي د دنیا عمارتونه   که تر لاندې ئې سل ستني د فولاد وي
زندګي که څوك پوهیږي خضور دم دي   آینده و رفته کله د چا یاد وي
دا دنیا لکه سیلاب هسي بهیږي   نه ځې چا څخه استوګنه نه استاد وي
چه کامله اراده لري په زړه کښي   د مرشد له اشارته بې ارشاد وي
و هغو ته چه خداي خود پخپله وښود   څه حاجت ئې په ښوونه د استاد وي
ډیر یاران ور څخه بیل شو و هیڅ ګرم نه دي   که رحمان له جدایۍ نه په فریاد وي

په دنیا کښي که هر څو وبله پیوند وي   پس له مرګه به ئې درست صورت بند بند وي
زه به وخورمه په دا باب هزار قسمه   که باور دي په قسم و په سوګند وي
یا به وړاندي تر تا درومي یا به ورستو   که دي ورور که دي عزیز که دي فرزند وي
زمانه به ئې تر پښو لاندي پایمال کا   که په قطعه تر آسمان پوري بلند وي
هم ئې هسي پیمانه ګڼه په خاورو   که ئې ډکه خوله تمام عمر په قند وي
هر چه کاندي آزادي په دا جهان کښي   پس له مرګه به هم واړه په بند وي
هر چه غاړه ئې و حق ته ایښې نه وي   همیشه به ئې په غاړه کښي کمند وي
دا چه زه و تا ته وایمه که خداي کا   په آیت و په حدیث کښي به څرګند وي
ته چه نه کوې باور په آیاتونو   ترو ځما ویل به څه در لره پند وي
ناپسند به د منکر په انکار نه شي   هر کلام چه دلپذیر و دل پسند وي
خدانه ګنج د قناعت و رحمان ورکړې   چه بې ملکه بې حشمته دولتمند وي

که د درستي دنیا غم مي په سر بار وي   واړه سهل دي که یار را سره یار وي
هزار وار به ئې د یار تر نامه ځار کړم   که په قطع مي دا یو صورت هزار وي
هغه نه دي په شماره د عاشقانو   چه د خپل تېر داغونه ئې په شمار وي
مشکل کار د عاشقۍ چه خداي پیدا کړ   کله بل جهان هسي مشکل کار وي
څو ئې اوښي په مخ لاري روغي نه کا   د هغو و معشوقو ته کله لار وي
ته چه ګل ځما د یار په شکل غواړې   کله دا رنګه کلونه په ګلزار وي
نه مونده شي به بازار کښي نه په ښهر   هغه رخت چه د خوبانو په بازار وی

زه د یار په څیر مخ نه وینم په سترګو　　که په هره خوا خوبان هزار هزار وي
د عاشق نظر په ډیر و په لږ نه وي　　که دیدن د یار په لږ که په بسیار وي
شته هزار هزار خوبان ولي سوګند دي　　که ځما د یار په څیر د چا یار وي
مرګ له هیچا سره وار نه کا رحمانه　　یار به ځان تر یار وړنبي کا که ئې وار وي

له هغو سره به څه فکر د یار وي　　چه یاران ئې په هر لور هزار هزار وي
چه آشنا پسي ویشتلي هم هغه وي　　چه له توري آشنائۍ ئې استغفار وي
صبوري او قراري دي په ما زوم شي　　که بې تا به مي یا صبر یا قرار وي
هر ژوندون د یار په وصل ښایسته وي　　بې مینه که ژوندون وي څه پکار وي
که د یار له لاسه اور په یار بلیږي　　هغه اور و عاشقانو ته ګلزار وي
په یارۍ کښي آزار نشته خداي دي نه کا　　که زره به ځما زړه له تا آزار وي
و هغو ته عاشق مه ویلي بویه　　چه ئې فکر یا د سر یا د دستار وي
ځاي ئې اور شي چه زنار ئې شي په غاړه　　ولي نه چه ستا د زلفو زنار دار وي
ستا د زلفو زنار دار که په اور سوځي　　دغه اور به هم رښتیا ستا د رخسار وي
هغه جونه به لیلې غوندي رسوا شي　　چه رحمان غوندي مجنون ئې په دیار وي

که د ستا د خاطر مینه په اغیار وي　　ستا دپاره دي اغیار هم ځما یار وي
هر سړي چه په یو مخ باندي مین وي　　له یوه مخه ئې سل مخه پکار وي
هر چه کاندي نوکري د پادشاهانو　　خواه مخواه به د دربانو منت بار وي
څه به ستا له رقیبانو زه ماڼه کړم　　دا دستور دي چه له ګله سره خار وي
څو سل خاره ئې خښ نه شي په ټټو کښي　　کله وي چه د بلبل و ګل ته لار وي
سجاده به د ساقي د لاري فرش کا　　هر صوفي چه د سرو سترګو خریدار وي
په جذبه د عاشقۍ به لیوني شي　　که په قطع افلاطون غوندي هوښیار وي
په رحمان باندي به هیڅ ملامت نه کا　　هر سړی چه ستا له مخه خبر دار وي

کاشکي زه خاوري ایرې د ستا د در وي　　چه قدم دي همیشه ځما په سر وي
خو یو ځله ځما ستا و بله مخ شوي　　نور مي موخه ستا د غشیو په ټټر وي
تمام تن مي د رنځور په څیر اوږه وي　　خو په ما د تورو سترګو یو نظر وي
په زیړ رنګ په سپینو اوښو به ما بیا موند　　که د ترکو ملاقات په سیم و زر وي

ملامت به په ما څه لره وایه شه   که د ستا له دلبرۍ نه څوك خبر وي
مرتبه که ستا د عشق شي ور څرګنده   ملایك به واړه وایي چه بشر وي
تماشه به څما هله در ښکاره شوه   که ته ما غوندي بیدل و زه دلبر وي
په خونبار به څما سترګو غوندیي نه وه   که په مخ مي د تیرو تورو پرهر وي
ستا په درد کښي طبیب وایي و رحمان ته   لا به ښه و که دي حال تر دا بتر وي

ډیري خولې څما په یاد شکر خورې شوې   بیا څما په زمانه خاوري ایرې شوې
د چندڼو ونی وسولیدې لاړې   هزار څاڅکي د شمشاد و په ایرې شوې
په هغو زمکو چه روغي پرې مانۍ وي   د ایام په ګردشونو ادیرې شوې
په دنیا کښي چه بنیاد د آشنایي کا   د هجران توري هغه لره تیرې شوې
دا فلکه چه خداي پیدا کړ دا ئې خوي دي   چه و چا ته ئې دعا چا ته ښیرې شوې
د دنیا د محلونو خښتي واړه   و رحمان ته د سرونو منارې شوې

د وصال په هوا والوتي مرغه شوي   د هجران په اورکښي درست صورت اوبه شوي
نه و زر کاله هوس نه مري له غمه   سړي سخت دي ګڼه یو اثر پرې شوي
زړه که چاودي هم له دې غم به وجاود   چه د یار د بیلتانه خواري په زړه شوي
ر رقیب و ناکړدو ته چه نظر کړم   د عاشق له آه ړوند په تور لیمه شوي
هیڅ پوره به دي نیمګړې نه شي خدانه   که بیلتون د دوه یارانو وبله نه شوي
خداي رضا لره چا هسي تعویذ وکړییو څل یار   چه لږ زه د هغه یار تر فهم ښه شوي
په سترګو ولیدي چه دا دي   دغه پسه هر چه شولي بیا هاله شوي
نوم ئې یو څل زما واخیستئ به ژبه   نور مي نوم په دا جهان کښي پاتي نه شوي
لکه درست عمر په خوله د رقیب کار کا   دغه هستي یو زمان څما په خوله شوي
زه رحمان په دا خبره حق حیران یم   نه پوهیږم چه د یار له غمه څه شوي

چه په مخ باندي د اوښو یو رقم وي   عین د تورو له پرهار سره سم وي
که ګریوان مي د سپوږمۍ د نمر مشرق شي   زه چه یار په سترګو نه وینم تور تم وي
دلته سر پورته کول د چا رسیري   چه پخپله د یار زلفي خم در خم وي
کږو ورځو غوندي نیش وهلي نه شي   که په زړه د پاسه پروت د چا لرم وي
معشوقه چه د عاشق په غم وي غوڅه   د عاشق سترګي دي ووزي چه ئې غم وي

همدمي د دوو همدمو هسي بويه
چه د دواړو همدمي په يوه دم وي
که د درست جهان ښادي ور باندي راشي
مه کړه خداي چه څوك بې ياره خوښ خورم وي
بل ستم د بيلتانه د پاسه نشته
که ليدلي چا په سل رنگه ستم وي
دا قضا څه تر قاضي موقوفه نه ده
خود پخپله يار تر ياره پوري گرم وي
راحت هر چري هغو لره لازم دي
چه په درد و محبت کښي مقدم وي
چه خوناب ئې د چشمانو مي ناب شي
پيوسته له دغه جامه سره جم وي
هيڅ حاجت د هنر نشته و رقيب ته
که په اصل کښي عرب وي که عجم وي
هنر مه غواړه طالع له خدايه غواړه
څه پکار بې سليمانه که خاتم وي
د رحمان خندا په اجر د ژړا ده
تازگي د گل په قدر د شبنم وي

ته چه ما ته وائې چه په چا باندي شيدا يې
زه په تا شيدا يم وايه ته چه يار د جا يې
زه به تا په کومه زيرکۍ شم پېژولي
چا زده لکه تا زده همره وايه چه څه وايې
زه چه کبرجن وم عاشقۍ مي گردن مات کړه
ته چه لکه وې هم هغه هسي کبريا يې
ځان که ستا په مينه کښي فاني کړمه څه به وکړم
ته چه په دا هسي رنگ له آهه بې پروا يې
مرگ مي په تا ولي خداي اختر کړ نه پوهيږم
څه دي حاصل هم شته که مطلق په مرگ ځما يې
څه شو که يم زه انگشت نما په مينه ستا کښي
زيات له ما نه خوښ ته د قاضي هم د ملا يې
ستا د عشق تر توري ککرۍ د رحمان ځار شه
دا هم سهل کار دي ځما ياره که په دا يې

خو ځما په ورميږه ماتول شير يې
که په مرگ د رقيب هم هسي شمشير يې
مرگ خو ويني چه پخپله را پسې دي
څه محتاج ځما و مرگ وته ډير يې
کبر و خيال خو لاله ځاپه ستا عادت و
او که نن ځما قصده په بل پير يې
دا بې شماره عاقلان به شي کم عقل
ته چه دا رنگه په زړه وکښه دلير يې
ستا خويونه به پخپله ځان څرگند کا
زه به څه وايم چه ته تر بلا تير يې
له حيرته دي تعريف کولي نشم
چه په څه رنگ دي ستا يم د چا په څير يې
ما چه ستا د لبو خوند واخيست محفوظ شوم
که سل ځله په ترخه ويل گنههير يې
د جهان ښکلي که واړه د رحمان شي
خداي دي نه کا چه ئې ته له دله هير يې

په يوه زره به وري يا به موړ يې
په يوه ذره به گرم يا به سوړ يې
که ځواني له خدايه غواړې ځوان به ومرې
او که بس له ځوانۍ پائې خو به زوړ يې

سړي کله خو يا جوړ کله ناجوړ وي   خداي خو نه يې چه به تل تر تل جوړ يې
عاشقي به دي آسمان غوندي ځرگند کا   که مجنون غوندي هر څو صورت ووړ يې
عاشقي بې جذبې چري ده رحمانه   ته مجذوب د يار په مهر کښې مروړ يې

په ځوانۍ کښې بد دماغه بد گمان يې   چه پيري دربانديي در شي بيا ناتوان يې
که په دا دي زړه ښه کيږي دا خو نشته   چه به هم تر ډيره ژوې هم به ځوان يې
چه هر گز دي په لاس نه دي کښيوتوني   بيهوده د هغو چارو په ارمان يې
چه بې خدانه زړه ترې په نور څه پوري   هم په خداي هسي باور کړه چه ناتوان يې
هسي رنگ دي و هغه جهان ته شا کړه   گويا تل به مستقيم په دا جهان يې
همره سر دي و خپل خداي وته ټيټ نه دي   لکه ټيټ په لور د خان و د سلطان يې
يوه شپه په طاعت نه شې رونړولي   هره شپه په مال و ملك پسي پاسبان يې
په تسبيح دي تانده ژبه وچ لرگي شه   پوچ گويۍ لره بلبل غوندي گويان يې
و نمانځه ته چه نمر خيژي هاله پاځي   په قلبه پسي په نيمه شپه روان يې
اوداسه لره کوزه اخيستي نه شې   چه په لو او په لور ورشې پهلوان يې
پټي سترگي لکه سور په کانۍ گرزې   که پريوزې و کوهي وته روان يې
پښيماني تر پښيمانۍ لا پخوا بويه   نه هغه چه بيا په تير ساعت پښيمان يې
د هلك په څير به لاس اچوې اور ته   نه خبر په خپل بهبود نه په نقصان يې
چه و بل ته نصيحت کا ځان ئې هير وي   نور څوك نه دي هغه ته عبدالرحمن يې

ورك شه ورك شه بد کردار و بد سړی   که دي ورور که دي عزيز وي که پرديی
تر هغه لا نيکو کار بيگانه ښه دي   چه بد کار شي د چا زوي او يا نمسی
لرگي لوښي همه واړه پرې مردار وي   بد کردار دي سور لنډي يا وړي سپی
هغه خلق به همه واړه ليوني کا   چه په کلي کښې يو سپي شي ليونی
بل علاج د ليونيو سپيو نشته   بې له مرگه چه ترې ډك کاندي کوهی
حرام خور د مخنثو په حساب وي   که په توره يا په تيغ وي مړنی
مړني ويلي بويه و هغه ته   چه بې وجهي آزار نه کا هيڅ سړی
ديگ ايښې په ديگدان ورښي تر تيغ   چه ئې سوړ په آه سرد نه شي نغری
هسي فيض ئې و هر چا وته رسيږي   چه باله شي د خپل وقت حاتم طی
اې رحمانه چه بد فهم او بد کردار شي   راته وايه سپی بهتر دي که سړی

چه دارو د درد و غم دي هغه می — ساقي راکړه يو دوه جامه پياپی
مي د خپلو لبو دانه د انگورو — چه اول ئې نوشيدن وي پسې قی
په هر تيغ کښې چه آب نه وي د شرابو — څوك د غم په غليم نه مومي بری
جام د ميو چه غمخوار د کل جهان شه — زه به اوسم په دا غم کښې تا بکی
راشه يو ځله مي هسي مست خراب کړه — چه خبر نه شم له حاله د هيڅ شی
بې خودي هسي پناه ده زور آوره — چه له هره غمه خلاص کاندي سړی
زه هغه تحصيل تمام گڼم په عشق کښې — چه ئې روغ وگړي بولي ليونی
رحمان صلحه له رقيب سره په دا کا — آشنا ښه دي البته خوړونکي سپی

که له ډيره غمه دم د چا ختی — زه به مړ ومه په عشق کښې لرغونی
زړه مي هسي ستا په تور زلفو بايلود — لکه ورك په توره شپه کا څوك کالی
په يوه ساعت مي رد هم مي قبول کا — نه پوهيږم چه ئې خپل يم که پردی
په يو لاس کښې ئې مرهم په بل خنجر دي — نه په مړيو کښې حساب يم نه ژوندی
که په مرگ د عاشقانو ئې رضا ده — خداي دي ما کا تر همه واړه وړنبی
خون بها مي دستئ په مثل نشته — ما پخپله قبول کړي دا خپل سوی
څوك دي غم ځما په ډيرو اوښو نه خوري — کم به نه کا په خوردن سره ندی
د هجران په توره شپه کښې ئې ويريږم — چه ئې نه وينم د وصل سپين سپوږمی
د يار غم لکه مزري را باندي راشي — خداي دي پيښ نه کا په چا باندي مزری
چه پرې غم غلطومه د شپې پاځم — کله مي په شونډو کيږدم لکه نی
که کتاب کله رباب په لاس را واخلم — باري درد مي په هيڅ رنگ نه کا کمی
همسايه مي واړه وواته له خوابه — که په سل کوټو دننه کړم زگيروی
که عاشق تر معشوقې پوري يو سپی دي — خداي د هجر په توره مه وژنه يو سپی
زه رحمان د يار په غم کښې هسي ډوب يم — چه هيڅ نه وينم په سترگو مگر دی

چـه پـخـتـه شـي آشـنـائـي — تـر مـنـيـان ووزي جـدايـي
و طـالـب وتـه وفـا شـي — د مـطـلـوب بـې وفـايـي
بـادشـاهـي کـانـدي بـدلـه — د ديـدن پـه گـدايـي
خـانـي پـلـوري پـه اوربـوشـو — مـيـرزائـي پـه مـيـرزايـي
نـظـر نـه کـانـدي هـيـچـري — پـه لـوئـي پـه بـډايـي

ورته کفر څرګنديږي — خود بيني او خود رايي

خود رايي په عاشقي کښې — له عاشقه نه ښايي

معشوقې که بې وفا دي — عاشقان خو ئې ستايي

غوړ ئې کوڼ سترګي ړندې وي — د خپل يار په خطايي

که ئې کړي وي سل علمه — هم ديني هم دنيايي

همه واړه فراموش کا — چه پرې ورشي شيدايي

و مطلب ته نه رسيږي — په شيخي او ملايي

آواره ننګ و ناموس کا — په سر واخلي رسوايي

تر ناموسه ورته به شي — بې ننګي بې نوايي

هره چار ئې په اخلاص وي — نه په روي و ريايي

قبلوي په دواړو سترګو — هر چه يار پرې فرمايي

نصيحت پرې اثر نه کا — که څوك سل ځله وايي

فايده نه لري په عشق کښې — د داناؤ دانائي

مشکل کار د عاشقی — آسان چري دي بايي

دغه کار کولي نه شي — هرکم فهم کجايي

هرکم بخت ئې کله مومي — د دلبرو همتايي

څه په کسب مونده نه شي — دغه کار دي عطايي

چه د عشق په لومه کښېوزي — نور ئې نه وي رهايي

بې د يار له مخه نه شي — د عاشق دلکشايي

د خپل يار په طلب ګرزي — غاړي غرونه پيمايي

له عالمه وي وتلي — لکه صيد صحرايي

تل تر تله ئې وطن دي — ګوشه کنج و تنهايي

مدام سوي لوغړن وي — د خپل آه په ګرمايي

هر زمان ئې په اور نيسي — د خپل يار تمنايي

نه ئې ملك و نه ئې مال وي — نه ئې زهد پارسيي

په دا هسې ګرانو چارو — معشوقه ئې آزمايي

په يوه ديدن تري يوسي — د درست عمر کمايي

هم هې هسې رنګه وژني — ياره ستا بې وفايي

چه په زړه کړم زړه مې وچوي — دغه ستا خود نمايي

هم خودي لري بې قیاسه هم د حسن زیبایي
ضرر نه لري بې نفع ستا د میني سودایي
ستا سودا ما لره سود دي حق به وایمه خدایي
په هیڅ مخ کښي لیده نه شي ستا د حسن صفایي
نمر به څه له تا سیالي کا په دا بې سروپایي
ادراك نه رسي د سر وي ستا د قد په رعنایي
لکه ستا چه قد بالا دي نشته هسي بالایي
که د ستا وصال د وریا وي زه ماهي یم دریایي
د مگسو زندگي ده په دکان د حلوایي
زه طوطي شکر پرست یم د ستا شونډي میټهایي
دا گمان په رحمان مه کړه چه بې تا به وپایي

مخمس

هغه یار چه ښایسته دي تر آفتابه مخ به کله را ښرګند کا له حجابه
بیلتانه په زړه زهیر کړم بې حسابه یو سبب وکړې مسبب الا سبا به

چه زما ملاقات وشي له احنابه

ملاقات د ښایسته ؤ مي نصیب کړې د ښایست په ګلستان مي عندلیب کړې
عندلیب مي په ګلشن د خپل حبیب کړې خدایه ما په دلبرانو کښې قریب کړې

و می ژغورې د دې اهل له عتابه

هغه یار چه زه ئې مینه په دیدار کړم همیشه ئې و دیدن ته انتظار کړم
شپه و ورځ پسي نارې وهم کوکار کړم که په روي ورته تمام جهان رویدار کړم

سترګي پورته کوې د ناز له خوابه

بیلتانه ئې پټ پنهم په زړه تاراج کړم و دیدن ته ئې په هسي رنګ محتاج کړم
چه غرقاب ئې د غمونو په امواج کړم هیڅ پایاب ئې مونده نه شي څه علاج کړم

د آشنا د میني غم ښه نا پایابه

نه چه کس یې د جمله ؤ بې کسانو هم کار ساز یې د جمله ؤ خام کارانو
الهی په بزرګۍ د بزرکانو زه وصال په دعا غواړم د خوبانو

لا به کله دا دعا شي مستجابه

اسیر کړي دي د زلفو په طناب یم تکبیر کړي دي د سترګو په قصاب یم
د کشتۍ غوندي مدام په اضطراب یم لکه زه چه ستا له غمه په عذاب یم

خبر مه شه هیڅ بنده له دې غذابه

دریغه مه وي په دنیا کښې پیدا شوي او که وي هم په دا هسي شان خومه وي
لکه زه یم د هجران په لنبو سوي څو به ګرزم د هجران په اور اولوي

چه سینه مي شوه په درست عمر کبابه

هي هي څه مي دا خراب خاطر ناښاد شه زیست روزګار مي همیشه آه و فریاد شه
عمارت مي د زړه هسي رنګ برباد شه چه حباب غوندي بې بیخه بې بنیاد شه

د ښادۍ طمع به څه کړم له حبابه

پټ پټ ګرزم د ناصح له نصیحته راته کاندي نصیحت په څو صورته
چه توبه کړم د خوبانو له قربته هیڅ ځواب ئې په ما نه شي له غیرته

در مانده ورته ولاړ یم لاجوابه

دا ځواب څه هسي نه دي چه په خوله شي د عشق راز څه هسي نه دي چه وایه شي
دا مشکل حکایتونه په ما نه شي د دې بحر بې پایان حسب په څه شي

چه ئې زه و چا ته وایم له حسابه

چا موندلي د دې بحر پايان نه دي   دغه راز و هر سړی ته عيان نه دي
هيچا کړي د دې چاري بيان نه دي   دغه واړه عاشقي ده رحمان نه دي

چه په خوله کښې در و لعل لري سيرابه

ستا جفا د حد په هور ته ده صنمه   تل مي اوښې موج وهي د زړه له يمه
څو به پټه دا قصه اوسي پنهمه   هسي ډوب په فکر تللي يم له غمه

نه پوهيږم چه په غره يم که په سمه

که خبري وي له دې هسي رنگ خوارۍ   ما به نوم اخيستي نه و د يارۍ
ستا د غم په درياب ډوب يم تر مرۍ   بې تا نه لرم هيڅوک د دستگيرۍ

مگر ته پخپله لاس را کړې همدمه

ما وې نور به آشنائي له هيچا نه کړم   هم په دا رنگه مي نيت و، باري څه کړم
د قسمت علاج په چا شي چه ئې زه کړم   که په سل رنگه تالاش و تدبير وکړم

خلاصي نه مومم له لوحه له قلمه

خوبرويان که بې وفا دي خو هم وړه دي   عاشقان که وفا دار دي خو هم پړه دي
ستا له غمه هر چه دي ځما په زړه دي   اوس به حال و چا ته څه وايم چه څه دي

غرض دا دي چه زه گرم يم ته ناگرمه

يو خو دا چه په صورت ئې پريرويه هم په خوي و په خصلت فرشته خويه
هم په قد و په قامت هر گوره لويه بيا به نه مومي څوک تا غوندي دل جويه

که ئې غواړي په هژده هزار عالمه

ستا له غمه زه په ځان کړم هسي چاري چه دښنه ئې وبله نه کا گلعذاري
ته په څه سبب ځما دل آزاري دا ځما گناه را وښيه دلداري

چه توبه کړم نصوحا غوندي محکمه

لاس تر غاړه د رقيب سره خندا کړې چه ما ووينې له قصده راته شا کړې
خداي ئې ويني هغه چاري چه په ما کړې تر ابدي ورځې پوري به جفا کړې

که به کله وجار ووزې له ستمه

تا چه هسي بې نيازي د ځان توښه کړه په عاشق دي د خندا زمکه متره کړه
بيا دي ورځ په غريبانو توره شپه کړه نور دا هسي د جفا خويونه مه کړه

خلقه به دي له جوره شي برهمه

ستا ځما له ميني هر څوک خبر دار دي دا خبري کوراکور په هر ديار دي
چه فلانا فلانا سړي سره دوستدار دي اوس په بيرته جار واته و ما ته عار دي

چه رسوا شوم تر عرب و تر عجمه

هغه ژوي چه په تا باندي مين وي په وگړي به رسوا لکه کوهکن وي
هميشه انگشت نما په مرد و زن وي چه دا نښي په کښي نه وي دروغژن وي

که په هره گړۍ خوري هزار قسمه

نشانه د عاشقانو اول دا ده چه مدام ئې سريکار وي له فرياده
تل نامه د بدنامۍ وي پرې زباده نه ويريږي له پيغوره له اهداده

بې د يار د جدائۍ له ماتمه

هر چه زړه ئې مبتلا شي په بتانو زيست ئې نه شي يو ساعت بې مهرويانو
که څوک ورکړي بادشاهي د بادشاهانو په نسبت د هغو سويو سوختگانو

دا متاع ده تر يوه خسړي کمه

که سليمان غوندي مسند ئې په هوا وي په سبب د عاشقۍ به خاك يا وي
هميشه به په فرياد و په غوغا وي چه دا هسي نشانې په کښې پيدا وي

ترو هاله پرې عاشقي ده مسلمه

عاشقي دي هيڅوك نه گڼي اسانه دا خبره ده له حده په هورته گرانه
وصال نه دي چا موندلي بې هجرانه ته له ځان سره اټکل وکړه رحمانه

په دنيا کښې ښادي چري ده بې غمه

(تصحيح، مقابله، او تدوين شو)
"بينوا"

Download from: aghalibrary.com